

लाड/पागे समितीच्या शिफारशीनुसार
वारसा हवकाच्या अंमलबजावणीबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन परिपत्रक, क्रमांक-सफाई-२०११/प्र.क्र.३२७/विघ्यो-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २१ ऑक्टोबर, २०११.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक :- एमएससी-१०७५/१७९२/का-५, दिनांक १२ ऑगस्ट, १९७५.
- २) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभाग क्रमांक :- युटीए-१०७९/का-१९, दिनांक २१ जून, १९७९.
- ३) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- बीसीसी-१०८६/५४४/सिआर-६३/८६/नवि-१०, दिनांक ६ मे, १९८६.
- ४) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- संकिर्ण-२२९२/१९९९/प्र.क्र.१६४/९२/नवि-६, दिनांक ५ नोव्हेंबर, १९९२.
- ५) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- संकिर्ण-२२९२/१९९९/प्र.क्र.१६४/९२/नवि-६, दिनांक १२ जानेवारी, १९९४.
- ६) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- संकिर्ण-२२९२/१९९९/प्र.क्र.१६४/९२/नवि-६, दिनांक ३० जून, १९९४.
- ७) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक :- बीसीसी-२००२/१९५२/प्र.क्र.६५/२००२/१६ ब, दिनांक १ ऑक्टोबर, २००३.
- ८) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक :- बीसीसी-२००२/१९५२/प्र.क्र.६५/२००२/१६ ब, दिनांक २१ एप्रिल, २००६.
- ९) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- लासशि-२००६/५९/प्र.क्र.७७/०६/नवि-६, दिनांक ११ ऑगस्ट, २००६.
- १०) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक :- लासशि-२००६/६९/प्र.क्र.१०६/०६/नवि-६, दिनांक १८ जानेवारी, २००७.

लाड व पागे समितीने सफाई कामगारांच्या शैक्षणिक, आर्थिक व सामाजिक उन्नतीसाठी केलेल्या शिफारशींबाबत उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, सामान्य प्रशासन विभाग व सामाजिक न्याय विभागाकडून वेळोवेळी शासन परिपत्रक / निर्णय निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. तर वारसा हवकाबाबत नगर विकास विभागाने वेळोवेळी शासन परिपत्रक / शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. सदर शासन निर्णय / परिपत्रकाद्वारे देण्यात आलेल्या आदेशांचे / सूचनांची अंमलबजावणी शासनाच्या विविध विभागाकडून केली जात नाही, असे मोठ्या प्रमाणात स्वयंसेवी संस्थाकडून प्राप्त झालेल्या निवेदनावरून शासनाच्या निर्दर्शनास आले आहे. संदर्भाधीन क्रमांक ७ व १० वरील सामान्य प्रशासन विभागाच्या परिपत्रकान्वये लाड व पागे समितीने केलेल्या शिफारशींची अंमलबजावणी करण्याबाबत सूचना दिल्या असून त्याची

अंमलबजावणी न करणाऱ्या विरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई करावी असे आदेश/सूचना देण्यात आल्या आहेत असे असतानाही अंमलबजावणी होत नाही. सदर बाब अतिशय गंभीर स्वरूपाची आहे. यास्तव सर्वतोपरी विचार करून खालीलप्रमाणे निदेश देण्यात येत आहेत :

(१) नगर विकास विभागाने वारसा हक्काबाबत निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय/परिपत्रकातील प्रमुख तरतूदी खालीलप्रमाणे आहेत :-

(अ) ‘नगरपालिका/महानगरपालिकामधील सफाई कामगारांना त्यांच्या निवृत्तीनंतर मृत्यूनंतर, स्वेच्छा निवृत्तीनंतर किंवा वैद्यकीयदृष्ट्या अपात्र ठरविल्यानंतर त्यांच्या जागी वारसा हक्काने नियुक्ती करण्यात यावी’.

सदर वारसा हक्कासाठी खालील व्यक्ती पात्र ठरविण्यात आल्या आहेत :

१. पती / पत्नी	४. विधवा / घटस्फोटित मुलगी
२. मुलगा / सून	५. विधवा / घटस्फोटित बहीण
३. अविवाहित मुलगी	६. वरीलपैकी कोणीही वारस उपलब्ध नसल्यास त्यांचा सांभाळ करण्याची लेखी हमी घेणारी जवळची नातेवाईक किंवा नामनिर्देशित व्यक्ती.

(ब) सफाई कर्मचाऱ्याच्या कुटुंबातील पती/पत्नी किंवा मुलगा शासकीय/निमशासकीय स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या सेवेत असल्यास वारसा हक्काच्या नियमास बाधा येणार नाही.

(क) वारसा हक्कास पात्र असणाऱ्या व्यक्तीपैकी कोणाही एकास निवृत्त/स्वेच्छा निवृत्त/वैद्यकीयदृष्ट्या अपात्र सेवकाच्या शिफारशीनुसार नोकरी हक्क द्यावा. मात्र मृत सेवकाच्या बाबतीत (अ) मधील पात्र व्यक्तींच्या संयुक्त संमतीपत्राने त्यापैकी एकास नोकरीस घ्यावे.

(ड) वारसास पात्र असणारी व्यक्ती त्याच कुटुंबात राहत असणे आवश्यक आहे.

(इ) सफाई कामगार नोकरी करीत असतांना त्याला चतुर्थ श्रेणीतच पदोन्नती मिळल्यास वारसा हक्काच्या नियमास बाधा येणार नाही.

(ई) वारसा हक्काची प्रकरणे ३० दिवसाच्या आत निकाली काढण्यात यावीत.

(उ) सफाई कर्मचारी दिवंगत किंवा सेवानिवृत्त अगर विकलांग झाल्याच्या दिनांकापासून १ वर्षाच्या मुदतीत सफाई कर्मचाऱ्याच्या पात्र कुटूंबियांकडून नामनिर्देशित केलेल्या वारसदार व्यक्तीने सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडे वारसाहक्काने नियुक्ती करण्याकरिता अर्ज सादर करणे आवश्यक राहील.

(ऊ) आकृतीबंधामुळे तसेच, स्थायी/अस्थायी पदामुळे कोणत्याही सफाई कामगारांच्या वारसा हक्काच्या नियुक्तीबाबत अडवण निर्माण होणार नाही. तसेच सफाई कामगारांच्या बाबतीत निवृत्त/मयत झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या जागी वारसा हक्काने कर्मचारी लागत असल्यामुळे एकूण कर्मचारी वाढत नाही. त्यामुळे आकृतीबंधाची अट वारसा हक्कापुरती लागणार नाही.

वरीलप्रमाणे नगर विकास विभाग व सामान्य प्रशासन विभागाने निर्गमित केलेल्या आदेशात नमूद केलेल्या तरतूदीच्या आधारे सफाई कामगारांच्या वारसा हक्काबाबतची प्रकरणे निकाली काढण्याची कार्यवाही शासनाच्या सर्व विभागांकडून व त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यालयांकडून करण्यात यावी.

निवृत्त/स्वेच्छानिवृत्त/मयत/वैद्यकीयदृष्ट्या अपात्र ठरलेल्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या संबंधित कार्यालयाने त्यांच्या कार्यालयीन आदेशात वारसा हक्काबाबतच्या तरतूदी नमूद कराव्यात.

सफाई कामगार या पदावर वारसा हक्काने नियुक्ती ही वारसदाराने केलेल्या अर्जाच्या अनुषंगाने थेट नियुक्ती देता येते. तथापि, सफाई कर्मचाऱ्यांची पदे उपलब्ध नसल्यास वारसदाराची शैक्षणिक अर्हता विचारात घेऊन अन्य पदावर (वर्ग-३) नियुक्ती द्यावयाची झाल्यास संबंधित कार्यालयाच्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक १/१०/२००३ अन्यथे त्यांना बहाल करण्यात आलेल्या अधिकारांतर्गत कार्यवाही करावी.

सफाई कामगारांच्या वारसा हक्काबाबतच्या प्रकरणी शासनाचे सर्व विभाग व त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यालयांच्या आस्थापनेवरील कर्मचारी/अधिकारी हेतुपुरस्सर टाळाटाळ, कुचराई करतील त्यांचेविरुद्ध शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक १२/६/१९९५ अन्वये शिस्तभंगाची कार्यवाही करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

रत्नाकर गायकवाड

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

मागासवर्गीय प्रवर्गातील कर्मचान्यांबाबत जात
वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी व जात
प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास पुढील कार्यवाहीबाबत
अनुसरावयाची कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक-बीसीसी-२०१२-प्र.क्र. ३३२-१२-१६-ब

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,

दिनांक : १८ मे, २०१३.

- वाचा :** (१) शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक १४२०००/प्र. क्र. ४३/का.१०, दिनांक १३-४-२०००, दिनांक २८ मे २००९ च्या शुद्धीपत्रकासह
- (२) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक एसटीसी १०९९/प्र. क्र. १४/का.१०, दिनांक १६-८-२०००.
- (३) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी/१०/२००४-प्र. क्र. ५७०/मावक-५, दिनांक ५ मार्च, २००५.
- (४) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी-१०/२०१०/प्र. क्र. ४७/मावक-५, दिनांक २६ मार्च, २०१०.
- (५) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी-१०/२०१०/प्र. क्र. ५९०-मावक-५, दिनांक ८ जून, २०११.
- (६) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-१०९४/प्र. क्र. ६८/१४/१६-ब, दिनांक १५ जून, १९९५.
- (७) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-२००४/प्र. क्र. ४५/०४/१६-ब, दिनांक २४ जून, २००४.
- (८) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-२००२/प्र.क्र. ९३/०४/१६-ब, दिनांक ३० जून, २००४.
- (९) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-२००५/प्र.क्र. २८/०५/१६-ब, दिनांक १५-१२-२००५.
(क्रमांक बीसीसी २०११/प्र.क्र. १२९/११/१६-ब, दिनांक ७ जानेवारी, २०१२ च्या शुद्धीपत्रकासह)
- (१०) महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २०००.

शासन परिपत्रक : -

उपरोक्त क्रमांक १ ते ५ येथील शासन निर्णय/परिपत्रक याद्वारे शासनाने शासकीय/निमशासकीय, इत्यादी कार्यालयामध्ये कार्यरत असलेल्या मागासवर्गीय कर्मचान्यांनी (जेथे “कर्मचारी” असा उल्लेख आहे तेथे कर्मचारी व अधिकारी या दोघांचाही समावेश होतो.) आपल्या जात प्रमाणपत्राची वैधता संबंधित जात पडताळणी समितीकडून तपासून घ्यावी, असे आदेश वेळोवेळी निर्गमित केले आहेत. तथापि, शासनाच्या असे निर्दर्शनास आले आहे की, अद्याप अनेक मागासवर्गीय कर्मचान्यांनी त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासून घेण्यासाठी संबंधित जात पडताळणी समितीकडे प्रस्तावच सादर केलेले नाहीत, ही बाब अनुचित आहे. तरेच नियुक्ती प्राधिकारी/आस्थापना अधिकारी यांचेकडूनही शासनाच्या आदेशाचे पालन केले जात नाही, ही बाब गंभीर आहे.

२. महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० (यापुढे सदर अधिनियमाच्या सोयीकरिता अधिनियम, २००० असा उल्लेख करण्यात आला आहे.) हा कायदा दिनांक १८-१०-२००१ पासून अंमलात आला आहे. यातील कलम ६ नुसार, शासकीय/निमशासकीय इत्यादीच्या सेवेत कार्यरत असलेल्या प्रत्येक मागासवर्गीय कर्मचाऱ्याने, आपल्या जात प्रमाणपत्राची वैधता, संबंधित जात पडताळणी समितीकडून तपासून घेणे आवश्यक आहे. यातील कलम १० च्या तरतुदीनुसार, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गमध्ये मोडत नसलेल्या, अशा कोणत्याही व्यक्तीने जातीचे खोटे प्रमाणपत्र सादर करून, मागास प्रवर्गसाठी राखीव असलेल्या पदावर नियुक्ती मिळविली असेल, तर ती व्यक्ती सेवेतून तात्काळ सेवामुक्त केली जाण्यास पात्र ठरते आणि अशा व्यक्तीने घेतलेले अन्य कोणतेही लाभ काढून घेतले जाण्यास सुद्धा ती पात्र ठरते. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ हा कायदा दिनांक २९-१-२००४ पासून अंमलात आला आहे. यातील कलम ४(१) च्या तरतुदीनुसार, ज्या मागास प्रवर्गसाठी पद आरक्षित आहे त्याच मागास प्रवर्गाच्या उमेदवारामधून ते पद भरणे बंधनकारक आहे. हे पाहता, जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासून न घेता एखादा कर्मचारी अनेक वर्षे शासन सेवेत राहत असेल, तर ते एक प्रकारे उपरोक्त तरतुदीचे उल्लंघन ठरते. त्यामुळे शासन आता खालील प्रमाणे सूचना देत आहे.-

- (१) शासकीय/निमशासकीय इत्यादीच्या सेवेमध्ये कार्यरत असलेल्या मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांपैकी (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास वर्ग या प्रवर्गामधील) ज्यांनी अद्याप जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासण्यासाठी जात पडताळणी समितीकडे अर्ज सादर केला नाही अशा कर्मचाऱ्यांनी, आपल्या जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्यासाठी, आवश्यक त्या परिपूर्ण कागदपत्रांसह, अर्ज, संबंधित जात पडताळणी समितीकडे दिनांक ३१-७-२०१३ पर्यंत करावा व त्याबाबतची पोचावती संबंधित कार्यालयातील आस्थापना अधिकारी यांना तात्काळ सादर करावी. प्रत्येक कार्यालयातील आस्थापना अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या कार्यालयात कार्यरत असणाऱ्या मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांपैकी सर्व कर्मचाऱ्यांनी दिनांक ३१-७-२०१३ पर्यंत जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्याबाबतचे प्रस्ताव जात पडताळणी समितीस सादर केलेले आहेत याची खातरजमा पावतीसह करून घ्यावी.
- (२) महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० यातील कलम ८ नुसार, आपण विशिष्ट जातीचे/जमातीचे आहेत हे सिद्ध करण्याची जबाबदारी संबंधित मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यावर आहे. हे पाहता, उपरोक्त मुदतीत जे मागासवर्गीय कर्मचारी आपल्या जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्याबाबतचा अर्ज, संबंधित जात पडताळणी समितीकडे सादर करणार नाहीत, अशा कर्मचाऱ्यांवर, ते आपला जातीचा दावा सिद्ध करू शकत नाहीत असा ठपका ठेवून, त्यांना एक महिन्याच्या कालावधीत जात वैधता प्रमाणपत्राची पूर्तीत करण्यासाठी एक महिन्याची नोटीस देण्यात यावी. तदनंतरही जात प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी आवश्यक त्या कागदपत्राची पूर्तीत न करणाऱ्या संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत सदर कायद्यातील कलम १० नुसार त्यांच्या सेवा समाप्त करण्याची कारवाई करण्यात यावी.
- (३) सर्व जात पडताळणी समित्यांना याद्वारे सूचना देण्यात येत आहे की, शासकीय/निमशासकीय, इत्यादी सेवेतील कर्मचाऱ्यांकडून प्राप्त झालेल्या जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्याच्या अर्जावर सहा महिन्यांच्या कालावधीत समितीने योग्य तो निर्णय घ्यावा.

- (४) जात पडताळणी समितीने जर एखाद्या कर्मचाऱ्याचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरविले तर त्यांच्या सेवा तात्काळ समाप्त करण्यात याव्यात आणि त्याचेवर अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटकया जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग अधिनियम, २००० मधील कलम ११ नुसार कारवाई करण्यात यावी. या संदर्भात स्पष्ट करण्यात येते की, अशा परिस्थितीत संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या सेवा समाप्त करण्याची कार्यवाही विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून तातडीने करण्यात यावी.
- (५) संदर्भाधीन अनुक्रमांक ६ ते ९ येथील आदेशांनुसार, अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे दिनांक १५-६-१९९५ पूर्वी नोकरीस लागलेल्या कर्मचाऱ्यांचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास, त्यांच्या सेवेस संरक्षण देण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे. मात्र अशा कर्मचाऱ्यांनी, ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. जे कर्मचारी अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यानंतर ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करू शकत नाहीत, अशा कर्मचाऱ्यांच्या सेवेस संरक्षण अनुज्ञेय नाही. अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे दिनांक १५-६-१९९५ पूर्वी नोकरीस लागलेल्या अनेक कर्मचाऱ्यांनी जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासण्यासाठी जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे अर्ज न करता अथवा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडून जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले जाण्याची वाट न पाहता, अन्य मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करून सेवेस संरक्षण मिळविले आहे, अशा कर्मचाऱ्यांचे पूर्वीचे मूळ अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अधिनियम, २००० मधील कलम ७ च्या तरतुदी नुसार जस करण्याची कार्यवाही होणे आवश्यक आहे. तरी अशा कर्मचाऱ्यांनी आपले अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र, ज्या प्राधिकाऱ्याने दिले आहे त्या प्राधिकाऱ्याकडे दिनांक ३१-७-२०१३ पूर्वी जमा करावे व त्याबाबतची पोचपावती, संबंधित कार्यालयाच्या आस्थापना अधिकाऱ्यास सादर करावी अशी पोचपावती, सादर करणे आवश्यक असलेल्या कर्मचाऱ्यांकडे पाठपुरावा करण्याची कार्यवाही संबंधित आस्थापना अधिकाऱ्यांची राहील. अशाप्रकारे जमा झालेली प्रमाणपत्रे रद्द करण्याची कार्यवाही संबंधित जात प्रमाणपत्र देणाऱ्या सक्षम अधिकाऱ्याने करावी व त्याबाबत संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या आस्थापना अधिकाऱ्यास कळवावे या संदर्भातील पुढील सूचना, महसूल विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांनी, संबंधित यंत्रणांना द्याव्यात.
- (६) दिनांक १५-६-१९९५ पूर्वी अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे जे कर्मचारी शासनसेवेत लागले आहेत व ज्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले आहे अशा कर्मचाऱ्यांनी, ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र अद्याप सादर केले नसल्यास, प्रथम संबंधित जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीने जात प्रमाणपत्र कायद्यातील कलम ७ प्रमाणे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र जस करून घ्यावे व तशी पोच संबंधित कर्मचाऱ्यांना द्यावी. अशा पोचपावतीसह संबंधित कर्मचाऱ्यांने ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र काढण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे, जात प्रमाणपत्र देणाऱ्या प्राधिकाऱ्याकडे दिनांक ३०-६-२०१३ पर्यंत सादर करावीत. त्याकरिता दिनांक ३०-६-२०१३ ही अंतिम मुदत राहील व दिनांक ३१-७-२०१३ पर्यंत तो ज्या मागास प्रवर्गाचा आहे त्याप्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र त्याने सादर करावे. या मुदतीपर्यंत अशी कार्यवाही जे कर्मचारी करू शकणार नाहीत, अशा कर्मचाऱ्यांच्या सेवा विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून तातडीने समाप्त करण्यात याव्यात.

दिनांक १५-६-१९९५ पूर्वी अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे नोकरीस लागलेल्या कर्मचाऱ्यांपैकी, ज्या कर्मचाऱ्याचे जात प्रमाणपत्र, तपासणीसाठी जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे प्रलंबित आहे अथवा ज्यांनी अद्याप जात प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी अर्जच सादर केलेला नाही, ते आपण अनुसूचित जमातीपैकी असल्याचा दावा सोडून देवून, ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र आणि जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याचा विकल्प स्थिकारू शकतात. त्यांनी तसे रूपये १०० च्या स्टॅम्प पेपरवर शपथ पत्राद्वारे संबंधित आस्थापना अधिकाऱ्यास तातडीने कळवावे आणि त्यांनी त्या शपथपत्राची साक्षांकित प्रत, संबंधित जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे सादर करावी व त्यांना त्यांचे अनुसूचित

जमातीचे मूळ जात प्रमाणपत्र जस करण्याची विनंती करावी आणि त्यांनी ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाच्या जातीचे प्रमाणपत्र काढण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे जात प्रमाणपत्र देणाऱ्या प्राधिकाऱ्याकडे दिनांक ३०-६-१३ पर्यंत सादर करावी व त्याबाबतची पोचपावती संबंधित आस्थापना अधिकाऱ्यास सादर करावी.

- (७) जे कर्मचारी दिनांक १५-६-१९९५ पूर्वी अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे सेवेत दाखल झाले व जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासून न घेता दिनांक १५-६-१९९५ नंतर सेवानिवृत्त झाले आहेत अथवा ज्यांनी दिनांक १५-६-१९९५ नंतर स्वेच्छा सेवानिवृत्ती घेतली आहे, अशा कर्मचाऱ्यांनी आपल्या अनुसूचित जमातीच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासून घेवून, या आदेशाच्या दिनांकापासून सहा महिन्यात, जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. उपरोक्त परि. क्र. २(६) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे दिनांक १५ जून, १९९५ नंतर सेवानिवृत्त/स्वेच्छानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना सुद्धा सदर विकल्प स्वीकारता येईल. जे सेवानिवृत्त कर्मचारी वरील बाबींची पूर्ती या आदेशाच्या दिनांकापासून ६ महिन्यांच्या कालावधीत करणार नाहीत, त्यांचे सेवानिवृत्ती-वेतन तात्काळ थांबविष्यात येईल, अशा सूचना संबंधित कर्मचाऱ्यास तो ज्या कार्यालयातून सेवानिवृत्त झाला आहे, त्या कार्यालयाच्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने तात्काळ द्याव्यात. विहित मुदतीत अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र अथवा ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत, त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र (त्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र संबंधित जात पडताळणी समितीकडे परत केले असल्याच्या पोचपावतीसह) सादर न केल्यास, अशा कर्मचाऱ्यांचे सेवानिवृत्ती वेतन बंद करण्याची कार्यवाही जात पडताळणी अधिनियम, २००० मधील कलम १० च्या तरतुदीनुसार संबंधित नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने करावी.

३. सदर शासन परिपत्रकातील आदेश शासकीय/निमशासकीय कार्यालये/शासकीय उपक्रमातील सांविधानिक संस्था/जिल्हा परिषदा/नगर परिषदा/नगरपालिका/महानगरपालिका/ग्रामपंचायती/मंडळे/महामंडळे/शासनाचे अंगीकृत व्यवसाय/विद्यापीठे/कृषी विद्यापीठे/शासकीय शिक्षण संस्था (आश्रमशाळांसह)/सहकारी संस्था/सहकारी साखर कारखाने/सहकारी सूतगिरण्या/सहकारी बँका/सहाय्यक अनुदान मिळणाऱ्या शासनमान्य स्वेच्छा संस्था यांच्यासह अन्य ज्या-ज्या प्रकारच्या संस्था व कार्यालये, यांना राज्याच्या तिजोरीतून निधी/अनुदान/सहाय्यक अनुदान मिळते अशा सर्व प्रकारच्या संस्था/मंडळे यांच्या आस्थापनेवरील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्गा व इतर मागासर्वा या प्रवर्गातील सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांना लागू आहेत. तसेच महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जाती (विमुक्त जाती) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्गा व इतर मागासर्वा यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ च्या कलम २ मध्ये नमूद केलेल्या “आस्थापना” या व्याख्येत समाविष्ट होणाऱ्या आस्थापनेवरील सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांनाही लागू आहेत.

४. सदर परिपत्रक प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली असलेल्या सर्व विभागप्रमुखांच्या/नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणावे. सर्व विभागप्रमुखांनी/नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी, आस्थापना अधिकाऱ्यांनी सदर परिपत्रकातील आदेश, लेखी स्वरूपात संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या तात्काळ निर्दर्शनास आणावेत. याबाबतीत आवश्यक असलेली कार्यवाही तात्काळ करणे संबंधित कर्मचाऱ्यांवर व संबंधित अधिकाऱ्यांवर बंधनकारक राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१३०५१८१७२२४९९५०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Jayant
Kumar
Banthia

Digital signature by Jayant Kumar
Date : 2024-05-17 10:56:56
Digital Signature ID : 5555555555555555
Signature ID : 4444444444444444
Signature Date : 2024-05-17 10:56:56
Signature Time : 10:56:56

जयंतकुमार बांठिया
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

मागासवर्गीय प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांबाबत जात
वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी व जात
प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास पुढील कार्यवाहीबाबत
अनुसरावयाची कार्यपद्धती

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीसी-२०१२/प्र. क्र. ३३२/१२/१६-ब

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ३० जुलै, २०१३.

वाचा : (१) शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक १४२०००/प्र.क्र. ४३/का. १०, दिनांक १३-४-२००० (दिनांक २८ मे, २००१ च्या शुद्धीपत्रकासह).

(२) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक एसटीसी-१०९९/प्र.क्र. १४/का. १०, दिनांक १६-८-२०००.

(३) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी-१०/२००४-प्र.क्र. ५७०/ मावक-५, दिनांक ५ मार्च, २००५.

(४) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी-१०/२०१०/प्र.क्र. ४७-मावक-५, दिनांक २६ मार्च, २०१०.

(५) शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी-१०/२०१०/प्र.क्र. ५९०-मावक-५, दिनांक ८ जून, २०११.

(६) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी-१०९४/प्र.क्र. ६८/१४/१६-ब, दिनांक १५ जून, १९९५.

(७) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी-२००४/प्र.क्र. ४५/०४/१६-ब, दिनांक २४ जून, २००४.

(८) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी-२००२/प्र.क्र. ९३/०४/१६-ब, दिनांक ३० जून, २००४.

(९) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी-२००५/प्र.क्र. २८/०५/१६-ब, दिनांक १५ डिसेंबर, २००५. (क्र. बीसीसी-२०११-प्र.क्र. ९२९-११-१६-ब, दिनांक ७ जानेवारी, २०१२ च्या शुद्धीपत्रकासह).

(१०) महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्गा व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २०००.

(११) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक, क्रमांक बीसीसी-२०१२/प्र.क्र. ३३२/१२/१६-ब, दिनांक १८ मे, २०१३.

शासन परिपत्रक :

शासकीय/निमशासकीय, इत्यादी कार्यालयामध्ये कार्यरत असलेल्या मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता, संबंधित जात पडताळणी समितीकडून तपासून घेण्याबाबत वेळोवेळी आदेश निर्गमित केले आहेत. असे असूनही अद्याप अनेक मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांनी, त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासून घेतलेली नाही. किंवा त्यासंबंधीचे प्रस्ताव संबंधित जात पडताळणी समितीकडे सादर केलेले नाहीत, ही बाब गंभीर आहे. त्यामुळे मागासवर्गीय प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांबाबत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी व जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास अनुसरावयाच्या कार्यवाही संबंधीच्या सूचना संदर्भाधीन क्र. ११ येथील सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १८ मे, २०१३ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आल्या आहेत.

सदर परिपत्रकाच्या संदर्भात सुधारित सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुंषंगाने खालीलप्रमाणे अंशतः सुधारणा करण्यात येत आहेत.

१. शासन सेवेतील मागासवर्गीय अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्यासाठी आवश्यक त्या परिपूर्ण कागदपत्रांसह प्रस्ताव, संबंधित जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे सादर करण्याची मुदत आता दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१३ पर्यंत राहील. मात्र त्यानंतर पुढे मुदतवाढ दिली जाणार नाही, याची नोंद संबंधित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी घ्यावी.
२. दिनांक ३०-६-२०१३ पर्यंत सेवानिवृत्त झालेल्या मागास प्रवर्गातील (अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागास वर्ग) सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्यासाठी, जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही.
३. अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील दिनांक ३०-६-२०१३ पर्यंत सेवानिवृत्त झालेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्यासाठी, जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही. तथापि, अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे दिनांक १५ जून, १९९५ पूर्वी शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या व दिनांक १५ जून, १९९५ नंतर, अनुसूचित जमातीचे वैधता प्रमाणपत्र नियुक्ती प्राधिकाऱ्याला सादर न करता, दिनांक ३०-६-२०१३ पर्यंत सेवानिवृत्त झालेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी ते ज्या मागास प्रवर्गाचे आहेत त्या मागास प्रवर्गाचे शपथपत्र व अनुसूचित जमातीचे मूळ जात प्रमाणपत्र, ते ज्या कार्यालयातून सेवानिवृत्त झालेले आहेत, त्या कार्यालय प्रमुखाकडे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१३ पर्यंत जमा करावे व त्याबाबतची पोचपावती संबंधित अधिकाऱ्यांकडून घ्यावी.
४. अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे सेवेत लागलेल्या व अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र न देता सेवानिवृत्त झालेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्याच्या वारसाला त्याच्या वडीलांच्या जात प्रमाणपत्राच्या आधारे, अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील असल्याचा दावा भविष्यात करता येणार नाही.

सदरहू शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१३०७३०९७९६२६७५०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Jayant
Kumar
Bantia

Digital signature by Jayant Kumar
Date: 2013-07-30 16:15:33
State: Maharashtra
District: Mumbai City
Police Station: Mumbai City
Post Office: Mumbai City
(Date: 2013-07-30 16:15:33 - 07:59)

जयंतकुमार बांठिया
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

सामाजिक आरक्षणानुसार संबंधित मागास प्रवर्गातील पात्र उमेदवार उपलब्ध नसल्यास त्या पदावर तासिका तत्वावर किंवा Against Category म्हणून तात्पुरती नियुक्ती करतांना त्याच प्रवर्गातील उमेदवारास नियुक्ती देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक-संकीर्ण-२०१२/(२३७/२०१२) विशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१३.

प्रस्तावना :- अध्यापक पदासाठी अकृषि विद्यापीठे/महाविद्यालयाने प्रसिद्ध केलेल्या जाहिरातीनुसार मागासवर्गीय प्रवर्गातील पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास, विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक हित लक्षात घेऊन प्रचलित तरतुदीनुसार एका शैक्षणिक वर्षासाठी नेट/सेट अथवा पीएच. डी. धारक नसलेल्या परंतु पदव्युत्तर पदवीमध्ये ५५% पेक्षा अधिक गुण प्राप्त करणाऱ्या खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारास तात्पुरत्या स्वरूपात (Against Category) किंवा तासिका तत्वावर नियुक्ती करण्यास संबंधित विद्यापीठाकडून मान्यता देण्यात येते. अशा स्वरूपाच्या नियुक्त्या पुढे अनेक वर्षे सुरु ठेवण्यात येतात. त्यामुळे यासंदर्भात आवश्यक ते आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

परिपत्रक :- (२) वर प्रस्तावनेत नमूद केलेली पाश्वभूमी विचारात घेता यासंदर्भात शासन पुढीलप्रमाणे निर्देश देत आहे :-

(१) सामाजिक आरक्षणानुसार ज्या मागास प्रवर्गासाठी पद आरक्षित करण्यात आले आहे, त्या पदावर संबंधित मागास प्रवर्गातील पात्र उमेदवाराअभावी पद भरणे शक्य नसल्यास, अशा ठिकाणी तात्पुरत्या स्वरूपात (Against Category) किंवा तासिका तत्वावर त्याच मागास प्रवर्गातील नेट/सेट/पीएच. डी. धारक नसलेल्या परंतु इतर शैक्षणिक अहर्ता पूर्ण करणाऱ्या उमेदवारास नियुक्ती देण्यात यावी.

(२) तसेच अशा जागेवर जोपर्यंत संबंधित मागास प्रवर्गातील पात्र उमेदवार उपलब्ध होत नाही, तोपर्यंत अकृषि विद्यापीठे/महाविद्यालयाने जाहिराती देऊन पात्र उमेदवार मिळविण्याचे प्रयत्न सुरु ठेवावेत.

(३) दरम्यान, वरीलप्रमाणे नियुक्त केलेल्या अध्यापकास नेट/सेट अथवा पीएच. डी. पदवी/अहर्ता प्राप्त करण्यासाठी संबंधित विद्यापीठांनी आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून द्याव्यात, जेणेकरून सदर अध्यापक आवश्यक असलेली पात्रता/अहर्ता धारण करू शकतील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.govt.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक क्रमांक २०१३०९१७१७४९३२७५०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

विकास तु. कदम
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

पदवीधर/पदविकाधारक अंशकालीन
उमेदवारांना समांतर आरक्षण कार्यान्वयित
करण्याकरिता अनुसरावयाच्या कार्य-
पद्धतीबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक-अंशका १९९३-प्र. क्र. ५७-२०१३-१६-अ

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१३.

वाचा :- (१) शासन निर्णय क्रमांक पअंक-१००९/प्र. क्र.२००/२००९/१६-अ, दिनांक २७-१०-२००९.

(२) शासन परिपत्रक क्रमांक एसआरव्ही-१०९७/प्र. क्र.३१/१८/१६-अ, दिनांक १६-३-१९९९.

प्रस्तावना :- दिनांक २७-१०-२००९ च्या शासन निर्णयान्वये पदवीधर/पदविकाधारक अंशकालीन उमेदवारांना शासकीय-निमशासकीय सेवेतील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील गट ‘क’ मधील पदावर सरळ सेवेने करावयाच्या नियुक्त्यांसाठी १० टक्के समांतर आरक्षण लागू करण्यात आले आहे.

अंशकालीन पदवीधर/पदविकाधारकांसाठी समांतर आरक्षणाची दर्शविण्यात आलेली पदे भरण्याकरिता अंशकालीन पदवीधर/पदविकाधारक या घटकातील पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास, अशी रिक्त पदे गुणवत्तेनुसार पात्र उपलब्ध उमेदवारांमधून भरण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :- शासन निर्णय दिनांक २७-१०-२००९ अन्वये पदवीधर/पदविकाधारक अंशकालीन उमेदवारांना शासकीय/निमशासकीय सेवेतील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील गट ‘क’ पदावरील सरळ सेवेने करावयाच्या नियुक्त्यांसाठी १० टक्के समांतर आरक्षण लागू करण्यात आले आहे. सदर समांतर आरक्षण हे जाहिरातीत दर्शविण्यात आलेल्या पदांनुसार राहील. सदरचे आरक्षण हे समांतर आरक्षण असल्यामुळे पदवीधर/पदविकाधारक अंशकालीन उमेदवारांकरिता आरक्षित असलेल्या पदांचा अनुशेष पुढे ओढणे आवश्यक नाही. या घटकाकरिता जाहिरातीत दर्शविलेल्या आरक्षित पदांसाठी पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास ती पदे गुणवत्तेनुसार उपलब्ध अन्य पात्र उमेदवारांमधून दिनांक १६-३-१९९९ च्या शासन परिपत्रकातील तरतुर्दोनुसार विहित केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करून भरण्यात यावीत.

या शासन परिपत्रकातील सूचना सर्व विभागप्रमुखांनी त्यांच्या नियंत्रणाखालील नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणाव्यात.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.govt.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्यांचा संकेतांक क्रमांक २०१३०९१९१५०९५०९६०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

दि. रा. डिंगळे

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदांना लागू असलेले महाराष्ट्र अकृषी विद्यापीठे आणि संलग्नित महाविद्यालये प्रमाणसंहिता (शिक्षकेतर पदांच्या अटी व सेवाशर्ती) नियम, १९८४ रद्द करून त्याएवजी महाराष्ट्र नागरी सेवा नियमातील तरतूदी लागू करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन पूरकपत्र क्रमांक : संकीर्ण २०१३/(८१/२०१३)विशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक २९ जानेवारी, २०१४.

- वाचा :** (१) शासन निर्णय क्रमांक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, संकीर्ण २०१०/(३१२/२०१०)/१/विशि-१, दिनांक २० मे, २०१०.
(२) शासन निर्णय क्रमांक उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, संकीर्ण २०१३/(८१/२०१३)/विशि-१, दिनांक ८ एप्रिल, २०१३.
(३) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र. युएनआय/२०१२/परीक्षा/विशि-१/९९६-अ, दिनांक २७ जानेवारी, २०१४.

प्रस्तावना :

१. महाराष्ट्र अकृषी विद्यापीठे आणि संलग्नित महाविद्यालये प्रमाणसंहिता (शिक्षकेतर पदांच्या अटी व सेवाशर्ती) नियम, १९८४ मधील तरतूदी दिनांक १ मे, १९८५ पासून अकृषी विद्यापीठे व महाविद्यालयांना लागू करण्यात आल्या होत्या. तथापि, सदर प्रमाणसंहिता सुमारे २६ वर्षांपूर्वीची असून त्यामध्ये आवश्यकतेनुसार अद्याप कोणत्याही सुधारणा करण्यात आलेल्या नव्हत्या, त्याचप्रमाणे वेगवेगळ्या विद्यापीठामध्ये कर्मचाऱ्यांना मिळाण्या लाभामधील तफावतीमुळे कर्मचाऱ्यांमध्ये अस्वस्थता निर्माण झाली होती. या संदर्भात मा. कुलपतीकडे अनेक वेळा चर्चा होऊन अकृषी विद्यापीठे व महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी सामाईक परिनियम (Common Statute) तयार करण्यात यावेत व सदर सामाईक परिनियम लागू होईर्पर्यंत प्रमाणसंहिता नियमाच्या ऐवजी महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम लागू करण्यात यावेत असा निर्णय घेण्यात आला. त्यानुसार दिनांक २० मे, २०१० रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला आहे.
२. अकृषी विद्यापीठे व महाविद्यालयासाठी अस्तित्वात असलेली प्रमाणसंहिता शासन निर्णय दिनांक २० मे, २०१० अन्यथे रद्द केल्यानंतर अकृषी विद्यापीठातील त्यांच्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या भरतीसाठी परिनियमाद्वारे सेवाप्रवेश नियम तयार केले असून त्यानुसार अकृषी विद्यापीठातील भरती प्रक्रिया सुरु आहे. संबंधित अकृषी विद्यापीठांनी किंवा यथास्थिती संचालक, उच्च शिक्षण व संचालक, तंत्रशिक्षण यांनी अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नित अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदांच्या भरती प्रक्रियेत संदर्भात सेवा प्रवेश नियम तयार करणे अभिप्रेत होते. तथापि, असे सेवा प्रवेश नियम अद्यापही तयार करण्यात आले नसल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आले आहे. त्यामुळे संदर्भाधीन दिनांक २० मे, २०१० शासन निर्णयास पूरकपत्र काढून अकृषी विद्यापीठांशी संबंधित अशासकीय

महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सेवाभरती, कोणते सेवा प्रवेश नियम वापरावेत याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार संदर्भधीन क्रमांक २ येथील दिनांक ८-४-२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये दिनांक ३०-६-२०१३ पर्यंत प्रमाणसंहिता, १९८४ मधील सेवा प्रवेश नियमांच्या तरतुदीनुसार भरती प्रक्रिया पूर्ण करण्यास मुदतवाढ देण्यात आलेली होती.

३. अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदांची भरती करण्यासंदर्भातील नवीन सेवाप्रवेश नियम अद्याप अंमलात आलेले नाहीत. त्यामुळे प्रमाणसंहितेमधील सेवा प्रवेशासंबंधी तरतूदी वापरात आणण्यासाठी मुदतवाढ देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

पूरकपत्र :

४. प्रस्तावनेत नमूद केल्याप्रमाणे राज्यातील अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नित असलेल्या अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदांच्या सेवा भरती नियमांबाबत खालीलप्रमाणे शासन मान्यता देत आहे :-
- (१) महाविद्यालयातील शिक्षकेतर पदांसाठी नवीन सेवा प्रवेश नियम अंमलात येईपर्यंत अकृषी विद्यापीठे आणि संलग्नित महाविद्यालये प्रमाणसंहिता (शिक्षकेतर पदांच्या अटी व सेवाशर्ती) नियम, १९८४ तरतुदीप्रमाणे भरती करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
 - (२) महाविद्यालयासाठी नवीन सेवाप्रवेश नियम लागू झाल्यानंतर सदर आदेश आपोआप संपुष्टात येतील.
५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ मधील कलम ८(४), कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय अधिनियम, १९९७ मधील कलम ८(४), डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ व यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ मधील तरतुदीनुसार प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१४०१२९१८०१२००८०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

विकास तु. कदम
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

शासकीय/निमशासकीय सेवांमध्ये आणि शैक्षणिक संस्थांमध्ये मराठा समाजार १६% आरक्षण देण्याच्या निर्णयाच्या अनुबंगाने कृषि विभागाच्या अधिनस्त असणाऱ्या संस्थांनी कार्यवाही करण्याबाबतचे निर्देश देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग
शासन निर्णय, क्र. संकिर्ण-१५५४/प्र.क्र.१००/७-ओ(अ. क्र.१)

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दि. २४ जुलै, २०१४.

- वाचा : १) सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र. १३, तारीख ९ जुलै, २०१४
२) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.सीबीसी १०/२०१३/प्र.क्र.३५/मावक तारीख १५ जुलै, २०१४

प्रस्तावना :

उपरोक्त संदर्भाधीन क्र. १ च्या आदेशान्वये महाराष्ट्र राज्यात शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागासलेल्या समाजासाठी भारतीय राज्य घटनेच्या अनुच्छेद १५(४), १५(५), १६(४) व ४६ नुसार शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (ESBC) (Educationally and Socially Backward Category) निर्माण करून त्यामध्ये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या मराठा समाजाचा समावेश करण्यात आला आहे. शासन अध्यादेश क्रमांक १३ दि. ९ जुलै, २०१४ अन्वये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या मराठा समाजासाठी शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग अंतर्गत शासकीय व निमशासकीय सरळसेवा भरतीमध्ये व शैक्षणिक संस्थेतील प्रवेशासाठी १६% आरक्षण देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्याअनुबंगाने कृषि विभागाच्या अधिनस्त असणाऱ्या शासकीय व निमशासकीय संस्था व शैक्षणिक संस्थांनी मराठा समाजाच्या १६% आरक्षणाच्या तरतूदीचे पालन करण्याकरिता निर्देश देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

१. शासन अध्यादेश क्रमांक १३ दि. ९ जुलै, २०१४ अन्वये शासकीय व निमशासकीय सरळसेवा भरतीमध्ये सध्या राज्यात अस्तित्वात असलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त १६% आरक्षण नव्याने निर्माण करण्यात आलेल्या शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (ESBC) (Educationally and Socially Backward Category) या प्रवर्गाला देण्यात आलेले आहे.
२. शासन अध्यादेश क्रमांक १३ दि. ९ जुलै, २०१४ अन्वये शासकीय तसेच खाजगी अनुदानित व विना अनुदानित शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशात सध्या राज्यात अस्तित्वात असलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त १६% आरक्षण नव्याने निर्माण करण्यात आलेल्या शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (ESBC) (Educationally and Socially Backward Category) या प्रवर्गाला देण्यात आले आहे.

कृषि विभागाच्या अधिनस्त असणाऱ्या सर्व शासकीय/निमशासकीय संस्था/कार्यालये तसेच खाजगी अनुदानित व विना अनुदानित शैक्षणिक संस्थांनी उपरोक्त संदर्भाधीन अध्यादेशातील तरतूदीनुसार आरक्षणाची काटेकोर अंमलबजावणी करावी. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०७२५१२००५४५०९ असा आहे हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

संदिप ठाकणे

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता आरक्षणाच्या तरतुदीनुसार सरलसेवा भरतीसाठी सुधारित बिंदूनामावली विहित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

शासन निर्णय, क्रमांक बीसीसी२०१३/प्र.क्र.३५४/भाग-२/२०१३/१६-ब

दि. २४ जुलै, २०१४.

- वाचा : १. सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र. १३, दिनांक ९ जुलै, २०१४ महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अध्यादेश, २०१४.
२. शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र. सीबीसी-१०/२०१३/प्र.क्र. ३५/मावक, दि. १५ जुलै, २०१४.
३. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधीसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागास वर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१.
४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी १०९७/प्र.क्र.२/९७/१६-ब, दि. २९.३.१९९७.

प्रस्तावना :

उपरोक्त संदर्भाधीन क्र. १ येथे नमूद केलेल्या महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागाच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अध्यादेश २०१४ (सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र. १३) अन्वये “शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग” निर्माण करण्यात आला आहे, सदर अध्यादेशातील कलम ४(१) नुसार या प्रवर्गास सरलसेवेच्या पदभरतीमध्ये १६ टक्के आरक्षण विहित करण्यात आले आहे.

उक्त अध्यादेशातील कलम ४(१) नुसार व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील दिनांक १५ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी १६ टक्के आरक्षणास अनुसरून, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.बीसीसी १०९७/प्र.क्र.२/९७/१६-ब, दि. २९.३.१९९७ च्या शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या बिंदूनामावलीमध्ये सरलसेवा भरतीच्या पदांसंदर्भात उक्त अध्यादेशातील कलम ४(१) नुसार सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासन खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय : शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी (ईएसबीसी) संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील अध्यादेशानुसार १६ टक्के आरक्षण लागू करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

उपरोक्त संदर्भाधीन क्र. २ येथील सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दि. १५ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये, राज्यात शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास समाजासाठी भारतीय राज्य घटनेच्या कलम १५(४), १५(५), १६(४) व ४६ नुसार शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (शै.सा.मा.प्र.) (Educationally and Socially Backward Category) (E.S.B.C.) असा नवीन प्रवर्ग तयार करण्यात आल्याचे व या प्रवर्गात मराठा समाजाचा समावेश करण्यात आल्याचे आदेश निर्गमित केले आहेत. त्याअनुषंगाने शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (शै.सा.मा.प्र.) (Educationally and Socially Backward Category) (E.S.B.C.) प्रवर्गासाठी, राज्याच्या लोकसेवांमधील शासकीय/

निमशासकीय सेवेत सरळसेवा भरतीच्या पदांमध्ये १६ टक्के आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. त्यानुसार शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. बीसीसी १०९७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब दि. २९.३.१९९७ अन्वये विहित करण्यात आलेली बिंदूनामावली सुधारित करण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील, दिनांक ९ जुलै, २०१४ चा अध्यादेश प्रसिद्ध झाल्याच्या दिनांकापासून, शासकीय/निमशासकीय सेवेतील सरळसेवा भरतीसंदर्भात सोबतच्या परिशिष्ट-अ नुसार विहित करण्यात येत असलेल्या सुधारित बिंदूनामावलीचा अवलंब करण्यात यावा.

३. गुणवत्तेवर नियुक्त झालेल्या शैक्षणिक आणि सामाजिकटृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांची संबंधित प्रवर्गाच्या आरक्षित पदावर गणना करण्यात येऊ नये. त्यांची नियुक्ती संबंधित आरक्षण बिंदूवर दर्शवू नये. त्यांची नोंद खुल्या प्रवर्गातील बिंदूवर दर्शविण्यात यावी.

४. शैक्षणिक आणि सामाजिकटृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी (ईएसबीसी) सरळसेवेने भरण्यात येणारी १६ टक्के आरक्षणाची पदे दिनांक ९ जुलै, २०१४ पासून भरणे आवश्यक आहे. त्यामुळे संवर्गामध्ये दिनांक ९ जुलै २०१४ रोजी रिक्त असणारी पदे व त्यानंतर सरळसेवेच्या कोट्यातील रिक्त होणारी पदे विचारात घेऊन चालू भरती वर्षात तसेच त्यापुढील भरती वर्षाकरिता शैक्षणिक आणि सामाजिकटृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) या प्रवर्गाकरिता आरक्षणाची गणना करताना सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.

५. संदर्भीय सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १३ मधील कलम १८(१) नुसार, या अध्यादेशाच्या प्रारंभापूर्वी म्हणजेच दिनांक ९ जुलै, २०१४ पूर्वीच सरळसेवा भरतीमधील निवड प्रक्रिया सुरु झाली असेल, अशा प्रकरणांना या अध्यादेशाच्या तरतुदी लागू होणार नाहीत. अशा प्रकरणांच्या बाबतीत, सदर अध्यादेशाच्या प्रारंभापूर्वी जे शासकीय आदेश लागू होते आणि आरक्षण अधिनियम, २००९ मधील ज्या तरतुदी लागू होत्या, त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

६. दि. ९ जुलै, २०१४ पूर्वी ज्या प्रकरणी सरळसेवा भरतीच्या प्रक्रियेची कार्यवाही पूर्ण झालेली आहे, त्याचे पुनर्विलोकन करण्याची आवश्यकता नाही. यापुढे सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी सरळसेवा भरतीसाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ नुसार सुधारित बिंदूनामावलीचा अवलंब करावा. पूर्वीपासून आरक्षण लागू असलेल्या मागासप्रवर्गाचा अनुशेष असल्यास तो सरळसेवा भरतीच्यावेळी विचारात घेण्यात यावा.

७. सदर शासन निर्णय राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय कार्यालये, सेवामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, शैक्षणिक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, जिल्हा परिषदा, महामंडळे, शासकीय अनुदान प्राप्त संस्था, विद्यापीठे, सहकारी संस्था, शासकीय उपक्रम व शासनाच्या अधिपत्त्याखालील किंवा शासनाने अनुदान दिलेली मंडळे इत्यादीना लागू राहील. याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना/आस्थापनांना योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

८. सरळसेवेद्वारे करण्यात येणाऱ्या नियुक्त्यांबाबत, वरीलप्रमाणे बिंदूनामावलीचा अवलंब करताना, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

हे आदेश दिनांक ९ जुलै, २०१४ पासून अंमलात येतील.

सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१४०७२४१७२४५५४७०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्रमोद ब्र. नलावडे

सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट-अ
सरळसेवा भरतीसाठी १०० बिंदूमावली

बिंदू क्र.	प्रवर्ग	बिंदू क्र.	प्रवर्ग	बिंदू क्र.	प्रवर्ग
१.	अनुसूचित जाती	३५.	इतर मागास वर्ग	६९.	इतर मागास वर्ग
२.	अनुसूचित जमाती	३६.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	७०.	खुला
३.	विमुक्त जाती (अ)	३७.	अनुसूचित जाती	७१.	अनुसूचित जमाती
४.	भटक्या जमाती (ब)	३८.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ	७२.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग
५.	इतर मागास वर्ग	३९.	इतर मागास वर्ग	७३.	अनुसूचित जाती
६.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	४०.	खुला	७४.	खुला
७.	भटक्या जमाती (क)	४१.	विमुक्त जाती (अ)	७५.	इतर मागास वर्ग
८.	खुला	४२.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	७६.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ
९.	इतर मागास वर्ग	४३.	अनुसूचित जाती	७७.	भटक्या जमाती (ड)
१०.	खुला	४४.	खुला	७८.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग
११.	भटक्या जमाती (ड)	४५.	इतर मागास वर्ग	७९.	इतर मागास वर्ग
१२.	अनुसूचित जाती	४६.	खुला	८०.	खुला
१३.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	४७.	भटक्या जमाती (ब)	८१.	अनुसूचित जाती
१४.	खुला	४८.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	८२.	खुला
१५.	विशेष मागास प्रवर्ग	४९.	इतर मागास वर्ग	८३.	विमुक्त जाती (अ)
१६.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ	५०.	खुला	८४.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग
१७.	इतर मागास वर्ग	५१.	अनुसूचित जाती	८५.	इतर मागास वर्ग
१८.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	५२.	खुला	८६.	खुला
१९.	इतर मागास वर्ग	५३.	अनुसूचित जमाती	८७.	विशेष मागास प्रवर्ग
२०.	खुला	५४.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	८८.	खुला
२१.	अनुसूचित जाती	५५.	इतर मागास वर्ग	८९.	इतर मागास वर्ग
२२.	खुला	५६.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ	९०.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग
२३.	अनुसूचित जमाती	५७.	भटक्या जमाती (क)	९१.	अनुसूचित जाती
२४.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	५८.	खुला	९२.	खुला
२५.	इतर मागास वर्ग	५९.	इतर मागास वर्ग	९३.	अनुसूचित जमाती
२६.	खुला	६०.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	९४.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ
२७.	अनुसूचित जाती	६१.	अनुसूचित जाती	९५.	इतर मागास वर्ग
२८.	खुला	६२.	खुला	९६.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग
२९.	इतर मागास वर्ग	६३.	अनुसूचित जमाती	९७.	अनुसूचित जाती
३०.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	६४.	खुला	९८.	खुला
३१.	भटक्या जमाती (क)	६५.	इतर मागास वर्ग	९९.	भटक्या जमाती (ब)/(क)
३२.	खुला	६६.	शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग	१००.	खुला
३३.	अनुसूचित जमाती	६७.	अनुसूचित जाती		
३४.	खुला	६८.	खुला		

प्रवर्गनिहाय आरक्षित बिंदू

अनुक्रमांक	प्रवर्ग	आरक्षणाची टक्केवारी	बिंदू क्रमांक
१.	अनुसूचित जाती	१३%	१, १२, २१, २७, ३७, ४३, ५१, ६१, ६७, ७३, ८१, ९१, ९७
२.	अनुसूचित जमाती	७%	२, २३, ३३, ५३, ६३, ७१, ९३
३.	विमुक्त जाती (अ)	३%	३, ४१, ८३,
४.	भटक्या जमाती (ब)	२.५%	४, ४७
५.	भटक्या जमाती (क)	३.५%	७, ३१, ५७
६.	भटक्या जमाती (ड)	२%	११, ७७
७.	विशेष मागास प्रवर्ग	२%	१५, ८७
८.	इतर मागास प्रवर्ग	१९%	५, ९, १७, १९, २५, २९, ३५, ३९, ४५, ४९, ५५, ५९, ६५, ६९, ७५, ७९, ८५, ८९, ९५
९.	शैक्षणिक आणि सामाजिकटृष्ण्या मागास प्रवर्ग	१६%	६, १३, १८, २४, ३०, ३६, ४२, ४८, ५४, ६०, ६६, ७२, ७८, ८४, ९०, ९६
१०.	विशेष मागास प्रवर्ग-अ	५%	१६, ३८, ५६, ७६, ९४
११.	खुला	२७%	८, १०, १४, २०, २२, २६, २८, ३२, ३४, ४०, ४४, ४६, ५०, ५२, ५८, ६२, ६४, ६८, ७०, ७४, ८०, ८२, ८६, ८८, ९२, ९८, १००

परिशिष्ट - ब

बिंदूनामावलीचा वापर करण्यासंबंधीच्या सूचना

- १) सरळसेवा भरतीच्या पदांसंदर्भात सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १३ मधील तरतुदींस अनुसरून सुधारित बिंदूनामावली तयार करताना या शासन नियंत्रासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ नुसार विहित केलेली १०० बिंदूनामावली वापरण्यात यावी.
- २) बिंदूनामावलीचा वापर करताना सेवा प्रवेश नियमातील तरतुदींनुसार संवर्गाच्या एकूण मंजूर पदसंख्येपैकी सरळसेवा कोट्यातील पदांची संख्या निश्चित करण्यात यावी.
- ३) दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजी रिक्त असणारी पदे व त्यानंतर सरळसेवेच्या कोट्यातील रिक्त होणारी पदे विचारात घेऊन चालू भरती वर्षात तसेच त्यापुढील भरती वर्षासाठी शैक्षणिक आणि सामाजिक टृष्ण्या मागास (ईएसबीसी) या प्रवर्गकिरिता आरक्षणाची गणना करताना खाली नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.
- अ) दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजी संवर्गातील सरळसेवा कोट्यातील एकूण मंजूर पदसंख्येला (दि. ९ जुलै, २०१४ पूर्वीचे अ.जा.-१३%, अ.ज.७%, वि.जा.- (अ) ३%, भ.ज.(ब)-२.५%, भ.ज.(क)-३.५%, भ.ज.(ड)-२%, विमाप्र -२% व इमाव-१९%) एकूण ५२ टक्के आरक्षण विचारात घेऊन आरक्षित पदांची गणना करावी.

- आ) दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजी वरील आरक्षणानुसार प्रवर्गनिहाय मागास प्रवर्गाची व खुल्या प्रवर्गाची किती पदे कार्यरत आहेत, याची गणना करावी.
- इ) दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजी संवर्गातील एकूण रिक्त पदांची संख्या विचारात घेऊन त्यामधून दिनांक ९ जुलै, २०१४ पूर्वीच्या मागास प्रवर्गाच्या रिक्त पदांची संख्या (दि. ९ जुलै, २०१४ पूर्वीचे अ.जा., अ.ज., वि.जा.-अ, भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), विमाप्र व इमाव) वजा करावी.
- ई) दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजी खुल्या प्रवर्गाची पदे विचारात घेऊन त्याकर नव्याने आरक्षण लागू केलेल्या शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी १६% आरक्षणाची गणना करावी.

उदा. एखाद्या संवर्गात मंजूर पदसंख्या १०० आहे. दि. ९ जुलै, २०१४ पर्यंत या संवर्गात ६७ पदे कार्यरत असून ३३ पदे रिक्त आहेत. त्या संवर्गाचा प्रवर्गनिहाय तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	प्रवर्गाचे नाव	आरक्षण टक्केवारी	आरक्षण-टक्केवारी नुसार पदे	कार्यरत पदे	रिक्त पदे (४-५)
१	२	३	४	५	६
१.	अनु.जाती	१३%	१३	१०	३
२.	अनु. जमाती	७%	७	५	२
३.	वि.जा.(अ)	३%	३	२	१
४.	भ.ज.(ब)	२.५%	३	१	२
५.	भ.ज.(क)	३.५%	३	२	१
६.	भ.ज.(ड)	२%	२	१	१
७.	वि.मा.प्र.	२%	२	१	१
८.	इ.मा.व.	११%	११	१५	४
९.	खुला	४८%	४८	३०	१८
१०.	एकूण :	१००%	१००	६७	३३

वरील तक्त्याचे अवलोकन केले असता ३३ रिक्त पदांपैकी खुल्या प्रवर्गाची १८ पदे रिक्त आहेत.

A) पहिले भरती वर्ष :- अशाप्रकारे खुल्या प्रवर्गातील एकूण रिक्त पदांच्या १६% प्रमाणे येणारी पदे ही नव्याने आरक्षण लागू केलेल्या शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी आरक्षित असतील. म्हणजेच $१८ \text{ च्या } १६ \% = २.८८$ म्हणजेच पूर्णांकात एकूण ३ पदे शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी पहिल्या भरतीवर्षासाठी आरक्षित असतील.

B) दुसरे भरती वर्ष :- दुसऱ्या भरती वर्षात, खुल्या प्रवर्गात २० रिक्त पदे उपलब्ध झाली असे समजल्यास, दुसऱ्या भरती वर्षी शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी रिक्ततेची गणना करताना खुल्या प्रवर्गात आलेल्या रिक्त पदांच्या संख्येत मागील भरतीवर्षामधील खुल्या प्रवर्गातील आलेली रिक्तपदांची संख्या मिळवून ($२० + १८ = ३८$) येणाऱ्या एकूण रिक्त ३८ पदांच्या १६% प्रमाणे येणारी पदे ६.०८ म्हणजेच पूर्णांकात ६ पदे शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी आरक्षित राहतील. असे करत असताना, मागील भरतीवर्षी शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गसाठी आरक्षित केलेल्या पदांपैकी भरलेली व त्यापैकी सद्यस्थितीत कार्यरत पदे वजा करून उर्वरित पदांची भरती करावी. म्हणजेच सदर उदाहरणानुसार मागील भरतीवर्षी शैक्षणिक आणि

सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित ३ पदांपैकी २ पदे भरली असतील व सद्यस्थितीत सदरची २ पदे कार्यरत असतील तर दुसऱ्या भरती वर्षासाठी आरक्षित ६ पदांपैकी ४ पदांची (६-२) भरती करावी.

C) तिसरे भरती वर्ष :- त्यानंतरच्या तिसऱ्या भरती वर्षात ३२ पदे रिक्त झाली असे समजल्यास, तिसऱ्या भरती वर्षी शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी रिक्ततेची गणना करताना खुल्या प्रवर्गातील आलेल्या आलेल्या रिक्त पदांच्या संख्येत मागील भरतीवर्षामधील खुल्या प्रवर्गातील आलेली रिक्त पदांची संख्या मिळवून (म्हणजेच $32+20+18=70$) येणाऱ्या एकूण ७० रिक्त पदांच्या १६% प्रमाणे येणारी पदे ११.२ म्हणजेच पूर्णकांत ११ पदे शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित राहतील. असे करत असताना, मागील भरतीवर्षी शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित केलेल्या पदांपैकी भरलेली व त्यापैकी सद्यास्थितीत कार्यरत पदे वजा करून उर्वरित पदांची भरती करावी. म्हणजेच सदर उदाहरणानुसार मागील भरतीवर्षाअंखेर शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित ६ पदांपैकी ५ पद भरली असतील व सद्यास्थितीत सदरचे ५ पदे कार्यरत असतील तर तिसऱ्या भरती वर्षासाठी आरक्षित ११ पदांपैकी ६ पदांची (११-५) भरती करावी.

D) चौथे भरती वर्ष :- त्यानंतरच्या चौथ्या भरती वर्षात ३० पदे रिक्त झाली असे समजल्यास, चौथ्या भरती वर्षी शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी रिक्ततेची गणना करताना खुल्या प्रवर्गातील आलेल्या रिक्त पदांच्या संख्येत मागील भरतीवर्षामधील खुल्या प्रवर्गातील आलेली रिक्त पदांची संख्या मिळवून (म्हणजेच $30+32+20+18=100$) येणाऱ्या एकूण १०० रिक्त पदांच्या १६% प्रमाणे येणारी पूर्णकांत १६ पदे शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित राहतील. असे करत असताना, मागील भरतीवर्षामध्ये शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित केलेल्या पदांपैकी भरलेली व त्यापैकी सद्यास्थितीत कार्यरत पदे वजा करून उर्वरित पदांची भरती करावी. म्हणजेच सदर उदाहरणानुसार मागील भरतीवर्षा अंखेर शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी आरक्षित ११ पदांपैकी ११ पदे भरली असतील व सद्यास्थितीत सदरची ११ पदे कार्यरत असतील तर चौथ्या भरती वर्षासाठी आरक्षित १६ पदांपैकी ५ पदांची (१६-११) भरती करावी.

४) वरीलप्रमाणे आरक्षण गणनेची कार्यवाही जो पर्यंत शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी अनुज्ञेय १६ टक्के आरक्षणानुसार पर्याप्त आरक्षित पदे उपलब्ध होत नाहीत, तोपर्यंत चालू ठेवावी. शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी १६ टक्के आरक्षणानुसार पर्याप्त आरक्षित पदे प्राप्त झाल्यानंतर मात्र प्रत्येक प्रवर्गानिहाय अनुज्ञेय टक्केवारीनुसार त्या-त्या प्रवर्गाची पदे भरण्यात यावीत. पद भरती केलेल्या शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गासाठी प्रवर्गातील उमेदवारांची बिंदूनामावलीत बिंदू क्रमांक ६ पासून नोंद प्रारंभ करून यानुसार त्यापुढे सदर प्रवर्गासाठीच्या बिंदूवर नोंद करावी.

५) सुधारित बिंदूनामावली तयार करताना सध्या असलेली संवर्गातील सरळसेवा कोट्यातील पदसंख्या लक्षात घेऊन आरक्षण बिंदू निश्चित करण्यात यावेत. भविष्यात संवर्ग संख्येत वाढ झाल्यास, अथवा घट झाल्यास, संबंधित वर्षाची बिंदूनामावली तयार करताना सरळसेवा कोट्यातील पदसंख्येनुसार आरक्षित बिंदूंची संख्या त्या प्रमाणात जास्त अथवा कमी करण्यात यावी.

६) सर्व मंत्रालयीन विभागप्रमुखांनी, त्यांच्या अधिनस्त सर्व आस्थापनांना वरील विविध संवर्गाच्याबाबतीत यानुसार योग्य ती कार्यवाही तातडीने करण्याच्या सूचना द्याव्यात. प्रत्येक संवर्गाबाबत वरील मार्गदर्शक सूचनानुसार केलेल्या कार्यवाहीचा आढावा घ्यावा व योग्य त्याप्रकारे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे याची खातरजमा करण्यात यावी.

७) सध्या आरक्षणासंदर्भात अस्तित्वात असलेले विविध शासन आदेश वरीलप्रमाणे सुधारण्यात आले असल्याचे गृहित धरण्यात यावे.

शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता आरक्षणाच्या तरतुदीनुसार सरळसेवा भरतीसाठी व शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरिता मा. उच्च न्यायालयाच्या अंतरीम आदेशाच्या अनुषंगाने करावयाची कार्यवाही

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०१३/प्र. क्र.३५४/भाग-२/२०१३/१६-ब

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दि. २१ फेब्रुवारी, २०१५.

वाचा :

१. सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १३, दिनांक ९ जुलै, २०१४. महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अध्यादेश, २०१४.
२. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र. सीबीसी-१०/२०१३/प्र.क्र३५/मावक, दि. १५ जुलै, २०१४.
३. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०१३/प्र. क्र.३५४/भाग-२/२०१३/१६-ब, दि. २४.७.२०१४.

प्रस्तावना :

उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक १ येथे नमूद केलेल्या महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अध्यादेश, २०१४. (सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र. १३) अन्वये “शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग” निर्माण करण्यात आला आहे. सदर अध्यादेशातील कलम ४(१) नुसार या प्रवर्गास सरळसेवेच्या पदभरतीमध्ये १६ टक्के आरक्षण विहित करण्यात आले आहे. उक्त अध्यादेशातील कलम ४(१) नुसार व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील दिनांक १५ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी १६ टक्के आरक्षण दिलेले आहे.

उक्त अध्यादेशातील कलम ८(१) नुसार संदर्भाधीन क्र. २ येथील दि. २४.७.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये सरळसेवा भरतीच्या पदांसंदर्भात सुधारित बिंदूनामावली विहित करण्यात आलेली आहे.

सन २०१४ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र. १३ या अध्यादेशाच्या विरोधात मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल झालेल्या रिट याचिका क्र. २०५३/२०१४ श्री. संजित शुक्ला विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर संलग्न याचिका दाखल करण्यात आलेल्या आहेत. या प्रकरणी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दि. १४.११.२०१४ च्या आदेशान्वये सदर अध्यादेशास अंतरिम स्थिगिती दिलेली आहे. सदर निर्णयाविरुद्ध मा. सर्वोच्च न्यायालयात शासनामार्फत विशेष अनुमती याचिका दाखल करण्यात आली होती. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दि. १८.१२.२०१४ च्या आदेशान्वये सदर विशेष अनुमती याचिका खारीज केली असून मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. १४.११.२०१४ च्या आदेशान्वये दिलेली अंतरिम स्थिगिती कायम ठेवली आहे. तसेच महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १३ चे कायद्यात रूपांतर होऊन महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागास (ईएसबीसी) प्रवर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवामधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१४, (महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १/२०१५) अस्तित्वात आला आहे त्यानुसार खालील प्रमाणे निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

या शासन निर्णयान्वये मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या १४.११.२०१४ रोजीचे स्थिगिती आदेश विचारात घेऊन शासन खालील प्रमाणे आदेश देत आहे :

अ) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील दिनांक १५ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयातील शैक्षणिक व सामाजिक मागास प्रवर्गातांतर मराठा समाजास शासकीय/निमशासकीय सेवा (सरळसेवा भरतीसाठी) व शैक्षणिक संस्थांमध्ये १६ टक्के आरक्षण देण्याच्या निर्णयाची अंमलबजावणी दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पासून स्थिगित करण्यात येत आहे.

शालेय शिक्षण, उच्च व तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण आणि कृषि व पशुसंवर्धन विभागांतर्गत शासकीय तसेच खाजगी अनुदानित व विना अनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशासाठी सध्या अस्तित्वात असलेल्या आरक्षणाव्यातिरिक्त १६ टक्के आरक्षण शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातांतर मराठा समाजास देण्याबाबतची तरतुद दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पासून स्थिगित करण्यात येत आहे.

ब) सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथील दिनांक २४ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पासून स्थिगित करण्यात यावी. दि. १४ नोव्हेंबर, २०१४ नंतर शासकीय व निमशासकीय सेवेतील सरळसेवा भरतीकरिता पूर्वीच्या आदेशानुसार विहित केलेल्या १०० बिंदूनामावलीचा वापर करून ही पदे भरण्याची कार्यवाही करावी.

क) मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी दिलेल्या स्थिगिती आदेशापूर्वी, शैक्षणिक संस्थांमध्ये शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी असलेल्या आरक्षणांतर्गत झालेले प्रवेश अबाधित राहतील.

ड) दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पूर्वी, शासकीय/निमशासकीय सेवेमध्ये शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी असलेल्या आरक्षणांच्या आधारे उमेदवारांच्या नेमणुका झाल्या असल्यास, मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून त्या नेमणुका कायम राहतील.

इ) दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पूर्वी, शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी असलेल्या आरक्षणाच्या आधारे, शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेश दिलेल्या विद्यार्थ्यांना व शासकीय सेवेत नियुक्त झालेल्या उमेदवारांना जात प्रमाणपत्र, नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याची कार्यवाही संबंधित विभागांनी करावी.

ई) दि. १४ नोव्हेंबर, २०१४ नंतर शैक्षणिक संस्थांमध्ये द्यावयाच्या प्रवेशाबाबत शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी आरक्षण वगळता प्रचलित आदेशानुसार कार्यवाही करावी.

प) शासकीय व निमशासकीय सेवेतील रिक्त पदांसाठी दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ पूर्वी, शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गासाठी असलेल्या आरक्षणासह जाहिरात दिली असल्यास अशी पदे मा. उच्च न्यायालयाचा अंतिम होई पर्यंत भरण्यात येऊ नयेत. अशी पदे भरण्याबाबतचा निर्णय मा. उच्च न्यायालयाचा अंतिम निर्णय झाल्यानंतर घेण्यात येईल. मात्र शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गा वगळता उर्वरित पदे सदर जाहिरातीनुसार भरण्याची कार्यवाही करावी. कारण अशा बहुतांश प्रकरणात निवड प्रक्रिया सुरु झालेली असेल किंवा शेवटच्या टप्प्यात असल्यामुळे अशा जाहिराती रद्द करून पुन्हा नव्याने जाहिरात देणे प्रशासकीयदृष्ट्या उचित ठरणार नाही.

फ) दि. १४ नोव्हेंबर, २०१४ नंतर शासकीय व निमशासकीय सेवाभरती करताना पूर्वीच्या आदेशानुसार वेळोवेळी विहित केलेल्या १०० बिंदूनामावलीचा वापर करून ही पदे भरण्याची कार्यवाही करावी.

उपरोक्त सर्व कार्यवाही ही मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल झालेल्या रिट याचिका क्र. २०५३/२०१४ श्री. संजित शुक्ला विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर संलग्न याचिका या प्रकरणी होणाऱ्या अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून करण्यात यावी.

२. सदर शासन निर्णय राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय कार्यालये, सेवामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, शैक्षणिक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, जिल्हा परिषदा, महामंडळे, शासकीय अनुदानप्राप्त संस्था, विद्यापीठे, सहकारी संस्था, शासकीय उपक्रम व शासनाच्या अधिपत्याखालील किंवा शासनाने अनुदान दिलेली मंडळे इत्यादींना लागू राहील. याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना/आस्थापनांना योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

३. सरळसेवेद्वारे करण्यात येणाऱ्या नियुक्त्यांबाबत व शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाबाबत वरीलप्रमाणे शासन निर्णयाचे पालन करण्यात यावे.

४. सदर शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २०/मावक, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०१५०२२११६४६०२८७०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

टि. वा. करपते
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय
महाविद्यालये/संस्था अशासकीय अनुदानित/
विनाअनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकीय
पदांच्या आरक्षणाबाबत

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक न्यायाप्र २०१४/प्र. क्र.३२१/१४/विशि-१
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय मुंबई-४०० ०३२
तारीख : १० एप्रिल, २०१५.

वाचा :

१. शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक : २०१३/(४४७/१३)/वि.शि.-१, दिनांक २२ जानेवारी, २०१४
२. शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक : २०१३/(४४७/१३)/वि.शि.-१, दिनांक ०४ मार्च, २०१४

शासन निर्णय :

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय महाविद्यालये/संस्था अशासकीय अनुदानित/विना अनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकीय पदांच्या आरक्षणाबाबत संदर्भाधीन क्र.(१) व (२) अन्वये घेण्यात आलेल्या निर्णयास स्थगिती देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१५०४१८१७०१५८२५०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ह. तु. जाधव
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे / शासकीय
महाविद्यालये/ संस्था/ अशासकीय अनुदानित/
विनाअनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकीय
पदांच्या आरक्षणाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक न्यायाप्र-२०१४/(प्र./क्र./३२१/१४) विशि-१,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : २४ ऑगस्ट, २०१५

संदर्भ :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक एनजीसी-१४१४/(२९९१)/विशि-४,
दि. २४.४.१९९५.
- २) शासन पत्र क्रमांक एनजीसी-१४१४/(२९९१) विशि-४, दि. ६.२.१९९६.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक : सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-१०९७/प्र./क्र.६३/९७/१६-ब,
दि. १८.१०.१९९७.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक :- यूएसजी १४९५/(३१८३)/विशि-४,
दि. ०८.१२.१९९७.
- ५) शासन परिपत्रक क्र. बीसीसी २००९/(प्र./क्र.२९१/०९)/१६-ब, दि. ०५.११.२००९.
- ६) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक :- २०१३/(४४७/१३)/विशि-१,
दि. २२.१.२०१४.
- ७) शासन शुद्धीपत्रक क्र. बीसीसी २०१३/(४४७/१३)/विशि-१, दि. ०४. मार्च २०१४.
- ८) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक :- न्यायाप्र २०१४/(प्र. क्र. ३२१/१४-१,
दि. १०.०४.२०१५.

प्रस्तावना -

शासकीय महाविद्यालयातील महाराष्ट्र शिक्षण सेवा गट-अ मधील अधिव्याख्यात्यांनी महाविद्यालयातील अधिव्याख्याता पदावर नियुक्ती करताना विषय निहाय आरक्षण लागू करण्याबाबत मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात याचिका क्र. १००४/१९८९ दाखल केली होती. सदर प्रकरणात मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २४.४.१९९० रोजी विषय निहाय आरक्षण ठेवण्याबाबतचे आदेश दिले होते. सदर आदेशविरुद्ध शासनाने दाखल केलेली विशेष अनुमती याचिका मा. सर्वोच्च न्यायालयाने खारीज करून उच्च न्यायालयाचे आदेश कायम केले. त्यानुसार राज्यातील अकृषि विद्यापीठे आणि त्यांच्याशी संलग्न नत कला, वाणिज्य, विज्ञान, शिक्षण शास्त्र इत्यादी महाविद्यालयातील शिक्षक पदे भरण्यासाठी संदर्भाधीन क्र. १ येथील शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-१४१४/(२९९१)/विशि-४, दि. २४.४.१९९५ अन्वये संवर्ग व विषय निहाय आरक्षण लागू केले होते.

२. वर नमूद केलेल्या दि. २४.४.१९९५ च्या शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे संवर्ग व विषय निहाय आरक्षणाच्या धोरणामुळे सामाजिक आरक्षणातील सर्व मागासवर्गीय प्रवर्गाना त्याचा लाभ होत नसल्याचे व त्यामुळे शिक्षकपदास विषय निहाय आरक्षणाच्या ऐवजी संवर्ग निहाय आरक्षण लागू करण्यात यावे, अशी मागणी विविध स्तरावरून शासनाकडे करण्यात आली. त्यामुळे यासंदर्भात सर्वसमावेशक सामाजिक आरक्षण धोरण ठरविण्यासाठी राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक २०१३/(४४७/१३) विशि-१, दि. २२.१.२०१४ अन्वये विषय निहाय आरक्षण ऐवजी संवर्ग निहाय आरक्षण लागू केले. त्याविरोधात स्त्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर

खंडपीठात दाखल केलेल्या याचिका क्रमांक १६८०/२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २०.११.२०१४ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने संदर्भाधीन क्र. ६ येथील दि. २२.०९.२०१४ अन्वये घेण्यात आलेल्या शासन निर्णयाला संदर्भाधीन क्र. ८ येथील दि. १०.०४.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये स्थगिती देण्यात आली होती. मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. २०.११.२०१४ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने शासन निर्णय दि. २२.०९.२०१४ मध्ये बदल करण्यात यावा किंवा कसे, ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

संदर्भाधीन क्र. ६ येथे नमूद केलेला दि. २२.०९.२०१४ चा शासन निर्णय अधिक्रमित करून राज्यातील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय महाविद्यालये/संस्था, अशासकीय अनुदानित/विनाअनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षक पदांसाठी शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-१४९४/(२९९१)/विश-४, दि. २४.४.१९९५ अन्वये घेण्यात आलेला संवर्ग व विषय निहाय आरक्षण ठेवण्याबाबतचा निर्णय कायम ठेवण्यात येत आहे.

२. आरक्षण निश्चित करताना, सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी-१०९७/प्र.क्र.०२/१७/१६-ब, दि. २९.०३.१९९७ नुसार विहीत केलेल्या १०० बिंदू नामावलीनुसार संवर्ग व विषय निहाय बिंदू नामावल्या तयार करून शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीसी-२००९/प्र./क्र.२९१/०९/१६-ब, दिनांक ५.११.२००९ सोबतच्या प्रपत्र अ मध्ये नमूद केलेल्या प्राधिकाऱ्याकडून त्या प्रमाणित करून घ्याव्यात.

३. सदरचे आदेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या (मागास वर्ग कक्ष-१६ब) यांच्या संहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेताक २०१५०८२४९५४८३६२९०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सिध्दार्थ खरात)

उच्च सचिव, महाराष्ट्र शासन

दि. १५/६/१९९५ नंतर दिनांक १७/१०/२००१ पर्यंत शासकीय व निमशासकीय सेवेत अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे नियुक्त झालेल्या ज्या कर्मचाऱ्यांचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले आहे किंवा ज्या कर्मचाऱ्यांनी अद्यापर्यंत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर केलेले नाही अशा कर्मचाऱ्यांच्या सेवेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक : बीसीसी-२०१५/प्र. क्र. २७६ अ/१५/१६-ब

मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.

दिनांक : २१ ऑक्टोबर, २०१५.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०१४/प्र./क्र.६८/१४/१६-ब, दि. १५ जून, १९९५
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००४/प्र./क्र.४५/०४/१६-ब, दि. २४ जून, २००४
- ३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००२/प्र./क्र.९३/०४/१६-ब, दि. ३० जून, २००४
- ४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००५/प्र./क्र.२८/०५/१६-ब, दि. १५.१२.२००५
(क्र. बीसीसी २०११/प्र./क्र.९२९/११/१६-ब, दि. ७ जानेवारी, २०१२ च्या शुद्धीपत्रकासह)
- ५) महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियम) अधिनियम, २०००
- ६) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक, क्र. बीसीसी-२०१२/प्र./क्र.३३२/१२/१६-ब, दि. १८ मे, २०१३.
- ७) दिनांक ७.८.२०१५ रोजी हलबा समाजाच्या समस्यांबाबत मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीतील निर्णय.

शासन परिपत्रक :-

शासन निर्णय दि. १५/६/१९९५ नुसार, अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे दि. १५/६/१९९५ पूर्वी शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र जर अवैध ठरले व त्यांनी विशेष मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर केले तर, त्यांच्या सेवेस संरक्षण देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे.

२. संबंधित अधिकारी/कर्मचारी दि. १५/६/१९९५ रोजी ज्या पदावर कार्यरत होते त्या पदावर त्यांची सेवाजेष्टता दिनांक दि. १५/६/१९९५ अशी निश्चित करावी असे आदेश शासन निर्णय दि. २४/६/२००४ निर्गमित केले आहेत.

३. अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे दि. १५/६/१९९५ पूर्वी शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या मागासवर्गीय अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र जर अवैध ठरले व त्यांनी ते ज्या मागास प्रवर्गाचे

आहेत, त्या मागास प्रवर्गाचे जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर केले तर, त्यांच्या सेवेस संरक्षण देण्याचा निर्णय दि. ३०/६/२००४ च्या शासन निर्णयान्वये शासनाने घेतला आहे व त्यांची सेवाजेष्ठता दि. १५/६/१९९५ अशी निश्चित केली आहे.

४. दि. १५/६/१९९५ नंतर अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांचे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास त्यांच्या सेवेस सद्यस्थितीत कोणतेही संरक्षण नाही. दिनांक १५/६/१९९५ नंतर शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांचे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यास त्यांच्या सेवेसही संरक्षण देण्यात यावे, या मागणीवर विचार करण्यासाठी मंत्रीगट नियुक्त करण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळाने दि. २५/२/२००९ च्या बैठकीत घेतला. त्यानुसार शासन निर्णय दि. ५/३/२००९ नुसार मंत्रीगटाची स्थापना करण्यात आली होती त्यानंतर दिनांक ४/३/२०११ च्या शासन निर्णयान्वये तत्कालीन मा. मंत्री (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रीगटाची पुनर्रचना करण्यात आली होती.

५. दिनांक ४/३/२०११ च्या शासन निर्णयान्वये तत्कालीन मा. मंत्री (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित केलेल्या मंत्रीगटाचा अहवाल प्राप्त झाला आहे. सदर मंत्रीगटाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. यास्तव तत्कालीन महसूल मंत्री, यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या मंत्री गटाने सादर केलेल्या अहवालासंदर्भात शासनाचा पुढील निर्णय होईपर्यंत, दिनांक १५/६/१९९५ नंतर दिनांक १७/१०/२००९ पर्यंत, या कालावधीत अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या ज्या कर्मचाऱ्यांचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले आहे किंवा ज्या कर्मचाऱ्यांनी जात वैधता प्रमाणपत्र अद्यापर्यंत सादर केलेले नाही, अशा कर्मचाऱ्यांना शासन सेवेतून निलंबित करण्यात येऊ नये अथवा त्यांच्या सेवा समाप्त करण्यात येऊ नये.

६. वरील सूचना ह्या दिनांक १५/६/१९९५ नंतर दिनांक १७/१०/२००९ पर्यंत शासन सेवेत अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांपुरत्याच लागू राहतील. आरक्षण कायदा-२००४ मधील कलम ४(१) नुसार अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती-अ, भटक्या जमाती-ब, भटक्या जमाती-क, भटक्या जमाती-ड, विशेष मागास प्रवर्ग, आणि इतर मागास प्रवर्गासाठी राखून ठेवलेल्या जागा त्या संबंधित प्रवर्गातील उमेदवारांमधून भरणे आवश्यक आहे. या कायद्यातील तरतुदीची अंमलबजावणी करण्यासाठी मागासवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या जात प्रमाणपत्राची पडताळणी करणे आवश्यक आहे.

७. सदर शासन परिपत्रक सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील असलेल्या सर्व विभाग प्रमुखांच्या/नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५१०२११५५११९५०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(टि. वा. करपते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

लिपीक संवर्गात गट-ड कर्मचाऱ्यांमधून पदोन्नतीने भरावयाच्या पदांची मर्यादा संवर्ग संख्येच्या २५ टक्के वरुन ५० टक्के पर्यंत वाढविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०१५/प्र./क्र.५७/२०१५/विसु-१,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : १४ जानेवारी, २०१६

प्रस्तावना :-

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. १० मे, २००५ च्या शासन निर्णयान्वये वर्ग-३ च्या लिपीक संवर्गातील २५ टक्के पदे वर्ग-४ च्या कर्मचाऱ्यांमधून पदोन्नतीने भरण्यात येतात. त्यासाठी संबंधितांनी किमान एस.एस.सी. उत्तीर्ण असणे गरजेचे आहे. टंकलेखन/एम.एस.सी.आय.टी. ची संगणक अहर्ता प्राप्त करून घेण्यासाठी त्यांना पदोन्नतीनंतर २ वर्षाची मुदत देण्यात येत आहे.

शिक्षणाचा सर्वदूर प्रसार व तयार होणाऱ्या तरुण वर्गास त्यांच्या शिक्षणास अनुसरून रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होणे तसेच शासनातील माहिती व तंत्रज्ञानाचा अधिक वापर पाहता शासनाच्या विभागातील उपलब्ध मनुष्यबळाच्या संरचनेत पण काळानुरूप बदल होणे आवश्यक झाले आहे.

सहाव्या केंद्रीय वेतन आयोगाने अशी शिफारस केली आहे की, गट-ड मधील कर्मचाऱ्यांच्या गट-क मधील श्रेणीवर्धनासाठी विहित शैक्षणिक अहर्ता धारण करण्यांना कनिष्ठ लिपीकासारख्या पदावर सामावून घेणे निश्चितच उचित ठरेल.

राज्य सरकारी चतुर्थश्रेणी कर्मचारी मध्यवर्ती संघटनेने असे निवेदन दिले आहे की, “सध्या चतुर्थश्रेणी संवर्गात ७० ते ७५ टक्के कर्मचारी एस.एस.सी./एच.एस.सी./पदवी व पदव्युत्तर पदवी उत्तीर्ण कर्मचारी कार्यरत असून त्यांना शासकीय कामाचा चांगला अनुभव आहे. शासनाने चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांना पदोन्नती देण्याचे २५ टक्केचे निकष रद्द करून २५ टक्के ते ५० टक्के पर्यंत वाढविल्यास शासकीय कामाचा निपटारा उत्तम प्रकारे होईल. महाराष्ट्रातील चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या मंजूर पदांच्या २५ टक्के पदे कमी केली तरी चालतील.”

कर्मचारी संघटनेची सदर मागणी, सहाव्या वेतन आयोगाची शिफारस, वर्ग-४ च्या कर्मचाऱ्यांना अधिकची संधी देण्याची गरज, शासनाच्या कार्यपद्धतीतील माहिती तंत्रज्ञान व ई-ऑफिस प्रणालीचा वाढता वापर, काळानुरूप शासनाच्या मनुष्यबळात बदल व मनुष्यबळाच्या परिणामकारक वापराची आवश्यकता या बाबीचा विचार करून शासन खालील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

१) गट-क मधील जास्तीतजास्त २५ टक्के पदे गट-ड मधील अहर्ताप्राप्त कर्मचाऱ्यांमधून भरण्याची अट सुधारीत करून ही मर्यादा ५० टक्केपर्यंत करण्यात येत आहे. तसेच सदर संवर्गाच्या सेवाप्रवेश नियमात आवश्यक सुधारणा करण्यात येतील.

२) गट-ड संवर्गातील जे कर्मचारी शालांत परीक्षा उत्तीर्ण आहेत पण टंकलेखन/संगणक अहर्ता धारण करीत नाहीत त्यांना सध्याच्या तरतुदीप्रमाणे टंकलेखन/संगणक अहर्ता प्राप्त करून घेण्यासाठी २ दर्दिंया अवधी देण्यात येईल.

३) अ) गट-ड संवर्गातील जे कर्मचारी शालांत परीक्षा उत्तीर्ण नाहीत त्यांना परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी एकूण ३ संधी व एकूण १ वर्षाची अध्ययन रजा मंजूर करण्यात येईल.

ब) गट-ड संवर्गातील ज्या कर्मचाऱ्यांना वाहनचालक व्हावयाचे आहे, त्यांना आवश्यक अहर्ता धारण करण्यास एकूण १ महिन्याची अध्ययनरजा मंजूर करण्यात येईल. याबाबत तपशिलवार सूचना अलगरित्या निर्गमित करण्यात येतील.

४) वाहन चालक संवर्गातील जे कर्मचारी लिपीक-टंकलेखक पदाची अहर्ता धारण करीत आहेत त्यांना गट-क संवर्गातील लिपीक-टंकलेखक पदावर नियुक्ती देण्याच्या संदर्भात सेवाप्रवेश नियमात आवश्यक सुधारणा करण्यात येतील.

५) गट-ड संवर्गात मंजूर पदांपैकी २५ टक्के पदे निरसित करण्यासाठी प्रशासकीय विभागांना ६ महिन्यांची मुदत देण्यात येत आहे. त्यानुसार प्रशासकीय विभागांनी कार्यवाही करावी.

हा शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.९/२०१६/१३, दि. १४/०१/२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०११४१७४७४१७२०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शुभांगी शेठ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन सेवा प्रवेशाची कमाल
वयोमर्यादा वाढविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एसआरव्ही २०१५/प्र./क्र.४०४/कार्या.१२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्पा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : २५ एप्रिल, २०१६

वाचा :

१) शासन निर्णय क्रमांक सामान्य प्रशासन विभाग क्र. एसआरव्ही-१०१२/प्र./क्र.१४/१२/१२, दि. २८ ऑक्टोबर, १९९२

प्रस्तावना :

शासन निर्णय क्रमांक-एसआरव्ही-१०१२/प्र. क्र.१४/१२/१२, दि. २८.१०. १९९२ अन्वये शासन सेवेतील गट-अ ते गट-ड मधील पदांवर नियुक्तीसाठी खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी ३० वर्षे व मागासवर्गीयांसाठी ३५ वर्षे कमाल वयोमर्यादा विहित करण्यात आलेली होती. तदनंतर शासन निर्णय दि. १७.०८.२००४ अन्वये शासन सेवेतील गट-अ ते ड मधील सर्व पदांवर नियुक्तीसाठी कमाल वयोमर्यादा खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी ३३ वर्षे मागासवर्गीयांसाठी ३८ वर्षे इतकी करण्यात आली. सदर वयोमर्यादा महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग आणि विविध मंत्रालयीन विभागांनी/विभाग प्रमुखांनी नियुक्ती केलेल्या राज्यस्तरीय निवड समित्या, विभागीय स्तरावरील निवड समित्या व जिल्हानिवड समित्या यांच्यामार्फत घेण्यात येणाऱ्या पदांसाठीच्या स्पर्धा परीक्षाअन्वये शासन सेवा प्रवेशासाठी लागू करण्यात आली होती. शासन सेवा प्रवेशासाठी वयोमर्यादा वाढविणेबाबत विविध लोकप्रतिनिधी व मा. मंत्री तसेच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षेसाठी बसणाऱ्या उमेदवार यांचे कडून मागण्या/निवेदने प्राप्त झाली होती. त्यानुसार शासन सेवा प्रवेशासाठी वयोमर्यादा वाढविण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

२. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग आणि विविध मंत्रालयीन विभागांनी/विभाग प्रमुखांनी नियुक्त केलेल्या राज्यस्तरीय निवड समित्या, विभागीय स्तरावरील निवड समित्या व जिल्हानिवड समित्या यांच्यामार्फत घेण्यात येणाऱ्या निरनिराळ्या पदांसाठीच्या स्पर्धा परीक्षाअन्वये शासन सेवेतील प्रवेशासाठी, खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी कमाल वयोमर्यादा ३३ वर्षे आहे. त्यामध्ये ५ वर्षांनी वाढ करून त्यांची कमाल वयोमर्यादा ३८ वर्षे व मागासवर्गीय उमेदवारांसाठी सध्या कमाल वयोमर्यादा ३८ वर्षे आहे त्यामध्ये ५ वर्षांनी वाढ करून कमाल वयोमर्यादा ४३ वर्षे करण्यात येत आहे.

३. या शिवाय ज्या प्रवर्वा/घटकांकरिता सध्या असलेली कमाल वयोमर्यादा ४३ वर्षे किंवा त्यापेक्षा अधिक आहे त्यामध्ये कोणतीही वाढ करण्यात येणार नाही.

४. एखाद्या पदाच्या भरतीच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने/संबंधित निवड समितीकडून जाहिरात दिली असेल व जाहिरातीनुसार अर्ज करण्याची मुदत या निर्णयाच्या दिनांकापूर्वी संपली असेल, अशा प्रकरणी सदर वाढीव वयोमर्यादा लागू होणार नाही. सबब या पुढील भरती प्रक्रियेसाठी सदर वाढीव मर्यादा लागू राहील.

५. मंत्रालयाच्या विविध विभागांनी आपापल्या कक्षेतील पदांच्या संदर्भात संबंधित सेवाप्रवेश नियमात वरील बदल अंतर्भूत करण्याची कार्यवाही करावी आणि अशाप्रकारे कार्यवाही पूर्ण होईपर्यंतच्या कालावधीतील नेमणूका देखील या वाढीव वयोमर्यादेनुसार कराव्यात.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०४२५१५४८५३११०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. भगवान सहाय)

अपर मुख्य सचिव (उपा), महाराष्ट्र शासन

अकृषि विद्यापीठे/शासकीय संस्था/शासकीय महाविद्यालये/अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील अध्यापक, अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील संचालक, उपसंचालक, शारीरिक शिक्षण ही समकक्ष पदे, अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील ग्रंथपाल, उपग्रंथपाल, सहायक ग्रंथपाल यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६० वर्षावरुन ६२ वर्षे व प्राचार्याच्ये वय ६२ वर्षावरुन ६५ वर्षे करण्याच्या पार्श्वभूमीवर सुधारीत निवृत्तीवेतन प्राधिकृत करण्याची कार्यपद्धती ठरविण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन अनुपूरक पत्र क्रमांक : संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.११/१५/वि.शि.१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २३ जून, २०१६

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)/ वि.शि.-१, दि. २५ फेब्रुवारी, २०११
- २) शासन निर्णय क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)/ वि.शि.-१, दि. ०५ मार्च, २०११
- ३) शासन निर्णय क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३९६/११)/ वि.शि.-१, दि. २३ नोव्हेंबर, २०११
- ४) शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३९६/११)/ वि.शि.-१, दि. २३ फेब्रुवारी, २०१२
- ५) शासन निर्णय क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३७०/११)/ वि.शि.-१, दि. २८ मार्च, २०१२
- ६) शासन निर्णय क्रमांक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(५३२/११)/ वि.शि.-१, दि. २२ ऑगस्ट, २०१२
- ७) शासन परिपत्रक क्रमांक : समक्रमांकाचे दि. १४.०९.२०१६ चे शासन परिपत्रक

प्रस्तावना :

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय महाविद्यालये, संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय/अशासकीय अनुदानित तंत्रनिकेतने यांमधील अध्यापक, संचालक, उपसंचालक, शारीरिक शिक्षण ही समकक्ष पदे, अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील ग्रंथपाल, उपग्रंथपाल, सहायक ग्रंथपाल, यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात ६० वर्षावरुन ६२ वर्षे व प्राचार्याच्या वयात ६२ वर्षावरुन ६५ वर्षे वाढ करण्याचा निर्णय संदर्भाधीन क्र. १, २, ५ व ६ येथील शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे.

२. संदर्भाधीन क्र. ७ येथील परिपत्रकान्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय महाविद्यालये, संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय/अशासकीय अनुदानित तंत्रनिकेतने यांमधील अध्यापक, संचालक, उपसंचालक, शारीरिक शिक्षण ही समकक्ष पदे, अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील ग्रंथपाल, उप ग्रंथपाल, सहायक ग्रंथपाल यांच्या बाबतीत सुधारित निवृत्तीवेतन प्राधिकृत करण्याबाबत शासन स्तरावरुन निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

३. तथापि, ज्या अध्यापकांनी/प्राचार्यांनी सेवानिवृत्तीचा दिनांक व सेवानिवृत्तीनंतरच्या पुनर्नियुक्तीचा दिनांक यामध्ये काम केलेले नाही, अशा काही अध्यापक/प्राचार्याच्या वेतनवाढी गृहित धराव्यात किंवा कसे, अध्यापक/प्राचार्याच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात दोन वर्षे वाढ केल्यानंतर त्यांच्या सेवानिवृत्तीचा दिनांक व सेवानिवृत्तीनंतरच्या पुनर्नियुक्तीचा दिनांक यामधील वेतन अनुज्ञेय आहे किंवा कसे, इ. मुद्यांबाबत स्पष्टता आणणे आवश्यक असल्याचे महालेखापाल कार्यालयाने दि. १५.०२.२०१६ च्या पत्रान्वये शासनाच्या निर्दर्शनास आणून दिले आहे. महालेखापाल कार्यालयाने उपस्थित केलेल्या मुद्यांच्या अनुषंगाने परिपत्रकामध्ये अनुपूरक पत्राद्वारे अधिक स्पष्टता आणण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन अनुपूरकपत्र

४. वरील वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासन खालीलप्रमाणे निर्देश देत आहे :-

(i) ज्या प्राचार्य/अध्यापकांनी सेवानिवृत्ती व पुनर्नियुक्ती या दरम्यानच्या कालावधीत प्रत्यक्ष काम केले आहे. त्याची तपासणी करून त्यांनी वेतनवाढ किंवा वेतनवाढी मंजूर करण्यात याव्यात. तसेच ज्या प्राचार्य/अध्यापकांनी सेवानिवृत्ती व पुनर्नियुक्ती दरम्यान प्रत्यक्षात काम केलेले नाही त्यांचा हा कालावधी सेवाखंड मानता येणार नाही ही बाब संदर्भाधीन क्र. ७ येथील दि. १४.०१.२०१६ च्या परिपत्रकात स्पष्ट केलेली असल्याने अशा कर्मचाऱ्यांची त्या कालावधीकरिता काल्पनिक वेतननिश्चिती करावी, मात्र त्या अनुषंगाने त्यांना थकबाबी देण्यात येऊ नये.

(ii) नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात वाढ केल्यानंतर ज्या अध्यापकांनी/प्राचार्यांनी सेवानिवृत्तीचा दिनांक व सेवानिवृत्तीनंतरच्या पुनर्नियुक्तीच्या आदेशाचा दिनांक यामध्ये काम केलेले आहे, अशा प्रकरणी संबंधित अध्यापक/प्राचार्य यांनी सदर कालावधीत काम केलेले आहे, याची संबंधित विभागीय सहसंचालकांनी संबंधित विद्यापीठ/संस्था/महाविद्यालयाकडून तपासणी करून व खात्री करून त्यासह निवृत्तीवेतन प्राधिकृत करण्याबाबतचा प्रस्ताव महालेखापाल कार्यालयास सादर करावा.

(iii) सेवानिवृत्त झालेल्या व त्यानंतर पुनर्नियुक्त झालेल्या संबंधित प्राचार्य/अध्यापकांच्या अंशराशीकरणाबाबत संदर्भाधीन क्र. ७ येथील दि. १४ जानेवारी, २०१६ रोजीच्या परिपत्रकातील ५(i) मधील तरतुदीप्रमाणे कार्यवाही करावी. तसेच नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाल्यानंतर व परत पुनर्नियुक्त होऊन सेवानिवृत्त झाल्याचा दिनांक हा त्यांच्या अंशराशीकरणाचा दिनांक समजण्यात यावा.

५. सदर शासन परिपत्रक वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४७/सेवा-४, दि. ३०.०३.२०१६ व २६२/१५/सेवा-३, दि. ०५.०५.२०१६ नुसार त्यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन अनुपूरकपत्र महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०६२३१५०४५९३९०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व. नावाने.

(सिद्धार्थ खरात)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

विद्यापीठ अनुदान आयोग व अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शिफारशी नुसार राज्यात उच्च व तंत्रशिक्षण क्षेत्रात कार्यरत पदवी, पदव्युत्तर व पदविका संस्था तसेच अकृषि विद्यापीठ, तंत्रशास्त्र विद्यापीठ यातील प्राचार्यांच्या पदांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादित वाढ करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.४८४/१५/वि.शि.१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १२ जुलै, २०१६

वाचा :

- १) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)/ वि.शि.-१, दि. २५ फेब्रुवारी, २०११.
- २) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०१०/(५०३/१०)/ वि.शि.-१, दि. ०५ मार्च, २०११.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३९६/११)/ वि.शि.-१, दि. २३ नोव्हेंबर, २०११.
- ४) शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३९६/११)/ वि.शि.-१, दि. २३ फेब्रुवारी, २०१२.
- ५) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(३७०/११)/ वि.शि.-१, दि. २८ मार्च, २०१२.
- ६) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(५३२/११)/ वि.शि.-१, दि. २२ ऑगस्ट, २०१२.
- ७) शासन निर्णय क्रमांक : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण २०११/(५३२/११)/ वि.शि.-१, दि. २२ ऑक्टोबर, २०१२.
- ८) शासन निर्णय क्रमांक : आदिवासी विकास विभाग क्र. टिएसपी-१०८६/८७९०/प्र.क्र.३१/का-५, दि. ९ मार्च, १९९०.
- ९) शासन निर्णय क्रमांक : नियोजन विभाग क्र. डॉविका-२००९/प्र.क्र.६/का.१४८३, दि. १८ जानेवारी, २०१०.

प्रस्तावना :

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व शासकीय अनुदानित महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने येथील प्राचार्यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात वाढ करण्याचा निर्णय शासनाने संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये घेतला आहे.

मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी त्यांच्या दि. १४ ऑगस्ट, २०१२ च्या पत्रात विद्यापीठे व अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील अध्यापकांच्या सेवानिवृत्तीच्या वयाबाबत यापूर्वी ज्यां अटी घालून दिलेल्या होत्या, त्यामध्ये सुधारणा करून अध्यापकांच्या सेवानिवृत्तीच्या वयाबाबत त्या त्या राज्य शासनाने त्यांच्या स्तरावर निर्णय घ्यावा, असे नमूद केले आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अपील क्र. ५५२७-५५४७/२०१३ मध्ये सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादित वाढ करण्याचा निर्णय त्या त्या राज्य शासनाचा राहील, असा निर्णय दिला आहे.

संदर्भाधीन क्र. २ येथील दि. ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील उच्च शिक्षण क्षेत्रातील ज्या शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांची वय ५८ वरुन ६५ वर्षे व अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांची वय ६० वरुन ६५ वर्षे करण्यात आलेले आहे, त्यामधील राज्याच्या ग्रामीण, डोंगराळ व आदिवासी भागात पात्र प्राचार्यांची कमतरता असल्याची बाब लक्षात घेता राज्यातील ग्रामीण, डोंगराळ व आदिवासी भागातील उच्च शिक्षण क्षेत्रातील शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालये व अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात ६० वर्षावरुन ६५ वर्षे वाढ करण्याच्या निर्णयाचा फेरविचार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

२. त्यानुसार मंत्रिपरिषदेच्या मान्यतेनुसार शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

१) संदर्भाधीन क्र. २ येथील दि. ५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील उच्च शिक्षण क्षेत्रातील ज्या शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालयातील प्राचार्यांचे वय ५८ वरुन ६५ वर्षे व अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांचे वय ६० वरुन ६५ वर्षे करण्यात आलेले आहे, त्यामधील राज्याच्या ग्रामीण, डोंगराळ व आदिवासी भागात पात्र प्राचार्यांची कमतरता असल्याची बाब लक्षात घेता राज्यातील ग्रामीण, डोंगराळ व आदिवासी भागातील उच्च शिक्षण क्षेत्रातील शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालये व अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६० वरुन सर्सकट ६५ वर्षे करण्यात येत आहे. सदर निर्णय शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

२) वर क्र. १ येथे नमूद केलेली ग्रामीण, डोंगराळ व आदिवासी भागातील महाविद्यालये खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत

आहेत :-

अ) संदर्भाधीन क्र. ८ येथील शासन निर्णयातील विवरणपत्र अ व ब (Annexure-I व II) मध्ये दर्शविण्यात आलेल्या गावांमधील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालये/अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये आदिवासी क्षेत्रातील समजण्यात यावीत.

आ) संदर्भाधीन क्र. ९ येथील शासन निर्णयातील परिशिष्ट-२ मध्ये दर्शविण्यात आलेल्या गावांमधील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालये/अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये डोंगराळ क्षेत्रातील समजण्यात यावीत.

इ) राज्यातील ग्रामपंचायत क्षेत्रातील अकृषि विद्यापीठे/शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालये/अशासकीय अनुदानित महाविद्यालये ग्रामीण क्षेत्रातील समजण्यात यावीत.

३) राज्याच्या उर्वरित भागातील उच्च शिक्षण क्षेत्रातील शासकीय संस्था/महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाशी संलग्नित शासकीय तंत्र महाविद्यालये/पदविका संस्था/महाविद्यालयातील प्राचार्यांचे वय ५८ वरुन ६५ वर्षे व उर्वरित अकृषि विद्यापीठे, तंत्रशास्त्र विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील प्राचार्यांचे वय ६० वरुन ६५ वर्षे करण्याबाबत संदर्भाधीन क्र. २ अन्वये दि. ०५ मार्च, २०११ अन्वये घेण्यात आलेला निर्णय पूर्वीप्रमाणेच कायम ठेवण्यात येत आहे. त्यांच्याबाबतीत संदर्भाधीन क्र. २, ३ व ४ येथील शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

४) महाराष्ट्र नागरी सेवा नियमांमध्ये वरीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय मंत्रिपरिषदेच्या मान्यतेनुसार व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४५/सेवा-४, दि. २८.०३.२०१६ नुसार त्यांच्या सहमतीने निर्णयित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०७१३११२५२८८४०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सिद्धार्थ खरात)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

राज्यातील उच्च क्षेत्रातील अकृषि विद्यापीठे व शासकीय संस्था/
शासकीय महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने, अशासकीय अनुदानित/
विनाअनुदानित/कायमविनाअनुदानित महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने
यामधील प्राचार्य पदाच्या आरक्षणाबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०१६/(४९५/१६)/वि.शि.१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २३ सप्टेंबर, २०१६

संदर्भ :

- १) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजना विभाग क्र. युएसजी-१४८८/८३१३/विशि-३, दि. २० जानेवारी, १९९०.
- २) शासन परिपत्रक उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजना विभाग क्र. एमजीसी १४९४/(२९९१)/ वि.शि.-४, दि. २५ नोव्हेंबर, १९९४.
- ३) शासन पत्र उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजना विभाग क्र. एमजीसी १४९४/(२९९१)/ विशि-४, दि. १ एप्रिल, १९९६.

प्रस्तावना :

संदर्भाधीन क्र. १ व २ येथील शासन निर्णय व शासन परिपत्रकान्वये अकृषि विद्यापीठे, संलग्नित महाविद्यालये, मान्य शैक्षणिक संस्थांमध्ये ज्या संस्थांच्या अधिपत्याखाली एकापेक्षा अधिक मान्य परिसंस्था/महाविद्यालये आहेत अशा संस्थांनी त्यांच्या अखत्यारितील सर्व परिसंस्थांच्या/महाविद्यालयांच्या एकूण पदांच्या संवर्गप्रमाणे एकत्रिकरण करावे, त्यावर नियमाप्रमाणे एकत्रितपणे मागासवर्गीयांसाठी राखीव जागांची संख्या ठरवावी व ती रोस्टरप्रमाणे भरावी, असे निर्देश देण्यात आलेले आहेत. त्याचप्रमाणे एका संस्थेची अनुदानित कला, वाणिज्य व विनाअनुदानित व अभियांत्रिकी, वैद्यकीय, आयुर्वेद, व्यवस्थापन, वास्तुशास्त्र, विधि, शिक्षण, औषधनिमण शास्त्र इत्यादि महाविद्यालये एकेकच कार्यान्वित असतील तर प्रत्येक महाविद्यालय हे स्वतंत्र घटक मानून त्यातील प्राचार्यांचे पद एकाकी ठरेल. ज्या संस्थांची एकापेक्षा जास्त महाविद्यालये परंतु सर्व महाविद्यालयात एकाच प्रकारचे विषय शिकवले जातात तर अशा प्रकारच्या महाविद्यालयातील प्राचार्यांची पदे ही एकाकी म्हणून धरता येणार नाहीत. त्याप्रमाणे प्रत्येक संस्थांच्या/महाविद्यालयांच्या २०० बिंदू नामावली प्रमाणे नामावली तयार कराव्यात व त्यानुसार मागासवर्गीयांसाठी आरक्षित असलेली पदे भरुन काढावीत, असे संदर्भाधीन क्र. ३ च्या पत्रान्वये निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

२. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने याचिका क्र. AIR१९९८SC१७६७(पोस्ट ग्रॅज्युएट इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल एज्युकेशन अॅण्ड रिसर्च, चंदीगढ वि. फॅकल्टी असोसिएशन व इतर, एम. एल. सहगल व इतर) मध्ये दि. १७.०४.१९९८ रोजी पुढीलप्रमाणे आदेश दिलेले आहेत :

Until there is plurality of posts in a cadre the question of reservation will not arise because any attempt of reservation by whatever means and even with device of rotation of roster in a single post cadre is bound to create 100% reservation of such post whenever such reservation is to be implemented.

३. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र. ४४४/२०१४, याचिका क्र. ७४७/१९९७ तसेच मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ यांनी याचिका क्र. ३१८९/२०१५ मध्ये प्राचार्याच्या पदास आरक्षण लागू नसल्याचे निर्णय देताना मा. सर्वोच्च न्यायालयाने याचिका क्र. AIR १९९८ SC १७६७ (पोस्ट ग्रॅज्युएट इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल एज्युकेशन अॅण्ड रिसर्च, चंदीगढ वि. फॅकल्टी असोसिएशन व इतर, एम. एल. सहगल व इतर) मध्ये दि. १७.०४.१९९८ रोजी दिलेल्या वरील निर्णयाचा आधार घेतला आहे.

वरील बाबी विचारात घेऊन संदर्भाधीन शासन निर्णय, परिपत्रक व शासन पत्रांमधील प्राचार्याच्या आरक्षणासंदर्भातील तरतुदीचा पुनर्विचार करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

४. प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या सर्व बाबी विचारात घेऊन शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण क्षेत्रातील अकृषि विद्यापीठे व शासकीय कला, वाणिज्य, विज्ञान, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, वास्तुशास्त्र, औषधनिर्माणशास्त्र, विधी, शिक्षण संस्था/महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने तसेच अशासकीय अनुदानित/विनाअनुदानित/कायम विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, वास्तुशास्त्र, औषधनिर्माणशास्त्र, विधी, शिक्षण महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने यामधील ज्या संस्थांची एकापेक्षा जास्त महाविद्यालये परंतु सर्व महाविद्यालयात एकाच प्रकारचे विषय शिकवले जातात तर अशा प्रकारच्या महाविद्यालयातील प्राचार्याची पदे ही एकाकी म्हणून भरता येणार नाहीत हे संदर्भाधीन शासन निर्णय/परिपत्रक/शासन पत्राद्वारे देण्यात आलेले निर्देश रद्द करण्यात येत आहेत.

शिक्षण संस्थांद्वारा संचालित एकापेक्षा जास्त महाविद्यालयांमध्ये एकाच प्रकारचे विषय शिकविले जात असतील तरी अशा महाविद्यालयांतील प्राचार्याची पदे एकाकी ठरतात. एकाकी पदास आरक्षण लागू होत नसल्यामुळे यापुढे राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण क्षेत्रातील अकृषि विद्यापीठे व शासकीय कला, वाणिज्य, विज्ञान, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, वास्तुशास्त्र, औषधनिर्माण शास्त्र, विधी, शिक्षण/महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने तसेच अशासकीय अनुदानित/विनाअनुदानित/कायम विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, वास्तुशास्त्र, औषधनिर्माण शास्त्र, विधी, शिक्षण, शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने इत्यादिमधील प्राचार्याची पदे सर्व प्रवर्गांकरिता खुले (OPEN TO ALL) या पद्धतीनुसार गुणवत्तेनुसार भरण्यात यावीत.

५. सदर शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११२९/१६-ब, दि. ०८.०९.२०१६ नुसार त्यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०९२३१५२८५१७२०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सिद्धार्थ खरात)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

छोट्या संवर्गातील मागासवर्गीयांकरिता आरक्षित पदे
भरण्याबाबतची कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : बीसीसी - २०१६/प्र.क्र. २२८A-/१६/१६-ब

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २९ मे, २०१७

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - १०७०/इसीआर-जे, दिनांक २८/०५/१९७१,
- २) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - १०७९/१५५/XVI-B, दिनांक १९/१२/१९७९,
- ३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - १०१४/प्र.क्र.५७/१४/१६-ब, दिनांक ०५/१२/१९१४,
- ४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - १०१७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब, दिनांक २९/०३/१९१७,
- ५) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - १०१७/प्र.क्र.६३/१७/१६-ब, दिनांक १८/१०/१९१७,
- ६) महाराष्ट्र आरक्षण अधिनियम क्रमांक ८/२००४,
- ७) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - २००१/१८८७/प्र.क्र.६४/०१/१६-ब, दिनांक २६/१०/२००४,
- ८) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - २००८/प्र.क्र.४०७/०८/१६-ब, दिनांक २७/१०/२००८,
- ९) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - २००९/प्र.क्र.२९१/०९/१६-ब, दिनांक ०५/११/२००९,
- १०) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - २०११/प्र.क्र.१०५६/११/१६-ब, दिनांक ०५/१/२०१२,
- ११) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी - २०११/प्र.क्र.१०५६/११/१६-ब, दिनांक १७/१०/२०१३.

प्रस्तावना :-

छोट्या संवर्गामध्ये मागासप्रवर्गाची आरक्षणाची पदे भरण्याबाबतची कार्यपद्धती कशी असावी याबाबत संदर्भाधीन क्रमांक-८ येथे नमुद केलेल्या दिनांक २७/१०/२००८ च्या परिपत्रकानुसार सुचना निर्गमित करण्यात आलेल्या होत्या. या शासन परिपत्रकास आव्हान देणारी याचिका क्र. ३०७७/२०११ मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल करण्यात आली होती. सदर याचिकेवर मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाने दिनांक २९/०९/२०११ रोजी दिलेल्या आदेशान्वये, दिनांक २७/१०/२००८ रोजीच्या शासन परिपत्रकास, अंतरिम स्थिरिती देण्यात आलेली होती. त्यास अनुसरुन संदर्भ क्रमांक-१० येथे नमुद केलेल्या शासन निर्णय दिनांक ५/१/२०१२ अन्वये दिनांक २७/१०/२००८ च्या शासन परिपत्रकाची अंमलबजावणी पुढील आदेश होई पर्यंत स्थिरित करण्यात आलेली होती. सदर प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक ९/०५/२०१३ रोजी दिलेल्या अंतिम निर्णयानुसार, संदर्भ क्र.-११ येथे नमूद केलेल्या शासन निर्णय १७/१०/२०१३ अन्वये दिनांक २७/१०/२००८ चे शासन परिपत्रक रद्द केले आहे. या न्यायालयीन निर्णयास छोट्या संवर्गात पदे भरण्यासाठी अशा प्रकारे कार्यपद्धती अनुसरावी याबाबत शासन स्तरावर विविध शासकीय कार्यालयाकडून तसेच सहायक आयुक्त, मावक यांच्याकडून विचारणा होत होती. त्यास अनुसरुन प्रशासकीय कामकाजात सूसूत्रता राखण्याच्या दृष्टीने, मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार आरक्षण अधिनियम २००९ मधील तरतुदीशी सुसंगत अशी कार्यपद्धती ठरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

मागासवर्गीयांकरिता छोट्या संवर्गातील आरक्षित पदे भरण्याबाबतची कार्यपद्धती बाबतचे शासन परिपत्रक दिनांक ०५/११/२००९ सोबत जोडलेल्या छोट्या संवर्गातील पदे भरण्यासंदर्भातील प्रपत्र ‘ब’ व ‘क’ रद्द करून या शासन परिपत्रकान्वये खालील प्रमाणे सुधारित कार्यपद्धती विहित करण्यात येत आहे.

छोट्या संवर्गाच्या बाबतीत पदोन्नतीने पदे भरताना अनुसरावयाची कार्यपद्धती :-

आरक्षण अधिनियमातील कलम ४(२) मधील तरतुदीनुसार अनुसूचित जमाती, अनुसूचित जमाती, निरधीसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागास प्रवर्ग यासाठी राखून ठेवलेल्या जागा अशा जातीतील, जमातीतील, प्रवर्गातील किंवा वर्गातील नसलेल्या उमेदवारांद्वारे भरण्यात येणार नाहीत. तथापि, छोट्या संवर्गाच्या बाबतीत ज्यावेळी मंजूर पदसंख्या २,३ किंवा ४ असते, त्यावेळी सर्व मागास प्रवर्गासाठी केवळ एकच पद उपलब्ध होते. अशा परिस्थितीत :-

- बिंदूनामावर्लंच्या क्रमवारीनुसार प्रथमत :** अजा प्रवर्गाकरिता पद भरण्याचा विचार करावा. जर अजा प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध होत नसेल तर सदर पद ३ वर्षे रिक्त ठेवण्यात यावे. ४ थ्या वर्षी बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार अ. ज. प्रवर्गाचा पात्र उमेदवार उपलब्ध झाल्यास, त्या प्रवर्गातील पात्र उमेदवारास पदोन्नती देण्यात यावी.
- भविष्यात ज्यावेळी अनुसूचित जमातीचे पद रिक्त होईल, त्यावेळी जर अनुसूचित जातीचा पात्र उमेदवार पदोन्नतीसाठी उपलब्ध असेल, तर त्यास प्राथम्याने पदोन्नती देण्यात यावी. अशा वेळी सदर पद ३ वर्षे रिक्त ठेवण्याची आवश्यकता नाही.**
- जर अनुसूचित जमातीचा उमेदवार उपलब्ध होणार नसेल तर, सदर पद ३ भरती वर्षे रिक्त ठेवण्यात यावे. तदनंतर बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार वि.जा.भ.ज. या गटातील प्रथमत: वि.जा.(अ) प्रवर्गाच्या उमेदवाराचा पदोन्नतीसाठी विचार करण्यात यावा. वि.जा.अ. प्रवर्गाचा पात्र उमेदवार उपलब्ध असल्यास त्यास पदोन्नती देण्यात यावी.**
- मुख्य अधिनियमातील कलम ४(३) मधील तरतुदीनुसार वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क) व भ.ज.(ड) या प्रवर्गाकरीता विहित कर्त्त्यात आलेले आरक्षण अंतर्गत परिवर्तनीय आहे. त्यामुळे जर वि.जा.(अ) प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध झाला नाही तर वि.जा.भ.ज. या गटातील ज्येष्ठता व पात्रतेच्या अधीन राहून पदोन्नतीसाठी असलेल्या बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार भ.ज.(क), भ.ज.(ब), भ.ज.(ड) या प्रवर्गातील उपलब्ध पात्र कर्मचाऱ्यास/अधिकाऱ्यास पदोन्नती देण्याची कार्यवाही करावी.**
- वरीलप्रमाणे वि.जा.भ.ज. प्रवर्गातील सर्व प्रवर्गांना प्रतिनिधित्व प्राप्त झाल्यानंतर वि.मा.प्र. प्रवर्गाचा पदोन्नतीसाठी विचार करावा.**
- वि.मा.प्र. प्रवर्गातील उमेदवार पदोन्नतीसाठी उपलब्ध न झाल्यास सदर पद ३ वर्ष पद रिक्त ठेवावे. चौथ्या वर्षी वि.मा.प्र. चा उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास वरील प्रमाणे कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.**
- वर नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार, छोट्या संवर्गात पदोन्नतीच्या पदसंख्या १ ते ३२ पर्यंत असेल त्यावेळी सोबत जोडलेल्या अनुसूची-अ मध्ये नमूद केल्यानुसार बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार ज्येष्ठता व पात्रतेच्या अधीन राहून पात्र कर्मचाऱ्यास/अधिकाऱ्यास पदोन्नती देण्याची कार्यवाही करणे अनेकित आहे.**
- ज्यावेळी विभागास सदर पद ३ वर्षे रिक्त ठेवणे प्रशासकिय कामकाज सुरक्षीत चालण्याच्या दृष्टीने शक्य नसेल, अशा वेळी मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेले पद ३ वर्षे तात्पुरत्या स्वरूपात अनारक्षित करून, ते पद तात्पुरत्या स्वरूपात सेवाज्येष उमेदवारांमधून पदोन्नतीने भरण्यात यावे. सदर पदोन्नती ही केवळ ११ महिन्याकरिता किंवा ज्या मागास प्रवर्गासाठी पद आरक्षित आहे, त्या प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध होईपर्यंत, यापैकी जे आगोदर घडेल तो पर्यंत किंवा जास्त ३ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत (मुळ मागास प्रवर्गाचे पद रिक्त झाल्याच्या दिनांकापासून पुढील ३ वर्षांच्या कालावधी पर्यंत) तात्पुरत्या स्वरूपात असेल.**
- ३ वर्षांनंतर बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार पुढील मागास प्रवर्गाचा पात्र उमेदवार पदोन्नतीसाठी उपलब्ध असेल तर त्यास नियमित पदोन्नती देण्यात यावी. जर असा पात्र उमेदवार उपलब्ध नसेल तर वरीलप्रमाणे सेवाजेष उमेदवाराची तात्पुरती पदोन्नती पुढे सुरु ठेवावी.**

छोट्या संवर्गात सरळसेवा भरती करताना अनुसरावयाची कार्यपद्धती :-

a. सरळसेवेच्या छोट्या संवर्गाच्याबाबतीत बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार प्रथमत: अजा प्रवर्गाकरिता पद भरण्याचा विचार करावा. जर सरळसेवा भरतीनुसार अजा प्रवर्गाचे पद उपलब्ध झाल्यास त्या प्रवर्गातील उमेदवारास नियुक्ती देण्यात यावी. ज्यावेळी अनुसूचित जातीचा पात्र उमेदवार उपलब्ध होणार नाही, त्यावेळी सदर पद मुख्य अधिनियमातील कलम ६(१)च्या तरतुदीनुसार अनुशेष म्हणून पाच वर्षांपर्यंत पुढे ओढण्यात यावे.

b. पहिले पाच वर्ष मूळ प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध होईपर्यंत पद रिक्त ठेवण्यात यावे. विभागाने/नियुक्त प्राधीकरणाने पहिले ५ वर्ष पद भरतीसाठी प्रयत्न करावा. सदर प्रयत्न करूनही मूळ प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास ६ व्या वर्षी बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार अनुसूची ब मध्ये नमूद केल्यानुसार पुढील बिंदुमधून म्हणजेच अनुसूचित जमातीमधील उमेदवारामधून पद भरण्यात यावे.

c. उदा. ज्यावेळी मंजूर पद संख्या ४, ५ असेल तेहा २ पदे आरक्षणासाठी उपलब्ध होतात. अशावेळी एक पद अ.जा. प्रवर्गासाठी कायमस्वरूपी उपलब्ध होते. दुसरे पद अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी उपलब्ध होते. (अपुर्णांकात) अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध झाल्यास प्रथमत: अनुसूचित जमाती प्रवर्गामधून सदर पद भरावे. अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास, पद भरण्यासाठी पाच भरतीवर्ष प्रयत्न करावा. जर अनुसूचित जमातीचा उमेदवार उपलब्ध झाला नाही, तर वरीलप्रमाणे सदर पद ५ वर्षे रिक्त ठेवावे. तदनंतर सहाव्या वर्षी बिंदूनामावलीच्या क्रमावारीनुसार वि.जा.भ.ज. या गटातील प्रथमत: वि.जा.(अ) प्रवर्गाच्या पात्र उमेदवाराचा नियुक्तीसाठी विचार करण्यात यावा. वि.जा.अ. प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध असल्यास, त्यास नियुक्ती देण्यात यावी. मुख्य अधिनियमातील कलम ४(३) मधील तरतुदीनुसार वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क) व भ.ज.(ड) या प्रवर्गाकरीता विहित करण्यात आलेले आरक्षण अंतर्गत परिवर्तनिय आहे, त्यामुळे जर वि.जा.(अ) प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध झाला नाही तर वि.जा.भ.ज. या गटातील गुणवत्ता व पात्रतेच्या अधीन राहून बिंदूनामावलीच्या क्रमानुसार पुढील प्रमाणे भ.ज.(ब), भ.ज.(क) भ.ज.(ड) या प्रवर्गातील उपलब्ध पात्र उमेदवारास नियुक्ती देण्याची कार्यवाही करावी. पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास, बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार पुढच्या बिदुस प्राधान्य द्यावे. अशा प्रकारे ज्या मागास प्रवर्गास प्रतिनिधीत्व प्राप्त होईल, ते पद रिक्त झाल्यानंतर पुढील वर्षी जाहिरात देताना त्या मागास प्रवर्गास, वगळून उर्वरीत मागास प्रवर्गाची जाहिरात देण्यात यावी.

d. सरळसेवेच्या बाबतीत वर नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार सोबत जोडलेल्या अनुसूची-ब मध्ये नमूद केलेल्या बिंदूनामावलीच्या क्रमवारीनुसार पद भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी.

e. ज्यावेळी विभागास सदर पद ५ वर्षे रिक्त ठेवणे प्रशासकिय कामकाज सुरळीत चालण्याच्या दृष्टीने शक्य नसेल, अशा वेळी मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेले पद ५ वर्ष तात्पुरत्या स्वरूपात अनारक्षित करून, तदर्थ पदोन्नतीने जेष्ठतेनुसार भरता येईल. सदर पदोन्नती ही केवळ ११ महिन्याकरिता किंवा पद ज्या मागास प्रवर्गासाठी आरक्षित आहे त्या प्रवर्गाचा उमेदवार उपलब्ध होईपर्यंत यापैकी जे अगोदर घडेल तो पर्यंत किंवा जास्तीत जास्त ५ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत (मूळ मागास प्रवर्गाचे पद रिक्त झाल्याच्या दिनांकापासून पुढील ५ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत) तात्पुरत्या स्वरूपात करण्यात यावी.

f. ज्यावेळी कोणताही मागास प्रवर्गातील उमेदवार उपलब्ध होत नसेल, अशावेळी सदर पद तात्पुरते अनारक्षित करण्याबाबतची कार्यवाही शासन निर्णय दि. ५/१२/१९९४ मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धती नुसार करावी.

२. वरील प्रमाणे केलेल्या कार्यवाहीबाबत, संबंधित नियुक्त प्राधिकाऱ्यांनी बिंदूनामावलीमध्ये शेरा या स्तंभामध्ये अद्यावत नोंद घेणे आवश्यक राहील.

३. सदर शासन निर्णय सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली असलेल्या सर्व विभाग प्रमुखांच्या/नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणावा.

सदरहू शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतास्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेताक २०१७०५२९१६३७४०९७०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(बाजीराव जाधव)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

अनुसूची-अ

पदोन्नतीकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	प्रवर्ग निहाय आरक्षण
१	०	आरक्षण अधिनियम २००१ मधील कलम ३(१) (घ) तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	अ. जा., अ. ज., वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	अ. जा., अ. ज., वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	१	अ. जा., अ. ज., वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	अ. जा. प्रवर्गास एक पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे दुसरे पद अ. ज- १. तदनंतर, वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
६	२	अ. जा. प्रवर्गास एक पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. व आरक्षणाचे दुसरे पद अ. ज- १. तदनंतर, वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
७	२	अ. जा. प्रवर्गास एक पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे दुसरे पद अ. ज- १. तदनंतर, वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
८	३	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. तदनंतर आरक्षणाचे तिसरे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
९	३	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. तदनंतर आरक्षणाचे तिसरे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
१०	३	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. तदनंतर आरक्षणाचे तिसरे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
११	४	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे चौथे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
१२	४	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे चौथे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
१३	४	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे चौथे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
१४	४	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाचे चौथे पद वि. जा.(अ), भ. ज.(क), भ. ज.(ब), भ. ज.(ड), वि. मा. प्र. या क्रमाने उपलब्ध होईल.
१५	५	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ पद कायमस्वरूपी उपलब्ध होईल. आरक्षणाची उर्वरित दोन पदे वि. जा.(अ)-१ भ. ज.(क)-१ या दोन प्रवर्गास उपलब्ध होतील. तदनंतर आळीपाळीने विमाप्र प्रवर्गास उपलब्ध होईल.

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	प्रवर्ग निहाय आरक्षण
२९	१०	अ. जा.-४ व अ. ज.-२ पद कायमस्वरुपी उपलब्ध होईल. वि. जा.(अ)-१ पद, भ. ज.(क)-१ भ. ज.(ब)-१ तदनंतर आरक्षणाचे उर्वरित पद भ.ज्ञ.(ड) व वि.मा.प्र. या प्रवर्गासि आळीपाळीने उपलब्ध होईल.
३०	१०	अ. जा.-४ व अ. ज.-२ पद कायमस्वरुपी उपलब्ध होईल. वि. जा.(अ)-१ पद, भ. ज.(क)-१ भ. ज.(ब)-१ तदनंतर आरक्षणाचे उर्वरित पद भ.ज्ञ.(ड) व वि.मा.प्र. या प्रवर्गासि आळीपाळीने उपलब्ध होईल.
३१	१०	अ. जा.-४ व अ. ज.-२ पद कायमस्वरुपी उपलब्ध होईल. वि. जा.(अ)-१ पद, भ. ज.(क)-१ भ. ज.(ब)-१ तदनंतर आरक्षणाचे उर्वरित पद भ.ज्ञ.(ड) व वि.मा.प्र. या प्रवर्गासि आळीपाळीने उपलब्ध होईल.
३२	११	मंजूर पद संख्या ३२ अथवा त्यापैक्षा जास्त असेल तर प्रत्येक प्रवर्गासि किमान १ पद उपलब्ध होते.

अनुसूची-ब
सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील

मंजूर पद संख्या	आरक्षणाची पदे	प्रवर्ग निहाय आरक्षण
१	०	आरक्षण अधिनियम २००९ मधील कलम ३(१) (घ) येथील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ. जा.-१ तदनंतर अ. ज., वि. जा. भ. ज. { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ. मा. व., वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	प्रथम अ. जा.-१ तदनंतर अ. ज., वि. जा. भ. ज. { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ. मा. व., वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ. जा.-१ कायमस्वरूपी, अ. ज.-१, तदनंतर, वि. जा. भ. ज.- { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ. मा. व., वि. मा. प्र., आळीपाळीने, या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	प्रथम अ. जा.-१ कायमस्वरूपी, अ. ज.-१, तदनंतर, वि. जा. भ. ज.- { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ. मा. व., वि. मा. प्र., आळीपाळीने, या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
६	३	अ. जा.-१, अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, इ. मा. व., वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
७	३	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } तदनंतर, इ. मा. व., वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
८	४	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-१, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
९	४	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-१, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१०	५	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-२, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
११	५	अ. जा.-१ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-२, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१२	६	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-२, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१३	६	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, वि. जा. भ. ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ. ज.(ब), भ. ज.(क), भ.ज.(ड) } इ. मा. व-२, तदनंतर, वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१४	७	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, (वि. जा.-अ)-१, भ. ज.(ब)-१, इ. मा. व-२, तदनंतर वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१५	७	अ. जा.-२ व अ. ज.-१ कायमस्वरूपी, (वि. जा.-अ)-१, भ. ज.(ब)-१, इ. मा. व-२, तदनंतर वि. मा. प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.

अनुसूचित जमातीकरिता वाढीव आरक्षण असलेल्या पालघर, नाशिक,
धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडचिरोली या आदिवासी
बहुल जिल्ह्यांसाठी छोट्या संवर्गातील मागासवर्गांकरिता आरक्षित पदे
भरण्याबाबतची कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : बीसीसी - २०१८/प्र. क्र. ११६A/१८/१६-ब

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : ०७ मार्च, २०१८

- वाचा :-**
- १) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०७२/जे, दि. ६ जून १९७२.
 - २) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी ११८७/२७७६/सीआर २९६/८७/१६-ब, दि. १५ ऑक्टोबर, १९८७,
 - ३) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर १४१/१३/१६-ब, दि. १८ जून, १९९४,
 - ४) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर १४१/१३/१६-ब, दि. १ सप्टेंबर, १९९७,
 - ५) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०९८/प्र.क्र. ११६/१८/१६-ब, दि. २२ सप्टेंबर, १९९९,
 - ६) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००१/३५३/प्र.क्र. १४/२०००/१६-ब, दि. १३ ऑगस्ट, २००२,
 - ७) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-२०१५/प्र.क्र. १०२A/१५/१६-ब, दि. १९ जानेवारी, २०१६,
 - ८) महाराष्ट्र-राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१,
 - ९) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००९/प्र.क्र. २९१/०९/१६-ब, दि. ५/११/२००९,
 - १०) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१६/प्र.क्र. २२८/१६/१६-ब, दि. २९/५/२०१७.

प्रस्तावना :-

छोट्या संवर्गमध्ये मागासप्रवर्गाची आरक्षणाची पदे भरण्याबाबतची कार्यपद्धती कशी असावी याबाबत संदर्भाधीन क्रमांक १० येथे नमुद केलेल्या शासन परिपत्राद्वारे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. अनुसूचित जमातीकरिता वाढीव आरक्षण असलेल्या पालघर, नाशिक, णुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडचिरोली या आदिवासी बहुल जिल्ह्यांसाठी छोट्या संवर्गात बिंदूनामावली कशापद्धतीने तपासावी याबाबत कोणत्याही मार्गदर्शक सूचना नाहीत. यास्तव, अनुसूचित जमातीकरिता वाढीव आरक्षण असलेल्या या जिल्ह्यामध्ये १०० बिंदूपैक्षा कमी पदांसाठी (छोट्या संवर्गाकरिता) आरक्षणाची पदे कशा पद्धतीने भरावीत याबाबत आदेश निर्गमित झालेले नसल्याने, क्षेत्रिय कार्यालयात तसेच सर्व सहायक आयुक्त, मावक यांच्यात संभ्रम असल्याने विविध शासकीय कार्यालयाकडून तसेच सहायक आयुक्त, मावक यांच्याकडून विचारणा होत होती. त्यास अनुसरुन प्रशासकीय कामकाजात सूसूत्रता राखण्याच्या दृष्टीने, आरक्षण अधिनियम २००१ मधील तरतुदीशी सुसंगत अशी कार्यपद्धती ठरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :- राज्यामध्ये अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या प्रामुख्याने जास्त असलेल्या पालघर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडचिरोली या आदिवासी बहुल जिल्ह्याकरिता गट-क व गट-ड मध्ये सरळसेवा भरतीकरिता संदर्भाधीन क्र. १) ते ७) येथील शासन निर्णयांच्ये अनुसूचित जमातीकरिता वाढीव आरक्षण विहित केले आहे. त्यानुसार सदर आदिवासी बहुल जिल्ह्यांसाठी छोट्या संवर्गात बिंदूनामावली सोबत जोडलेल्या जिल्हानिहाय अनुसूचित-अ, ब, क, ड, इ. नुसार बिंदूनामावली तपासण्यात यावी.

२. ७ टक्केपैक्षा वाढीव आरक्षणानुसार उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास, संदर्भ क्रमांक ४ येथे नमुद शासन निर्णय दि. १/९/१९९७ मध्ये कार्यपद्धतीनुसार पदे भरण्यात यावीत.

३. मा. राज्यपाल यांच्या अधिसूचनेनुसार अनुसूचित क्षेत्रातील सुनिश्चित केलेल्या १७ संवर्गातील पदांना हा शासन निर्णय लागू होणार नाही.
४. सदर शासन परिपत्रक सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली असलेल्या सर्व विभाग प्रमुखांच्या/नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणावा.

सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेताक २०१८०३०७१३१५४९७३०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(र. अं. खडसे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

सरल्सेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील
अनुसूची-अ नाशिक, धुळे, पालघर, नंदुरबार (अनुसूचित जमाती - २२%)

मंजूर पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३ (१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ तदनंतर, वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ तदनंतर, वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
६	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ तदनंतर वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
७	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ तदनंतर वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
८	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ कायम स्वरूपी तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
९	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ कायम स्वरूपी, तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१०	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
११	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१२	६	अ.जा.-१ व अ.ज.-३, इ.मा.व-१, तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१३	६	अ.जा.-१ व अ.ज.-३, इ.मा.व-१, तदनंतर वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१४	७	अ.जा.-१ व अ.ज.-३, इ.मा.व-१, (वि.जा.-अ)-१, भ.ज.(ब)-१ { भ.ज.(क), भ.ज.(ड) } तदनंतर, वि.मा.प्र. आळीपाळीने या क्रमाने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१५	७	अ.जा.-१ व अ.ज.-३, इ.मा.व-१, (वि.जा.-अ)-१, भ.ज.(ब)-१ { भ.ज.(क), भ.ज.(ड) } तदनंतर, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने, आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१६	८	अ.जा.-१ व अ.ज.-४, इ.मा.व-१ (वि.जा.-अ)-१, भ.ज.(ब)-१ { भ.ज.(क), भ.ज.(ड) } तदनंतर, वि.मा.प्र. आळीपाळीने या क्रमाने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील
अनुसूची-ब चंद्रपूर (अनुसूचित जमाती - १५%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३(१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ तदनंतर, वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ तदनंतर, वि.जा. भ.ज. - { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., आळीपाळीने, या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
६	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
७	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
८	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व,-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
९	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१ कायम स्वरूपी, इ.मा.व,-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१०	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१ वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
११	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१ वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१२	६	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-१ वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१३	६	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१४	७	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व-२, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१५	७	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.

सरळसेवेकरिता छोट्या संवगासाठी आरक्षित पदांचा तपशील अनुसूची-क रायगड (अनुसूचित जमाती - ९%)

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील
अनुसूची-ड यवतमाळ (अनुसूचित जमाती - १४%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३(१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा. भ.ज.- { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., आळीपाळीने, या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा. भ.ज.- { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र. आळीपाळीने, या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
६	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
७	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
८	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
९	४	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, इ.मा.व-१ कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१०	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
११	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१२	६	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१३	६	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१४	७	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, { भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१५	७	अ.जा.-२, अ.ज.-२, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, { भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील
अनुसूची-इ गडचिरोली (अनुसूचित जमाती - २४%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३(१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज. वि.जा. भ.ज. { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा. भ.ज.- { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
५	२	प्रथम अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा. भ.ज.- { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व., वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
६	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
७	३	अ.जा.-१ कायम स्वरूपी, अ.ज.-१, कायम स्वरूपी, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
८	४	अ.जा.-१ अ.ज.-२ व, तदनंतर, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
९	४	अ.जा.-१ अ.ज.-२ व, तदनंतर, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, इ.मा.व, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१०	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
११	५	अ.जा.-१, अ.ज.-२, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१२	६	अ.जा.-१, अ.ज.-३, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१३	६	अ.जा.-१, अ.ज.-३, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१ { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१४	७	अ.जा.-२, अ.ज.-३, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१, वि.जा.(अ), { भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
१५	७	अ.जा.-२, अ.ज.-३, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१, वि.जा.(अ), { भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., आळीपाळीने या क्रमाने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१६	८	अ.जा.-२, अ.ज.-४, इ.मा.व-१, वि.जा. भ.ज.-१, { (वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड) }, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
३४	१७	अ.जा.-४ व अ.ज.-८, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} तदनंतर, वि.मा.प्र. आळीपाळीने या क्रमाने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
३५	१७	अ.जा.-४ व अ.ज.-८, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} तदनंतर, वि.मा.प्र. या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३६	१८	अ.जा.-४ व अ.ज.-८, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३७	१८	अ.जा.-४ व अ.ज.-८, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३८	१९	अ.जा.-४ व अ.ज.-९, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३९	१९	अ.जा.-४ व अ.ज.-९, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४०	२०	अ.जा.-५ व अ.ज.-९, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४१	२०	अ.जा.-५ व अ.ज.-९, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४२	२१	अ.जा.-५ व अ.ज.-१०, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४३	२१	अ.जा.-५ व अ.ज.-१०, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१ {भ.ज.(ड)} वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४४	२२	अ.जा.-५ व अ.ज.-१०, इ.मा.व-२, वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, भ.ज.(ड)-१ वि.मा.प्र.-१ या क्रमाने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक: बीसीरी २०१७/प्र.क.३१२ ए/१६ ब,
सामान्य प्रशासन विभाग,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरुचौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : १८ ऑक्टोबर, २०१७

प्रति,

अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
सर्व प्रशासकीय विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.

विषय:- पदोन्नतीचे आरक्षण रद्द करण्यासंदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र.२७१७/२०१५ घर
दिनांक ४.८.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देण्यासंदर्भात
मार्गदर्शनपर सूचना.

विषयांकित प्रकरणी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र. २७१७/२०१५ मध्ये दिनांक ४.८.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयान्वये, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.बीसीरी २००९/१८८७/प्र.क.६४/०९/१६ ब, दिनांक २५.५.२००४ चा शासन निर्णय रद्द करून पदोन्नतीमधील आरक्षण अवैध ठरविले आहे. मा.उच्च न्यायालयाने आपल्या दिनांक ४.८.२०१७ च्या निर्णयास ३ महिन्याची स्थगिती दिली आहे. या स्थगितीच्या कालावधीत, दिनांक २५.५.२००४ च्या शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतुदीनुसार पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देता येईल किंवा कसे याबाबत प्रशासकीय विभागानंद्ये सभ्रम निर्माण झालेला आहे.

२. यास्तव याबाबत असे स्पष्ट करण्यात येत आहे की, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र. २७१७/२०१५ मध्ये दि. ४.८.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाविरोधात राज्य शासनाने मा.सर्वोच्च न्यायालयात विशेष अनुमती याचिका डायरी क्र.३३१५१/२०१७ दाखल केली आहे, त्यामुळे मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या स्थगिती कालावधीत, राज्य शासनाच्या वटीने मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या विशेष अनुमती याचिका डायरी क्र.३३१५१/२०१७ वर मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधिन राहून, शासन निर्णय दि. २५.५.२००४ मधील तरतुदीनुसार पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देऊन पदोन्नतीचे आदेश निर्गमित करण्यास हरकत नाही. पदोन्नतीच्या आदेशात तसा स्पष्ट सल्लेख करण्यात यावा.

३. सर्व प्रशासकीय विभागांनी उपरोक्त आदेश त्याच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना तातडीने निर्दर्शनास आणावे.

४. सदर पत्र महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१७१०१८१७३३०६८००७ असा आहे. हे पत्र डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

Rasik Ambadas
khadse

Digitally signed by Rasik Ambadas khadse
On c-nM e-Government Of Maharashtra,
on eGAD portal C-06-400032 st-Maharashtra
23.4.2018-16:05:47 23.4.2018-16:05:47
473500d6767a77f0d5bc354b535453
User-Rasik Ambadas khadse
Date: 2017-01-17 22:47 +05'30'

(र.अ. खडसे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक: वीसीसी-२०१७/प्र.क्र.३१२ A/१६- व,
सामान्य प्रशासन विभाग,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक- २९ डिसेंबर, २०१७

प्रति,

अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
सर्व प्रशासकीय विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.

विषय:- पदोन्नतीचे आरक्षण रद्द करण्यासंदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र. २७१७/२०१५ वर दिनांक ४.८.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने पदोन्नती देण्यासंदर्भात मार्गदर्शनपर सूचना.

संदर्भ :- १) मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र. २७१७/२०१५ संदर्भात दिनांक ४.८.२०१७ रोजी दिलेला निर्णय

२) शासनाची समक्रमांकाची दिनांक १८.१०.२०१७ व २.११.२०१७ ची पत्रे.

विषयाकित प्रकरणी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र. २७१७/२०१५ या प्रकरणी दिनांक ४.८.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्ये, दिनांक २५.५.२००४ चा शासन निर्णय रद्द करून पदोन्नतीमधील आरक्षण अवैध ठरविले आहे. तथापि, मा.उच्च न्यायालयाने आपल्या दिनांक ४.८.२०१७ च्या निर्णयास १२ आठवड्याची स्थगिती दिली असल्यामुळे संदर्भाधिन क्र. २ येथील दिनांक १८.१०.२०१७ च्या पत्रान्वये सदर स्थगिती कालावधीत पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देऊन पदोन्नती देण्यावावत आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. हा स्थगिती कालावधी दिनांक २७.१०.२०१७ रोजी संपुष्टात आला आहे.

२. या प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाच्या उक्त निर्णयास स्थगिती देण्याच्या अनुषंगाने, मा.सर्वाच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या विशेष अनुज्ञा याचिका क्रमांक २८३०६ /२०१७ संदर्भात दिनांक ३०.१०.२०१७ रोजी झालेल्या सुनावणीच्या वेळी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक ४.८.२०१७ च्या निर्णयास कोणतीही स्थगिती दिलेली नाही अथवा परिस्थिती “जैसे थे” ठेवण्यावावत देखिल कोणतेही आदेश दिलेले नाहीत. त्यामुळे शासन निर्णय दि. २५.५.२००४ मधील तरतुदीनुसार मागासवर्गीयांना पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देता येणार नाही. यास्तव, मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश होईपर्यंत सर्व स्तरावरील पदोन्नती प्रक्रिया स्थगित ठेवण्यावावतच्या सुवना संदर्भाधिन दि. २.११.२०१७ च्या पत्रान्वये देण्यात आल्या होत्या.

३. सदर प्रकरणी दिनांक १५.११.२०१७ रोजी झालेल्या सुनावणीच्यावेळी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. ४.८.२०१७ च्या आदेशास स्थगिती देण्याबाबत अथवा परिस्थिती जैसे थे ठेवण्याबाबत कोणतेही आदेश पारित केले नाहीत. त्यामुळे दि. २७.१०.२०१७ पासून राज्यातील सर्व स्तरावरील पदोन्नतीची प्रक्रिया पुर्णपणे ठप्प झाली आहे. मा. उच्च न्यायालयाने पदोन्नतीतील आरक्षण अवैध ठरविले असल्याने सर्वच स्तरावरील पदोन्नतीची प्रक्रिया स्थगित न ठेवता, खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदे तातडीने भरण्याबाबत विविध प्रशासकीय विभाग तसेच खुल्या प्रवर्गातील अधिकारी / कर्मचाऱ्यांकडून शासनास निवेदने प्राप्त झाली आहेत. तसेच मा. सर्वोच्च न्यायालयात राज्य शासनाने दाखल केलेली विशेष अनुज्ञा याचिका क्र. २८३०६/२०१७ अद्याप प्रलंबित आहे, ही बाब विचारात घेता, याबाबत विधि व न्याय विभागाचे अभिप्राय घेण्यात आले. त्या विभागाने दि. २८.१२.२०१७ रोजी दिलेल्या अभिप्रायानुसार खुल्या प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांना पदोन्नती देण्यास कोणतीही वैधानिक अडचण नसल्याचे अभिप्राय दिले आहेत. त्यानुसार तुर्तास पदोन्नतीच्या कोट्यातील खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदे निव्वळ तात्पुरत्या स्वरूपात सेवाज्येष्ठतेनुसार मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधिन राहून भरण्यात यावीत. अशी कार्यवाही करतांना सेवाजेष्ठता यादीमधील मागासवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी यांना पदोन्नती देण्यापूर्वी ते दि. २५.५.२००४ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार आरक्षणाचा लाभ मिळून सेवाजेष्ठता यादीत वरच्या स्थानावर आले नाहीत, याची खात्री प्रत्येक प्रशासकीय विभागाने करावी.

४. सर्व प्रशासकीय विभागांनी उपरोक्त आदेश त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना तातडीने निर्दर्शनास आणून सदर आदेशाचे काटेकोरपणे पालन करावे.

५. सदर शासन पत्र महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आल असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१७१२२९१४२९५२५८०७ असा आहे. हे पत्र डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

(र. अं. खडसे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी)
वर्गाकरिता आरक्षणाच्या वरतुदीनुसार सरळसेवा
भरतीसाठी सुधारित बिंदुनामावली विहित
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : बीसीसी २०१८/प्र.क्र.५८९ इ/२०१८/१६-ब
मादाम कामा मार्ग, हुतातमा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक : ०५ डिसेंबर, २०१८.

वाचा:-

१. सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवामधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८.
२. सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८, दिनांक २२ जानेवारी, २००४, महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१.
३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०१७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब, दि. २९.३.१९१७.

प्रस्तावना :-

उपरोक्त संदर्भातीन क्रमांक १ येथे नमूद केलेल्या महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवामधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. ६२) अन्वये “सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग” निर्माण करण्यात आला आहे,

उक्त अधिनियमातील कलम ४ (१) (ख) नुसार सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गासाठी १६ टक्के आरक्षण देण्यात आले आहे. त्यास अनुसरून, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.बीसीसी १०१७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब, दि. २९.३.१९१७ च्या शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या बिंदुनामावलीमध्ये सरळसेवा भरतीच्या पदांसंदर्भात उक्त अधिनियमातील कलम ७ (१) नुसार सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासन खालील प्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय :-

राज्यात सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गासाठी भारतीय राज्य घटनेच्या कलम १५(४), १५(५), १६(४) व ४६ नुसार सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग (एसईबीसी) (Socially and Educationally Backward Classes) (SEBC) असा नवीन वर्ग तयार करण्यात आला असून या वर्गात मराठा समाजाचा समावेश करण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग (एसईबीसी.) (Socially and Educationally Backward Classes) (SEBC) वर्गासाठी, राज्याच्या लोकसेवामधील शासकीय /

निमशासकीय सेवेत सरळसेवा भरतीच्या पदांमध्ये १६ टक्के आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. त्यानुसार शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०१७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब दि.२९.३.१९१७ अन्वये विहित करण्यात आलेली बिंदुनामावली सुधारित करण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील, अधिनियम प्रसिद्ध झाल्याच्या दिनांकापासून, म्हणजेच दि. ३० नोव्हेंबर २०१८ या दिनांकापासून शासकीय / निमशासकीय सेवेतील सरळसेवा भरतीसंदर्भात सोबतच्या परिशिष्ट-अनुसार विहित करण्यात येत असलेल्या सुधारित बिंदुनामावलीचा अवलंब करण्यात यावा.
३. सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गासाठी (एसईबीसी) संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील अधिनियमातील कलम ५ अनुसार गुणवत्तेवर नियुक्त झालेल्या सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गातील उमेदवारांची संबंधित वर्गाच्या आरक्षित पदावर गणना करण्यात येऊ नये. त्यांची नियुक्ती संबंधित आरक्षण बिंदुवर दर्शवू नये. त्यांची नोंद खुल्या प्रवर्गातील बिंदुवर दर्शविण्यात यावी.
४. सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गासाठी (एसईबीसी) सरळसेवेने भरण्यात येणारी १६ टक्के आरक्षणाची पदे दिनांक ३० नोव्हेंबर २०१८ पासून भरणे आवश्यक आहे. त्यामुळे संवर्गामध्ये दिनांक ३० नोव्हेंबर २०१८ रोजी रिक्त असणारी पदे व त्यानंतर सरळसेवेच्या कोटयातील संभाव्य रिक्त होणारी पदे विचारात घेऊन चालू भरती वर्षात तसेच त्यापुढील भरती वर्षाकरिता सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) या वर्गकरीता आरक्षणाची गणना करतांना, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब व क मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.
५. संदर्भ क्र. १ येथील सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२ मधील कलम १६ (१) नुसार, या अध्यादेशाच्या प्रारंभापूर्वी म्हणजेच दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८ पूर्वीच सरळसेवा भरतीमधील निवड प्रक्रिया सुरु झाली असेल, अशा प्रकरणांना या अध्यादेशाच्या तरतुदी लागू होणार नाहीत. अशा प्रकरणांच्या बाबतीत, सदर अध्यादेशाच्या प्रारंभापूर्वी जे शासकीय आदेश लागू होते आणि आरक्षण अधिनियम, २००९ मधील ज्या तरतुदी लागू होत्या, त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
६. यापुढे सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी सरळसेवा भरतीसाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अनुसार सुधारित बिंदुनामावलीचा अवलंब करावा. पूर्वीपासून आरक्षण लागू असलेल्या मागासप्रवर्गाचा अनुशेष असल्यास तो सरळसेवा भरतीच्यावेळी विचारात घेण्यात यावा.
७. सदर शासन निर्णय राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय कार्यालये, सेवामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, शैक्षणिक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, जिल्हा परिषदा, महामंडळे,

शासकीय अनुदान प्राप्त संस्था, विद्यापीठ, सहकारी संस्था, शासकीय उपक्रम व शासनाच्या अधिपत्त्याखालील किंवा शासनाने अनुदान दिलेली मंडळे इत्यादीना लागू राहील. याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना/आस्थापनांना योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

८. सरक्करेवेद्वारे करण्यात येणाऱ्या नियुक्त्यांबाबत, वरील प्रमाणे बिंदुनामावलीचा अवलंब करताना, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब व क मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

९. हे आदेश दिनांक ३० नोव्हेंबर २०१८ पासून अंमलात येतील.

१०. सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१८१२०५१६१५१७०९०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SHIVAJI
RAGHUNATH
DAUND

Digitaly signed by SHIVAJI
RAGHUNATH DAUND
DN: CN = SHIVAJI RAGHUNATH
DAUND, C = IN, S =
MAHARASHTRA, O = Personal
Date: 2018.12.05 16:22:04 +05'30'

(शिवाजी दौँड)
सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन.

परिशिष्ट - अ
सरलसेवा १०० बिंदुनामावली

बिंदु क्र.	प्रवर्ग	बिंदु क्र	प्रवर्ग	बिंदु क्र	प्रवर्ग
१	अनुसूचित जाती	३५	इतर मागास वर्ग	६९	इतर मागास वर्ग
२	अनुसूचित जमाती	३६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	७०	खुला
३	विमुक्त जाती (अ)	३७	अनुसूचित जाती	७१	अनुसूचित जमाती
४	भटक्या जमाती (ब)	३८	खुला	७२	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
५	इतर मागास वर्ग	३९	इतर मागास वर्ग	७३	अनुसूचित जाती
६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	४०	खुला	७४	खुला
७	भटक्या जमाती (क)	४१	विमुक्त जाती (अ)	७५	इतर मागास वर्ग
८	खुला	४२	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	७६	खुला
९	इतर मागास वर्ग	४३	अनुसूचित जाती	७७	भटक्या जमाती (ड)
१०	खुला	४४	खुला	७८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
११	भटक्या जमाती (ड)	४५	इतर मागास वर्ग	७९	इतर मागास वर्ग
१२	अनुसूचित जाती	४६	खुला	८०	खुला
१३	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	४७	भटक्या जमाती (ब)	८१	अनुसूचित जाती
१४	खुला	४८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	८२	खुला
१५	विशेष मागास प्रवर्ग	४९	इतर मागास वर्ग	८३	विमुक्त जाती (अ)
१६	खुला	५०	खुला	८४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
१७	इतर मागास वर्ग	५१	अनुसूचित जाती	८५	इतर मागास वर्ग
१८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	५२	खुला	८६	खुला
१९	इतर मागास वर्ग	५३	अनुसूचित जमाती	८७	विशेष मागास प्रवर्ग
२०	खुला	५४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	८८	खुला
२१	अनुसूचित जाती	५५	इतर मागास वर्ग	८९	इतर मागास वर्ग
२२	खुला	५६	खुला	९०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
२३	अनुसूचित जमाती	५७	भटक्या जमाती (क)	९१	अनुसूचित जाती

२४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	५८	खुला	९२	खुला
२५	इतर मागास वर्ग	५९	इतर मागास वर्ग	९३	अनुसूचित जमाती
२६	खुला	६०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	९४	खुला
२७	अनुसूचित जमाती	६१	अनुसूचित जमाती	९५	इतर मागास वर्ग
२८	खुला	६२	खुला	९६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
२९	इतर मागास वर्ग	६३	अनुसूचित जमाती	९७	अनुसूचित जमाती
३०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	६४	खुला	९८	खुला
३१	भटक्या जमाती (क)	६५	इतर मागास वर्ग	९९	भटक्या जमाती (ब)/(क)
३२	खुला	६६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	१००	खुला
३३	अनुसूचित जमाती	६७	अनुसूचित जमाती		
३४	खुला	६८	खुला		

प्रवर्गनिहाय आरक्षित बिंदु

अनुक्रमांक	प्रवर्ग	आरक्षणाची टक्केवारी	बिंदु क्रमांक
१	अनुसूचित जमाती	१३ %	१, १२, २१, २७, ३७, ४३, ५१, ६१, ६७, ७३, ८१, ९१, ९७
२	अनुसूचित जमाती	७ %	२, २३, ३३, ५३, ६३, ७१, ९३
३	विमुक्त जमाती (अ)	३%	३, ४१, ८३,
४	भटक्या जमाती (ब)	२.५%	४, ४७
५	भटक्या जमाती (क)	३.५%	५, ३१, ५७, ११(ब/क)
६	भटक्या जमाती (ड)	२%	११, ७७
७	विशेष मागास प्रवर्ग	२%	१५, ८७
८	इतर मागास प्रवर्ग	११%	५, ९, १७, १९, २५, २९, ३५, ३९, ४५, ४९, ५५, ५९, ६५, ६९, ७५, ७९, ८५, ८९, ९५
९	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	१६%	६, १३, १८, २४, ३०, ३६, ४२, ४८, ५४, ६०, ६६, ७२, ७८, ८४, ९०, ९६
११	खुला	३२%	८, १०, १४, १६, २०, २२, २६, २८, ३२, ३४, ३८, ४०, ४४, ४६, ५०, ५२, ५६, ५८, ६२, ६४, ६८, ७०, ७४, ७६, ८०, ८२, ८६, ८८, ९२, ९४, ९८, १००

परिशिष्ट - ब

बिंदुनामावलीचा वापर करण्यासंबंधीच्या सूचना.

- १) सरळसेवा भरतीच्या पदांसंदर्भात सन २०१८चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२ मधील तरतुर्दोस अनुसरुन सुधारित बिंदुनामावली तयार करताना या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** नुसार विहित केलेली १०० बिंदुनामावली वापरण्यात यावी.
- २) बिंदुनामावलीचा वापर करताना सेवा प्रवेश नियमातील तरतुर्दोनुसार संवर्गाच्या एकूण मंजूर पदसंख्येपैकी सरळसेवा कोट्यातील पदांची संख्या निश्चित करण्यात यावी.
- ३) दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८ रोजी भरती प्रक्रिया सुरु न झालेल्या संवर्ग निहाय सरळसेवेच्या रिक्त पदांची संख्या निश्चित करावी.
- ४) भरती वर्ष-१ (दि. ०१ डिसेंबर, २०१८ ते दि. ३१ डिसेंबर, २०१९) या भरतीवर्षातील सरळसेवेच्या संभाव रिक्त पदांची संख्या निश्चित करावी.
अ) वरील प्रमाणे अ.क्र.२,३,४ नुसार एकूण प्रवर्ग निहाय सरळसेवेच्या रिक्त होणा-या पदांची खालील प्रमाणे आरक्षण निश्चिती करावी. ही आरक्षण निश्चित करताना दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ रोजी संवर्गातील सरळसेवा कोट्यातील एकूण मंजूर पदसंख्येला (अ.जा.-१३%, अ.ज.७%, विजा-अ ३%, भ.ज.(ब)-२.५%, भ.ज.(क)-३.५%, भ.ज.(ड)-२%, विमाप्र-२% व इमाव-१९%) एकूण ५२ टक्के आरक्षण विचारात घेऊन आरक्षित पदांची गणना करावी.

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. १९%	खुला ४८%	एकूण १००%
१	मंजूर पदे										
२	भरलेली पदे										
३	दि. ३०.११.२०१८ रोजीची रिक्त पदे										
४.	दि. ०१.१२.२०१८ ते ३१.१२.२०१९ या कालावधीतील संभाव रिक्त पदे										
५.	एकूण रिक्त पदे										

- आ) दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वरील आरक्षणानुसार प्रवर्ग निहाय मागास प्रवर्गाची व खुल्या प्रवर्गाची किती पदे कार्यरत आहेत, याची गणना करावी.
- इ) दि. ३१ डिसेंबर, २०१९ पर्यंत संभाव रिक्त होणा-या पदांची संख्या विचारात घेऊन त्यावर नव्याने आरक्षण लागू केलेल्या सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गासाठी १६% आरक्षणाची गणना करावी.

परिशिष्ट-क

उदा. एखाद्या संवर्गात मंजूर पदसंख्या १०० आहे. दि.३० नोव्हेंबर, २०१८ पर्यंत या संवर्गात ६७ पदे कार्यरत असुन ३३ पदे रिक्त आहेत, असे गृहित घरल्यास त्था संवर्गाचा प्रवर्गनिहाय तपशील खालील प्रमाणे राहील-

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. ११%	खुला ४८%	एकूण १००%
१	मंजूर पदे	१३	७	३	३	३	२	२	११	४८	१००
२	भरलेली पदे	१०	५	२	१	२	१	१	१५	३०	६७
३	दि.३०.११.२०१८ रोजी रिक्त पदे	३	२	१	२	१	१	१	४	१८	३३
४	दि.०१.१२.२०१८ ते दि. ३१.१२.२०१८ या कालावधीतील संभाव्य रिक्त पदे	१	१	०	०	०	०	०	२	३	७
५	दि.०१.०९.२०१९ ते ३१.१२.२०१९ या कालावधीतील संभाव्य रिक्त पदे	०	१	१	०	०	०	०	१	५	८
६	एकूण रिक्त पदे	४	४	२	२	१	१	१	७	२६	४८

वरिल उदाहरणात खुल्या प्रवर्गात २६ पदे रिक्त आहेत. त्यावरून एसईबीसी वर्गाकरीता १६ टक्के आरक्षणानुसार पदे निश्चित करताना खाली दिलेल्या उदाहरणानुसार कार्यवाही करावी.

भरती वर्ष-१

(दि.१.१२.२०१८ ते दि.३१.१२.२०१९)

खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदे	एसईबीसी करिता खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
२६ .	४.१६ पुर्णाकात ४ पदे	३

पहिल्या भरती वर्षात एसईबीसी करिता ४ पदे उपलब्ध होतील.

भरती वर्ष-२

(दि. १.०९.२०२० ते दि. ३१.१२.२०२०)

खुल्या प्रवर्गातील मागील वर्षातील रिक्त पदे + चालू भरती वर्षातील रिक्त पदे	एसईबीसी करिता खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	चालू भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
२६ + २० = ४६	४६ पदांच्या १६ टक्के = ७.३६ पुण्याकात ७ पदे	स्तंभ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - मागील वर्षातील एसईबीसी ची कार्यरत पदे ७ - ३ = ४	३

दुस-या भरती वर्षात एसईबीसी करिता ४ पदे उपलब्ध होतील.

भरती वर्ष-३

(दि. १.१.२०२१ ते दि. ३१.१२.२०२१)

खुल्या प्रवर्गातील मागील दोन वर्षातील रिक्त पदे + चालू भरती वर्षातील रिक्त पदे	एसईबीसी करिता खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	चालू भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
२६ + २० + ३२ = ७८	७८ पदांच्या १६ टक्के = १२.४८ पुण्याकात १२ पदे	स्तंभ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - मागील दोन वर्षातील एसईबीसी ची कार्यरत पदे (१ ल्या भरती वर्षातील + २ -या भरती वर्षातील कार्यरत पदे) १२ - ६ = ६	६

तिस-या भरती वर्षात एसईबीसी करिता ६ पदे उपलब्ध होतील.

भरती वर्ष-४

(दि. १.१.२०२२ ते दि. ३१.१२.२०२२)

खुल्या प्रवर्गातील मागील तीन वर्षातील रिक्त पदे + चालू भरती वर्षातील रिक्त पदे	एसईबीसी करिता खुल्या प्रवर्गातील रिक्त पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	चालू भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
२६ +२०+३२+२२=१००	१०० पदांच्या १६ टक्के= १६	संभ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - मागील तीन वर्षातील एसईबीसीची कार्यरत पदे (१ ल्या + २ -या + ३ -या भरती वर्षातील कार्यरत पदे) १६ -१२=४	

चौथ्या भरती वर्षात एसईबीसी करिता ४ पदे उपलब्ध होतील.

वरीलप्रमाणे आरक्षण गणनेची कार्यवाही जोपर्यंत सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास वर्गाकरीता (एसईबीसी) अनुज्ञेय १६ टक्के आरक्षणानुसार पर्याप्त आरक्षित पदे उपलब्ध होत नाहीत, तोपर्यंत चालू ठेवावी.

- ५) वरीलप्रमाणे आरक्षण गणनेची कार्यवाही जोपर्यंत सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गासाठी अनुज्ञेय १६ टक्के आरक्षणानुसार पर्याप्त आरक्षित पदे उपलब्ध होत नाहीत, तोपर्यंत चालू ठेवावीत. सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गासाठी १६ टक्के आरक्षणानुसार पर्याप्त आरक्षित पदे उपलब्ध झाल्यानंतर मात्र प्रत्येक प्रवर्गनिहाय अनुज्ञेय टक्केवारीनुसार त्या-त्या प्रवर्गाची पदे भरण्यात यावीत.
- ६) पद भरती केलेल्या सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गातील उमेदवारांची बिंदुनामावलीत बिंदु क्रमांक ६ पासून नोंद प्रारंभ करून यानुसार त्यापुढे सदर वर्गासाठीच्या बिंदुंवर नोंद करावी.
- ७) सुधारित बिंदुनामावली तयार करताना सध्या असलेली संवर्गातील सरळतेवा कोट्यातील पदसंख्या लक्षात घेऊन आरक्षण बिंदु निश्चित करण्यात यावेत. भविष्यात संवर्ग संख्येत वाढ झाल्यास, अथवा घट झाल्यास, संबंधित वर्षाची बिंदुनामावली तयार करताना सरळसेवा कोट्यातील पदसंख्येनुसार आरक्षित बिंदुची संख्या त्या प्रमाणात जास्त अथवा कमी करण्यात यावी.
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभाग प्रमुखांनी, त्यांच्या अधिनस्त सर्व आस्थापनांना वरील विविध संवर्गाच्या बाबतीत यानुसार योग्य ती कार्यवाही तातडीने करण्याच्या सुचना द्याव्यात. प्रत्येक संवर्गाबाबत वरील मार्गदर्शक सूचनानुसार केलेल्या कार्यवाहीचा आढावा घ्यावा व योग्य त्या प्रकारे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे याची खातरजमा करण्यात यावी.
- ९) सध्या आरक्षणासंदर्भात अस्तित्वात असलेले विविध शासन आदेश वरीलप्रमाणे सुधारण्यात आले असल्याचे गृहित धरण्यात यावे.

सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी)
वर्गाकरिता आरक्षणाच्या तरतुदीनुसार सरळसेवा
भरतीसाठी सुधारित बिंदुनामावली विहित
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक बीसीसी २०१८/प्र.क्र.५८१ ए/२०१८/१६-ब
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक : १९ डिसेंबर, २०१८.

वाचा:-

१. सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८.
२. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचीत जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००९.
३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी१०१७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब, दि. २९.३.१९१७.
४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.५८१ ए/२०१८ /१६-ब, दि.५.१२.२०१८

शासन शुद्धीपत्रक:-

सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ अनुसार सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गासाठी मंजूर संवर्ग संख्येच्या सरळसेवेच्या कोट्यातील भरण्यात येणारी १६ टक्के आरक्षणाची पदे दिनांक ३० नोव्हेंबर २०१८ पासून भरणे आवश्यक आहे. त्यामुळे संवर्गामध्ये दिनांक ३० नोव्हेंबर २०१८ रोजी भरावयाची पदे व त्यानंतर मंजूर पदसंख्येच्या सरळसेवेच्या कोट्यातील संभाव्य भरावयाची पदे विचारात घेऊन चालू भरती वर्षात तसेच त्यापुढील भरती वर्षाकरिता सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) या वर्गाकरिता आरक्षणाची गणना करताना, संदर्भाधिन क्र. ४ येथील शासन निर्णय दि.५.१२.२०१८ सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब व परिशिष्ट क मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा, असे निर्देशित केले आहे.

२. उक्त अधिनियमाची अंमलबजावणीसाठी स्पष्टता आणण्याकरिता उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक ४ येथे नमूद केलेल्या शासन निर्णयामधील परिशिष्ट क निरसित करण्यात येत असून त्याएवजी परिशिष्ट क यासोबत जोडलेल्या प्रमाणे वाचण्यात यावे.

३. भरती प्रक्रिया राष्ट्रवितांना सुधारित परिशिष्ट क प्रमाणे कायीपद्धतीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
४. सदर शासन शुद्धीपत्रक राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय कार्यालये, सेवामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, शैक्षणिक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, जिल्हा परिषदा, महामंडळे, शासकीय अनुदान प्राप्त संस्था, विद्यापीठे, सहकारी संस्था, शासकीय उपक्रम व शासनाच्या अधिपत्त्याखालील किंवा शासनाने अनुदान दिलेली मंडळे इत्यादीना लागू राहील. याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना/आस्थापनांना सदर शुद्धीपत्रक तातडीने निर्दर्शनास आणण्याच्या दृष्टीने योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.
५. सदरहू शासन शुद्धीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१८१२१९१७३२५४७००७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,
SHIVAJI
RAGHUNATH
DAUND

Digitally signed by SHIVAJI RAGHUNATH DAUND
Date: 20181219T101132Z
ID: 3.4234ca0c7f8d1d40a8a79c156a27022f
Type: RSA SHA256
Subject: Digitally Signed Message
Message Hash: 00000000000000000000000000000000
Signature Hash: 00000000000000000000000000000000
Signature Date: 20181219T101132Z
DAUND
Date: 20181219T101132Z
ID: 40530

(शिवाजी दौऱ्य)
सचिव, महाराष्ट्र शासन.

परिशिष्ट-क

उदा. एखाद्या संवर्गात सरळेसेवेच्या कोट्यातील मंजूर पदसंख्या १५० आहे. दि.३० नोव्हेंबर, २०१८ पर्यंत या संवर्गात १७ पदे कार्यरत असून ५३ पदे भरण्यासाठी उपलब्ध आहेत, असे गृहित धरल्यास त्या संवर्गाचा प्रवर्गनिहाय तपशील खालील प्रमाणे राहील-

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. १९%	खुला/ अराखीव ४८%	एकूण १००%
१	मंजूर पदे	२०	११	४	४	५	३	३	२८	७२	१५०
२	भरलेली पदे	१०	६	२	३	३	२	१	१५	५५	१७
३	दि.३०.११.२०१८ रोजी भरावयाची पदे	१०	५	२	१	२	१	२	१३	१७	५३
४	दि.०९.१२.२०१८ ते दि.३१.१२.२०१९ या कालावधीतील संभाव्य भरावयाची पदे	५	२	१	०	०	०	१	१०	१०	२१
५	एकूण भरावयाची पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	२७	८२

वरिल उदाहरणात एकूण ८२ पदे भरण्यासाठी उपलब्ध आहेत. त्यावरुन एसईबीसी वर्गाकरीता १६ टक्के

पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाची पदे	एसईबीसी करिता पहिल्या भर्षात एकूण भरावयाच्या पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
८२	१३.१२ पुर्णाकात १३ पदे	१३

आरक्षणानुसार पदे निश्चित करताना खाली दिलेल्या उदाहरणानुसार कार्यवाही करावी.

भरती वर्ष-१

(दि.१.१२.२०१८ ते दि.३१.१२.२०१९)

पहिल्या भरती वर्षात एसईबीसी करिता १३ पदे उपलब्ध होतील

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. १९%	एसईबीसी १६%	अराखीव ३२%	एकूण १००%
१	एकूण भरावयाची पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	१३	१४	८२

भरती वर्ष-२

(दि. १.०९.२०२० ते दि. ३१.१२.२०२०)

दुस-या भरती वर्षात भरण्यासाठी ४५ पदे उपलब्ध असल्यास एसईबीसी वर्गाच्या आरक्षणाची गणना
खालीलप्रमाणे करावी-

पहिल्या भरती वर्षातील एकूण भरती केलेली पदे + दुस-या भरती वर्षातील भरावयाची पदे	एसईबीसी करिता एकूण भरती करावयाच्या पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	दुस-या भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
८२+४५=१२७	१२७ रिक्त पदांच्या १६ टक्के= २०.३२ पुर्णाकात २० पदे	रत्नं भ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - पहिल्या भरती वर्षात भरलेली व कार्यरत एसईबीसीची पदे २०-१३=७	७

दुस-या भरती वर्षात एसईबीसी करिता ७ पदे उपलब्ध होतील.

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ख २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. ११%	एसईबीसी १६%	अराखीव ३२%	एकूण १००%
१	पहिल्या भरती वर्षात भरलेली पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	१३	१४	८२
२	दुस-या भरती वर्षात भरावयाची पदे	१०	५	१	०	१	०	२	१५	७	४	४५
३	एकूण	२५	१२	४	१	३	१	५	३८	२०	१८	१२७

भरती वर्ष-३

(दि.१.१.२०२१ ते दि.३१.१२.२०२१)

तिस-या भरती वर्षात भरण्यासाठी २३ पदे उपलब्ध असल्यास एसईबीसी वर्गाच्या आरक्षणाची गणना
खालीलप्रमाणे करावी-

पहिल्या व दुस-या भरती वर्षातील एकूण भरती करावयाची पदे + तिस-या भरती वर्षातील रिक्त पदे	एसईबीसी करिता एकूण भरती करावयाच्या पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	तिस-या भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
८२+४५+२३=१५०	१५० पदांच्या १६ टक्के=२४ पदे	संतं र प्रमाणे उपलब्ध पदे - मागील दोन वर्षातील एसईबीसी ची कार्यरत पदे (१ ल्या भरती वर्षातील + २ या भरती वर्षातील कार्यरत पदे) २४-२० =४	४

तिस-या भरती वर्षाखेर एसईबीसी करिता २४ पदे उपलब्ध होतील.

अ.क्र	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.अ ३%	म.ज.ब २.५%	म.ज.क ३.५%	ग.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. ११%	एसईबीसी १६%	अराखीव ३२%	एकूण १००%
१	पहिल्या भरती वर्षात भरलेली पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	१३	१४	८२
२	दुस-या भरती वर्षात भरलेली पदे	१०	५	१	०	१	०	२	१५	७	४	४५
३	तिस-या भरती वर्षात भरावयाची पदे	२	२	१	१	०	०	१	२	४	१०	२३
४	एकूण	२७	१४	५	२	३	१	६	४०	२४	२८	१५०

वरिलप्रमाणे आरक्षण गणनेची कार्यवाही जोपर्यंत सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास वर्गाकरीता (एसईबीसी) सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८, महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ च्या कलम ४(१) (ख) अनुसार संवर्गातील मंजूर पदसंख्येच्या

सरळसेवेच्या कोट्याच्या १६ टक्के आरक्षणानुसार पुर्ण आरक्षित पदे उपलब्ध होत नाहीत, तोपर्यंत चालू ठेवावी. सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गसाठी १६ टक्के आरक्षणानुसार पुर्ण आरक्षित पदे उपलब्ध झाल्यानंतर मात्र प्रत्येक प्रवर्गनिहाय अनुज्ञेय टक्केवारीनुसार त्या-त्या प्रवर्गाची पदे भरण्यात यावीत.

- १) वरिलप्रमाणे एसईबीसी वर्गाच्या आरक्षणाची गणना करतेवेळेस उर्वरित मागास प्रवर्गाच्या (अजा, अज, विजा-भज, विमाप्र व इमाव) आरक्षणास बाधा न आणता करावी.
- २) पद भरती केलेल्या सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गातील उमेदवारांची बिंदुनामावलीत बिंदु क्रमांक ६ पासून नोंद प्रारंभ करून यानुसार त्यापुढे सदर वर्गसाठीच्या बिंदुंवर नोंद करावी.
- ३) सुधारित बिंदुनामावली तयार करताना सध्या असलेली संवर्गातील मंजूर पदसंख्येच्या सरळसेवा कोट्यातील पदसंख्या लक्षात घेऊन आरक्षण बिंदु निश्चित करण्यात यावेत. भविष्यात संवर्ग संख्येत वाढ झाल्यास, अथवा घट झाल्यास, संबंधित वर्षाची बिंदुनामावली तयार करताना सरळसेवा कोट्यातील पदसंख्येनुसार आरक्षित बिंदुंची संख्या त्या प्रमाणात जास्त अथवा कमी करण्यात यावी.
- ४) सर्व मंत्रालयीन विभाग प्रमुखांनी, त्यांच्या अधिनस्त सर्व आस्थापनांना वरील विविध संवर्गाच्या बाबतीत यानुसार योग्य ती कार्यवाही तातडीने करण्याच्या सुचना द्याव्यात. प्रत्येक संवर्गाबाबत वरील मार्गदर्शक सूचनांनुसार केलेल्या कार्यवाहीचा आढावा घ्यावा व योग्य त्या प्रकारे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे याची खातरजमा करण्यात यावी.
- ५) सध्या आरक्षणासंदर्भात अस्तित्वात असलेले विविध शासन आदेश वरीलप्रमाणे सुधारण्यात आले असल्याचे गृहित धरण्यात यावे.

छोटया संवर्गतील मागासवर्गीयांकरिता आरक्षित पदे
भरण्याबाबतची कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: बीसीसी -२०१६/ प्र. क्र. २२८ A/१८/१६-ब
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.
दिनांक: ७ जानेवारी, २०१९

वाचा:-

१. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०७२/जे, दि.६ जून १९७२.
२. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी ११८७/२७७६/सीआर-२९६/८७/१६-ब, दि.१५ ऑक्टोबर १९८७.
३. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर १४१/१३/१६-ब, दि.१८ जून १९९४.
४. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर १४१/१३/१६-ब, दि.१ सप्टेंबर, १९९७.
५. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०९८/प्र.क्र. १९६/१८/१६-ब, दि.२२ सप्टेंबर १९९९.
६. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी २००१/३५३/प्र.क्र.-१४/२०००/१६-ब, दि.१३ ऑगस्ट २००२.
७. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, बीसीसी-१०९७/प्र.क्र.२/१७/१६-ब, दिनांक २९ मार्च, १९९७.
८. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१
९. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २००१/प्र.क्र.२९१/०९/१६-ब, दि. ०५. नोव्हेंबर. २००१
१०. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास वर्ग यांच्यासाठी आरक्षण सुधारणा अधिनियम, २०१५.
११. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी -२०१५/प्र.क्र.१०२८/१५/१६-ब, दि.१९ जानेवारी, २०१६
१२. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१६/प्र.क्र.२२८/१६/१६-ब, दि. २१ मे, २०१७ व समक्रमांकाचे दि. २५ जुलै, २०१८ चे शुद्धीपत्रक
१३. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.११६ओ/१८/१६-ब, दि. ७ मार्च, २०१८
१४. सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संरथांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८.
१५. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी -२०१८/प्र.क्र.५८१८/१८/१६-ब, दि.५ डिसेंबर, २०१८ व दि.१९ डिसेंबर, २०१८ चे शुद्धीपत्रक
१६. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी -२०१८/प्र.क्र.६२४८/१८/१६ ब, दि.१९ डिसेंबर, २०१८

प्रस्तावना:-

छोटया संवर्गमध्ये मागासप्रवर्गाची आरक्षणाची पदे भरण्याबाबतची कार्यपद्धती कशी असावी याबाबत संदर्भाधीन क्रमांक १२ येथे नमुद केलेल्या शासन परिपत्रकाद्वारे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत.

अनुसूचित जमातीकरीता वाढीव आरक्षण असलेल्या पालघर, नाशिक, घुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडविरोली या आदिवारी बहुल जिल्ह्यांसाठी छोटया संवर्गत बिंदूनामावली कशा पद्धतीने तपासावी याबाबत संदर्भाधीन क्रमांक १३ येथे नमुद केलेल्या शासन परिपत्रकाद्वारे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत.

तदनंतर उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक १४ येथे नमुद केलेल्या महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. ६२) अन्वये “सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग” निर्माण करण्यात आला आहे,

उक्त अधिनियमातील कलम ४ (१) (ख) नुसार **सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्गसाठी १६** टक्के आरक्षण देण्यात आले आहे. त्यास अनुसरून, उक्त अधिनियमातील कलम ७ (१) नुसार संदर्भाधीन क्र. १५ येथील शासन निर्णयान्वये सुधारित बिंदुनामावली विहीत करण्यात आली आहे. सदर सुधारीत बिंदुनामावलीनुसार छोट्या संवर्गामध्ये एसईबीसी वर्गासहीत सरळसेवेची पदे भरताना मागासप्रवर्गाची आरक्षणाची पदे भरण्याबाबतची कार्यपद्धती कशी असावी याबाबत, क्षेत्रिय कार्यालयात तसेच सर्व सहायक आयुक्त, मावक यांच्यात संभ्रम असल्याने विविध शासकीय कार्यालयाकडून तसेच सहायक आयुक्त, मावक यांच्याकडून विचारणा होत होती. त्यास अनुसरून प्रशासकीय कामकाजात सूसूत्रता राखण्याच्या दृष्टीने, संदर्भाधीन क्रमांक १२ येथे नमुद केलेल्या शासन परिपत्रक दि. २९ मे, २०१७ व समक्रमांक शुद्धीपत्रक दि. २५ जुलै, २०१८ सोबत जोडलेल्या अनुसूची-ब मध्ये तसेच अनुसूचित जमातीकरीता वाढीव आरक्षण असलेल्या पालघर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडचिरोली या आदिवासी बहुल जिल्ह्यांसाठी छोट्या संवर्गात बिंदुनामावली कशा पद्धतीने तपासावी याबाबतच्या संदर्भाधीन क्रमांक १३ येथे नमुद केलेल्या दि. ७ मार्च, २०१८ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या अनुसूची-अ, ब, क, ड, इ मध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

त्यानुसार संदर्भाधीन क्रमांक १२ येथे नमुद केलेल्या शासन परिपत्रक दि. २९ मे, २०१७ व समक्रमांक शुद्धीपत्रक दि. २५ जुलै, २०१८ सोबत जोडलेल्या अनुसूची-ब मध्ये सुधारणा करून सुधारीत अनुसूची-ब सोबत जोडण्यात येत आहे. त्यानुसार सरळसेवेच्याबाबतीत शासन परिपत्रक दि. २९ मे, २०१७ मधील सूचना विचारात घेऊन सोबत जोडलेल्या अनुसूची-ब नुसार पद भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी.

२. अनुसूचित जमातीकरीता वाढीव आरक्षण असलेल्या पालघर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, यवतमाळ, रायगड, चंद्रपूर व गडचिरोली या आदिवासी बहुल जिल्ह्यांसाठी छोट्या संवर्गात बिंदुनामावली कशा पद्धतीने तपासावी याबाबतच्या संदर्भाधीन क्रमांक १३ येथे नमुद केलेल्या दि. ७ मार्च, २०१८ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या जिल्हानिहाय अनुसूची-अ, ब, क, ड, इ मध्ये सुधारणा करून सुधारीत जिल्हानिहाय अनुसूची अ, ब, क, ड, इ सोबत जोडण्यात येत आहे. त्यानुसार छोट्या संवर्गातील जिल्हात्तरीय गट-क व गट-ड ची पदे भरण्याबाबत शासन परिपत्रक दि. ७ मार्च, २०१८ मधील सूचना विचारात घेऊन कार्यवाही करण्यात यावी.

३. सदर शासन परिपत्रक सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखाली असलेल्या सर्व विभाग प्रमुखांच्या/ नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणावा.

सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेताक २०१९०१०७१५०९५१४४०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Rasik Ambadas
Khadse**

Digitally signed by Rasik Ambadas Khadse
DN: CN = Rasik Ambadas Khadse, C = IN, S = Maharashtra, O = Government Of Maharashtra, OU = General Administration Department
Date: 2019.01.07 15:23:43 +05'30'

(र.अ.खडसे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील-विवरणपत्र - ब

मंजूर पद संख्या	आरक्षणाची पदे	प्रवर्ग निहाय आरक्षण
१	०	आरक्षण अधिनियम २००१ मधील कलम ३ (१) (घ) येथील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज., वि.जा.भ.ज., {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	२	प्रथम अ.जा.-१, अ.ज. तदनंतर, वि.जा.भ.ज., {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने तसेच इ.मा.व.-१ व एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने पद उपलब्ध होईल.
४	३	प्रथम अ.जा.-१, तदनंतर, अ.ज. वि.जा.भ.ज., {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने तसेच इ.मा.व.-१ व एसईबीसी-१ या क्रमाने आळीपाळीने पद उपलब्ध होईल.
५	३	प्रथम अ.जा.-१, अ.ज., तदनंतर, वि.जा.भ.ज., {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-१ व एसईबीसी-१ या क्रमाने आळीपाळीने पद उपलब्ध होईल.
६	४	प्रथम अ.जा.-१, अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा.भ.ज., {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-१ व एसईबीसी-१ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
७	५	अ.जा.-१, अ.ज.-१, कायमस्वरूपी, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-१ व एसईबीसी-१ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
८	५	अ.जा.-१, अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-१ व एसईबीसी-१ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
९	६	अ.जा.-१, अ.ज.-१, कायमस्वरूपी, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-१ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१०	७	अ.जा.-१, अ.ज.-१, कायमस्वरूपी, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
११	७	अ.जा.-१, अ.ज.-१, कायमस्वरूपी, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१२	८	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-२, एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१३	९	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१४	१०	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१५	१०	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१६	११	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-३ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.
१७	११	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.अ-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-३ अशी आरक्षणाची पदे उपलब्ध होतील.

सरल्सेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील-अनुसूची-आ नाशिक, धुळे, पालघर, नंदुखार (अनुसूचित जमाती-२२%)

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गसाठी आरक्षित पदांचा तपशील-अनुसूची-ब चंद्रपूर (अनुसूचित जमाती-१५%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३ (१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ व तदनंतर अ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	२	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज. आळीपाळीने, तदनंतर, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
४	३	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-१ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
५	४	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, तदनंतर, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-१ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
६	४	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, तदनंतर इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-१ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
७	५	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, तदनंतर वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, एसईबीसी-१ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
८	५	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, तदनंतर इ.मा.व.-१, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-१ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
९	६	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, तदनंतर इ.मा.व.-१, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-२ आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१०	७	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-२, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-१, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे उपलब्ध होईल.
११	७	प्रथम अ.जा.-१ व अ.ज.-२, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-१, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे, एसईबीसी-२ पद उपलब्ध होईल.
१२	८	प्रथम अ.जा.-२ व अ.ज.-२, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-१, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे, एसईबीसी-२ पद उपलब्ध होईल.
१३	८	प्रथम अ.जा.-२ व अ.ज.-२, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-१, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने एसईबीसी-२ पद उपलब्ध होईल.
१४	९	प्रथम अ.जा.-२ व अ.ज.-२, वि.जा.भ.ज.-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-२, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने एसईबीसी-२ पद उपलब्ध होईल.
१५	१०	प्रथम अ.जा.-२ अ.ज.-२, वि.जा.-(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-२, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने एसईबीसी-२ पद उपलब्ध होईल.
१६	११	प्रथम अ.जा.-२ अ.ज.-२, वि.जा.-(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-२, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने एसईबीसी-३ पद उपलब्ध होईल.
१७	१२	प्रथम अ.जा.-२ अ.ज.-३, वि.जा.-(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व.-३, तदनंतर, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने एसईबीसी-३ पद उपलब्ध होईल.

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गसाठी आरक्षित पदांचा तपशील-अनुसूची-क रायगड (अनुसूचित जमाती-१%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३ (१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ व तदनंतर अ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे एक पद उपलब्ध होईल.
३	२	प्रथम अ.जा.-१ व तदनंतर अ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने व इ.मा.व.-१ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
४	२	प्रथम अ.जा.-१ व तदनंतर अ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने व इ.मा.व.-१ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
५	३	प्रथम अ.जा.-१ व तदनंतर अ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, एसईबीसी-१, असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
६	४	अ.जा.-१, अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-१, एसईबीसी-१, असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
७	५	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-१, एसईबीसी-१ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
८	५	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-१, एसईबीसी-१ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
९	६	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-२, एसईबीसी-१ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१०	७	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-२, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
११	७	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-२, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१२	७	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-२, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१३	८	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.भ.ज.-१ { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१४	९	अ.जा.-१, अ.ज.-१, वि.जा.-१, भ.ज.(ब)-१, { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१५	१०	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.-१, भ.ज.(ब)-१, { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
१६	११	अ.जा.-२, अ.ज.-१, वि.जा.-१, भ.ज.(ब)-१, { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-३ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल..
१७	१२	अ.जा.-२, अ.ज.-२, वि.जा.-१, भ.ज.(ब)-१, { (वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)} , वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने, इ.मा.व.-३, एसईबीसी-२ असे आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल..

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गसाठी आरक्षित पदांचा तपशील-अनुसूची-ड यवतमाळ (अनुसूचित जमाती-१४%)

सरळसेवेकरिता छोट्या संवर्गासाठी आरक्षित पदांचा तपशील-अनुसूची-इ गडचिरोली (अनुसूचित जमाती-२४%)

पद संख्या	आरक्षणाची पदे	अभिप्राय
१	०	आरक्षण अधिनियम कलम ३ (१) (घ) मधील तरतुदीनुसार एकाकी पदास आरक्षण लागू नाही.
२	१	प्रथम अ.जा.-१ तदनंतर अ.ज., वि.जा.भ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
३	२	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.भ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., एसईबीसी या क्रमाने आळीपाळीने आरक्षणाचे पद उपलब्ध होईल.
४	३	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.भ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
५	३	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.भ.ज., वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड), इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
६	४	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
७	५	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
८	५	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, इ.मा.व., वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
९	६	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-१ पद उपलब्ध होईल.
१०	७	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
११	७	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
१२	८	प्रथम अ.जा.-१ अ.ज.-१, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
१३	९	अ.जा.-२ अ.ज.-३, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
१४	१०	प्रथम अ.जा.-२ अ.ज.-३, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
१५	१०	अ.जा.-२ अ.ज.-४, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-२ पदे उपलब्ध होईल.
१६	११	अ.जा.-२ अ.ज.-४, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-३ पदे उपलब्ध होईल.
१७	११	अ.जा.-२ अ.ज.-४, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, {(वि.जा.) (अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}, वि.मा.प्र., या क्रमाने आळीपाळीने इ.मा.व.-१, व एसईबीसी-३ पदे उपलब्ध होईल.

३७	२५	अ.जा.-४, अ.ज.-९, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-६ पदे उपलब्ध होईल.
३८	२६	अ.जा.-५, अ.ज.-९, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-६ पदे उपलब्ध होईल.
३९	२६	अ.जा.-५, अ.ज.-९, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-६ पदे उपलब्ध होईल.
४०	२७	अ.जा.-५, अ.ज.-१०, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-६ पदे उपलब्ध होईल.
४१	२८	अ.जा.-५, अ.ज.-१०, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-२ व एसईबीसी-७ पदे उपलब्ध होईल.
४२	२९	अ.जा.-५, अ.ज.-१०, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-३ व एसईबीसी-७ पदे उपलब्ध होईल.
४३	२९	अ.जा.-५, अ.ज.-१०, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-३ व एसईबीसी-७ पदे उपलब्ध होईल.
४४	३०	अ.जा.-५, अ.ज.-१०, तदनंतर वि.जा.(अ)-१, भ.ज.(ब)-१, भ.ज.(क)-१, {(वि.जा.)(अ), भ.ज.(ब), भ.ज.(क), भ.ज.(ड)}}, या क्रमाने आळीपाळीने वि.मा.प्र.-१, इ.मा.व.-३ व एसईबीसी-७ पदे उपलब्ध होईल.

खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल
घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक
संस्थामध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा
आरक्षित करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राआधो- ४०१९/प्र.क.३१/१६-अ

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक - १२ फेब्रुवारी, २०१९

प्रस्तावना:-

संसदेने संविधानात १०३ वी घटना दुरुरती कायदा, २०१९ पारित केलेला आहे. त्याद्वारे भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १५ व १६ मध्ये सुधारणा करण्यात आलेली आहे. उक्त घटना दुरुस्तीन्वये राज्य घटनेच्या अनुच्छेद १५ मध्ये खंड (६) चा समावेश करण्यात आला आहे. या सुधारणेनुसार अनुच्छेद १५ च्या खंड (४) व (५) गद्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या नागरिकांच्या प्रगतीराठी कोणतीही विशेष तरतुद करता येईल, तसेच खंड (४) व (५) मध्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भित अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांचेरीज, अन्य शैक्षणिक संस्थांमध्ये तसेच खाजगी शैक्षणिक संस्थांमध्ये मग त्या राज्य शासनाकडून अनुदान प्राप्त असोत अगर अनुदान प्राप्त नसोत-प्रवेश देण्याशी संबंधित असतील तेथवर राज्य शासनास १० टक्के पर्यंत जागा आरक्षित करता येतील. अनुच्छेद १५ मधील कोणत्याही तरतुदीचा किंवा अनुच्छेद १९ च्या खंड (१) च्या उप खंड (g) किंवा अनुच्छेद २१ च्या खंड (२) चा वरीलप्रमाणे विशेष तरतुद करण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही. हे आरक्षण सध्या मागासदर्गीयांसाठी विहित असलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहील. (स्पष्टीकरण: अनुच्छेद १५ व १६ करिता आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक म्हणजे राज्य शासन वेळोवेळी आर्थिक उत्तन आणि अन्य आर्थिक दुर्बलतेच्या आधारावर अधिसूचित करेल त्याप्रमाणे राहील).

तसेच संविधानाच्या अनुच्छेद १६ मध्ये सुधारणा करून त्यामध्ये खंड (६) चा समावेश करून त्याद्वारे शासकीय सेवांमध्ये अनुच्छेद १६ च्या खंड (४) मध्ये नमूद केलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% पर्यंत आरक्षण ठेवण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही अशी तरतुद करण्यात आली आहे. संसदेने पारित केलेला घटना दुरुस्तीचा कायदा हा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ रोजीच्या राजपत्रान्वये अंमलात आला आहे.

सदर घटना दुरुरतीची राज्यात अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेता राज्यातही खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय /निमशासकीय सेवा व शासनाचे उपक्रम यामधील सेवेसाठी व अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था वगळता शासकीय, खाजगी, अनुदानित, विना अनुदानित संस्थामध्ये प्रवेशासाठी १०% आरक्षण ठेवण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार राज्य शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय:-

भारतीय संविधानातील अनुच्छेद १५ (४) व (५) आणि अनुच्छेद १६ (४) अन्यथे आरक्षणाचा लाभ देण्यात आलेल्या प्रवर्गाव्यतिरिक्त (मागासवर्गीय) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, सर्व उच्च शिक्षण देणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भीत अल्पसंख्याक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनावरील नियुक्तीसाठी सरळसेवेच्या पदांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे.

२. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठीच्या आरक्षणाचा लाभ खालील अटीच्या अधीन अनुज्ञेय राहील :-

(अ) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी ज्या व्यक्तीच्या जार्तीचा महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००९ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) यामधील प्रवर्गामध्ये समावेश नाही त्यांच्यासाठी शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १०% आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्य घटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भीत अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनेवरील सरळसेवेच्या पदांच्या सर्व संवर्गातील नियुक्तीसाठी १०% पदे ही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी राखीव राहील.

(ब) हे १०% आरक्षण राज्यात सध्या महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००९ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) अन्यथे विहित करण्यात आलेल्या मागासवर्गासाठी व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा

पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) अन्वये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास घटकांसाठी विहित करण्यात आलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहील.

(क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या आरक्षणाच्या लाभासाठी पात्रता:-

- (१) ज्या अर्जदाराच्या/ उमेदवाराच्या कुटुंबाचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. ८ लाखाच्या आत असेल त्या अर्जदारास/ उमेदवारास आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल समजण्यात येईल व या आरक्षणाच्या लाभासाठी तो पात्र राहील.
- (२) या आरक्षणाच्या लाभासाठी कुटुंब म्हणजे अर्जदाराचे/ उमेदवाराचे आई - वडील व १८ वर्षा खालील भावांडे तसेच अर्जदाराची/ उमेदवाराची १८ वर्षाखालील मुले व पती/पत्नी यांचा समावेश होईल. कुटुंबाच्या एकत्रित उत्पन्नात त्याच्या कुटुंबातील सदस्यांच्या सर्व छोतांमधून मिळणा-या उत्पन्नाचा समावेश असेल म्हणजेच वेतन, कृषी उत्पन्न, उदयोग-व्यवसाय या व इतर सर्व मार्गातून होणारे, अर्ज दाखल करण्याच्या दिनांकाच्या मागील आर्थिक वर्षाचे वार्षिक उत्पन्न एकत्रितपणे रु. ८ लाखापेक्षा कमी असावे.
- (३) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी या सोबत विहित करण्यात आलेल्या नमुन्यात (परिशिष्ट-अ) सक्षम प्राधिकारी-याचे पात्रता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक राहील. तसेच यासाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना (परिशिष्ट-ब), अर्जारोबत जोडावयाची कागदपत्रे / पुरावा (परिशिष्ट-क) आणि घोषणापत्र (परिशिष्ट-ड) सोबत जोडण्यात आलेल्या नमुन्याप्रमाणे असणे आवश्यक राहील.
- (४) या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी ती व्यक्ती किंवा तिचे कुटुंबीय महाराष्ट्र राज्यात दि. १३ ऑक्टोबर १९६७ रोजी किंवा त्यापूर्वीचे रहिवासी असणे आवश्यक राहील.
- (५) सदर प्रवर्गातील उमेदवारांना वय, परीक्षा फी व इतर अनुज्ञेय सवलती ह्या इतर मागास प्रवर्गास राज्य शासनाने वेळोवेळी लागू केलेल्या नियमानुसार राहतील.

(छ) पात्रता प्रमाणपत्रासंबंधातील कार्यपद्धती -

- (१) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी पात्रता प्रमाणपत्र देण्यासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून तहसिलदार यांना घोषित करण्यात येत आहे आणि आवश्यकता असल्यास जिल्हाधिकारी यांना एकाहून जास्त तहसिलदारांना सक्षम प्राधिकारी म्हणून घोषित करण्याचे अधिकार राहतील.
- (२) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी आवश्यक पात्रता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी लाभधारकाकडून आवश्यक कागदपत्रांसह अर्ज प्राप्त झाल्याचा दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आता) लाभधारकास पात्रता प्रमाणपत्र देणे बंधनकारक राहील. ते देण्यास नकार दिल्यास अथवा चुकीचे दिल्यास त्या विरुद्ध अपिल दाखल करण्याची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहे.

- (i) सक्षम प्राधिकाच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे उपजिल्हाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी यांनी नामनिर्देशित केलेला उपजिल्हाधिकारी पदापेक्षा कमी दर्जाचा नाही असा अधिकारी हे राहील.
- (ii) वर (i) मध्ये नमूद केलेल्या अपिलिय अधिकाच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे जिल्हाधिकारी हे राहील.
- (iii) वरील अपिलिय अधिकारी यांना अपिल प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आत) निर्णय देणे बंधनकारक राहील.

(३) या आरक्षणा अंतर्गत आरक्षित बिंदु व आरक्षणाचा लाभ लागू होण्याचा दिनांक :-

- १) या आरक्षणा अंतर्गत समाविष्ट होणा-या वर्गाकरिता सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय दि. २९.०३.१९१७ व दि. ५.१२.२०१८ अन्वये निश्चित केलेल्या १०० बिंदु नामावलीतील बिंदु क्रमांक ८,१६,२६,३८,४६,५६,६८,७६,८६,९८ आरक्षित राहील.
- २) (अ) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे १०% आरक्षण राज्यात अंमलात येण्याचा दिनांक ०१.०२.२०१९ हा राहील.
 (ब) तसेच १०३ व्या घटनादुरुस्ती अन्वये करण्यात आलेला कायदा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ पासून अंमलात आलेला असल्याने दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ ते ३१ जानेवारी, २०१९ या कालावधीत ज्या जाहिरातींमध्ये व प्रवेश प्रक्रियेत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी १० टक्के आरक्षणानुसार पदांचा समावेश केला असेल अशा पदांनासुधा हे आरक्षण लागू राहील.
- ३) ज्या उमेदवारांनी या आदेशाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील त्यांच्यापैकी तसेच वरील (ब) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे त्या कालावधीत व त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पदांचा समावेश केलेला असेल त्या जाहिरातीनुसार / प्रवेश प्रक्रियेत नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील अशापैकी जे उमेदवार परिच्छेद २ मध्ये नमूद अधिनियमांमधील मागासप्रवर्गांमध्ये समाविष्ट नाहीत अशा उमेदवाराना ते आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांमधून नियुक्तीसाठी इच्छुक आहेत किंवा कसे याबाबत विकल्प देण्याचा पर्याय उपलब्ध राहील.
- ४) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे पात्रता प्रमाणपत्र या आदेशाच्या दिनांकापासून किंवा अर्ज सादर करण्याच्या दिनांकापासून ६ महिने यापैकी जो नंतरचा असेल त्या दिनांकापर्यंत सादर करणे आवश्यक राहील.
- ५) ज्या घटकांना सेवेमध्ये समांतर आरक्षण लागू आहे त्या घटकांना आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल या सामाजिक प्रवर्गामध्ये देखील सेवेत समांतर आरक्षण लागू राहील.

४. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश शालेय शिक्षण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्त्यव्यवसाय व इतर संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करावेत.

शासन निर्णय क्रमांक: राआ०- ४०१७/प्र.क्र.३७/१६-आ

५. हा शासन निर्णय शासकीय/ निमशासकीय सेवा, मंडळे/महामंडळे, नगरपालिका / महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, शासकीय विद्यालये, महाविद्यालये, शासकीय शैक्षणिक संस्था, खाजगी विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, अनुदानित/विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था आणि यांना आदेश देण्याचा अधिकार शासनाला आहे, अशी इतर सर्व प्राधिकरणे, सेवा व संस्था यांना लागू राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०२१२१४१५०२१४०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SHIVAJI
RAGHUNATH
DAUND

Digital signed by SHIVAJI RAGHUNATH DAUND
On 07/07/2019 at 10:41 AM
J A S A T H M A N I M P R U T H I L A B O R A T O R Y / 10134
D E S T I N A T I O N : R A G H U N A T H D A U N D / 20003
E-mail : RAGHUNATH.DAUND@MAHARASHTRA.GOV.IN
Signature ID : 0B44E4848F849F505599492262
S E C U R I T Y : 2116533C1B532297
U n I Q U E : 00000000000000000000000000000000
P A T H : R A G H U N A T H . D A U N D
Date : 2019/07/07 10:41:10

(शिवाजी दौँड)
सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- अ

महाराष्ट्र शासन

प्रमाणपत्र क्र.

फोटो

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाच्या पात्रतेसाठी प्रमाणपत्र

(सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये
आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी विहित केलेल्या १०% आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी)

प्रमाणित करण्यात येते की, श्री/ श्रीमती/ कुमारी ----- श्री/ श्रीमती-----
----- यांचा/ यांची मुलगा/ मुलगी गाव/ शहर ----- तालुका ----- जिल्हा/ विभाग -----
----- महाराष्ट्र चे रहिवासी आहेत, तो/ ती ----- जातीचे असून जात / पोटजात/ वर्ग चे असून
त्याचा समावेश महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधीसूचित जमाती (वि.जा.),
भटक्या जमाती (भ.ज.), विशेष मागास प्रवर्ग (वि.मा.प्र) आणि इतर मागास प्रवर्ग (इ.मा.व) यांच्या साठी आरक्षण
अधिनियम -२००९ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम C) आणि महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास
(एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील
लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक
६२) मध्ये नमूद केलेल्या प्रवर्गातर्गत होत नाही.

महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभागाचा शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दिनांक
१२ फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये त्याच्या/ तिच्या कुटुंबाचे सर्व छोतांचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. -----/-
असून, सदर उत्पन्न रु.८,००,०००/- पेक्षा कमी आहे. त्यामुळे असे प्रमाणित करण्यात येत आहे की, तो/ ती
यांचा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकामध्ये समावेश होतो.

ठिकाण :

दिनांक:

स्वाक्षरी :

नाव :

पदनाम :

हे प्रमाणपत्र अर्जकत्याने सादर केलेल्या खालील कागदपत्र/ पुरावे यांच्या आधारावर निर्गमित
करण्यात येत आहे.

- १.
- २.
- ३.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

Annexure-A

Government of Maharashtra

Certificate No :

Photo

Eligibility certificate for Economically Weaker Section

(For the purpose of 10% reservation prescribed for Economically Weaker Section vide Government Resolution सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ -अ dated, 12 February, 2019)

This is to certify that Shri/Smt/Kum ----- is son /daughter/ward of ----- He/She is resident of village / city ----- Taluka ----- District ----- and he /she belongs to ----- caste/sub caste /class which is not included in the cadres mentioned in the Maharashtra State Public services, Schedule Caste, Schedule Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jati), Nomadic Tribes, Special Backward category and Other Backward Classes Act, 2001 (Maharashtra Act No 8 of 2004) and the Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments in the public services and posts under the State) for Socially and Educationally Backward Classes (SEBC) Act, 2018.

As per norms prescribed Vide Government of Maharashtra, General Administration Department, and Government Resolution No. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ -अ, dated 12 February, 2019. His /Her gross family annual income from all source is Rs.-----/- which is less than Rs.8,00,000/- Therefore it is certified that he/ she is within category of Economically Weaker Sections.

Place :

Signature :

Date :

Name :

Designation:

(This certificate has been issued on the basis of following proof/evidences/documents)

- 1.
- 2.
- 3.

शासन निर्णय क्रमांक: राआधो- ४०१९/प्र.क्र.३७/१६-अ

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३७/१६ अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- ब

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना शासकीय सेवेत तसेच शैक्षणिक संरथांमध्ये विहित केलेल्या १० % आरक्षणाचा
लाभ घेण्यासाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

श्री. -----

फोटो

१	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	
२	अर्जदाराचा पूर्ण पत्ता (फोन नंबर राहीत) (१) तातुरता /निवासी पत्ता (२) कायमचा (स्वग्राम) पत्ता	
३	अर्जदाराची जात / पोटजात	
४	प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याचा उद्देश	
५	अर्जदाराचा निवासी पत्ता	
६	अर्जदाराचा व्यवसाय	
७	अर्जदाराची शेती असल्यास त्याचे ठिकाण, सर्वे क्रमांक व पत्ता	
८	अर्जदाराच्या वडीलांचे नाव	
९	अर्जदाराच्या वडीलांची जात व पोटजात	
१०	वडीलांचे मूळ गाव व व्यवसाय	
११	वडीलांची शेती असल्यास त्याच सर्वे क्रमांक व पत्ता	
१२	अर्जदाराच्या आईचे नाव	
१३	अर्जदाराच्या आईचा व्यवसाय	
१४	आईच्या नावे शेती असल्यास त्याचा सर्वे क्रमांक, गांव व पत्ता	
१५	अर्जदाराच्या पली / पतीचे नाव	
१६	अर्जदाराच्या पली / पती यांचा व्यवसाय तथा शेतीचे ठिकाण, पत्ता	
१७	अर्जदाराचा १८ वर्षाखालील भाऊ / बहिण यांची नाव	
१८	अर्जदाराचा भाऊ / बहिण यांच्या नावे व्यवसाय वा शेती असल्यास त्याची संपूर्ण माहिती	
१९	अर्जदाराच्या १८ वर्षाखालील मुलांची नावे	
२०	अर्जदाराच्या मुलांचा व्यवसाय अथवा शेतीपासूनचे उत्पन्न व शेती ठिकाणचा पत्ता	
२१	अर्जदार महाराष्ट्रा बाहेरून राज्यात आला असल्यास त्याचा राज्यातील वास्तव्याचा कालावधी (वर्ष व दिनांकासह)	

२२	अर्जदाराच्या कुटुंबातील सर्व सदस्यांचे (भाऊ, बहीण, पती, पत्नी, मुले यांचे एकूण उत्पन्न स्रोताच्या माहितीसह)	
२३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी जोडलेले पुरावे	

मी असे घोषित करतो की, मी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती किंवा इतर मागास प्रवर्ग या घटकांमध्ये माझा समावेश होत नाही. तसेच मी सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातही समाविष्ट होत नाही. या घोषणापत्राद्वारे मी असेही घोषित करतो की, मी वर नमूद केलेली माझी माहिती पूर्णपणे सत्य असल्याने मी आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांमध्ये समाविष्ट होण्यास पात्र आहे व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी मी अर्ज दाखल केला आहे. मला पूर्णपणे ज्ञात आहे की, मी दिलेली माहिती खोटी आढळून आल्यास माझा अर्ज रद्द होऊ शकतो व मला सेवेतून काढण्यात येऊन माझ्याविरुद्ध प्रचलित नियमानुसार फौजदारी गुन्हा दाखल होऊ शकतो. माझ्याकडून कोणतीही सत्य माहिती लपविण्यात आल्याचे निर्दर्शनास आल्यास सक्षम प्राधिकारी मला कोणतीही पूर्वसूचना न देता अथवा नोटीस न देता सेवेतून काढू शकतात किंवा माझा शैक्षणिक संस्थेमधील प्रवेश रद्द करू शकतात व अशा स्वरूपाच्या कारवाईस मी वैयक्तिकरित्या पूर्णपणे जबाबदार राहीन याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण :

अर्जदाराची स्वाक्षरी

(अर्जदार अज्ञान असल्यास त्याचे आई / वडील/

पालक यांची स्वाक्षरी)

दिनांक:

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- क

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना शासकीय सेवेत तसेच ईक्षणिक संस्थांमध्ये विहित केलेल्या १० % आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी सादर करावयाच्या अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे / पुरावा

अ) ओळखीवा पुरावा (खालीलपैकी कोणताही एक)

- १) मतदार ओळखपत्र
- २) आधार कार्ड
- ३) पारपत्र
- ४) वाहन चालन अनुज्ञापत्री
- ५) शासकीय निमशासकीय ओळखपत्र
- ६) पैन कार्ड
- ७) मरा रोहयो जॉब कार्ड

आ) पत्त्यासाठी पुरावा (खालीलपैकी कोणताही एक)

- १) मतदार यादीचा पुरावा
- २) पाणीपट्टी, घरपट्टी पावती
- ३) ७/१२ आणि ८-अ चा उत्तारा
- ४) वीज देयक
- ५) दुरध्वनी देयक
- ६) पारपत्र
- ७) आधारकार्ड

इ) बाहेरील राज्यातून स्थलांतरित होऊन राज्यात स्थायिक झालेल्या व्यक्तीसाठी सादर करावयाचे पुरावे

(खालीलपैकी कोणतेही दोन)

- १) शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र
- २) वीज देयक
- ३) भाडे करार / भाडे पावती
- ४) दुरध्वनी देयक
- ५) वाहन चालन अनुज्ञापत्री
- ६) शासकीय कर भरणा केलेला अथवा नगरपालिका, महानगरपालिका ग्रामपंचायत यांच्याकडे कोणतीही की अथवा कर भरणा केलेली पावती

ई) व्याचा पुरावा -

जन्मदाखला किंवा जन्मतारीख असलेले शालान्त परीक्षा प्रमाणपत्र यापैकी एक. ते नसल्यास

खालीलपैकी एक

- १) प्राथमिक शाळेचा प्रवेशाचा उत्तारा
- २) बोनाफाईड प्रमाणपत्र

- ३) शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र
 - उ) उत्पन्नाचा पुरावा (खालीलपैकी जे लागू असतील ते सर्व)
 - १) कुटुंबातील ज्या व्यक्ती शासकीय अथवा खाजगी नोकरीत असल्यास त्यांचे वेतनाचे फॉर्म १६
 - २) व्यवसाय धंदा असल्यास वार्षिक आयकर, वस्तू व सेवाकर भरल्याचे पुरावे
 - ३) अर्जदार अथवा कुटुंबातील सदस्य जमीनमालक असल्यास त्यांचे ७/१२, ८-अ चा उतारा व तलाठी अहवाल
 - ४) कुटुंबातील सदस्य सेवानिवृत्त असल्यास त्यांचे बँकेकडील प्रमाणपत्र, आयकर विवरणपत्र
 - ५) अन्य मार्गातून (गुंतवणूक, लाभांश इ. मार्गांनी) उत्पन्न असल्यास त्याची विगतवारी पुराव्यासह टीप - वरील पुराव्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्यास शंका असल्यास त्याच्या पडताळणीसाठी आवश्यक बाबींची पूर्तता करणेबाबत विचारणा करू शकेल.
-

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- ड

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी घोषणापत्र

मी ----- वय ----- जात व पोटजात ----- व्यवसाय ----- पता -----
 - खाली स्वाक्षरी करणार शपथेवर घोषित करतो की, मी /माझी पत्नी/पती/ माझा मुलगा / मुलगी / पाल्य नावे -----
 ----- आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी अर्ज केला आहे. आमच्या सर्वांचे
 कुटुंबातील सर्व स्नोतातून मागील आर्थिक वर्षात झालेली मिळकत खालील प्रमाणे घोषित करीत आहे. ती
 शासनाने आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादेत येत असल्याने मी सदर गटात
 मोडतो.

अ.क्र.	उत्पन्नाचा मार्ग	आर्थिक वर्ष	उत्पन्न
१	वेतन/मजुरी पासूनचे उत्पन्न		
२	व्यवसाय उद्योगापासूनचे उत्पन्न		
३	कृषी उत्पन्न		
४	गुंतवणुकीच्या स्नोत्रातून प्राप्ती		
५	वरील स्नोता व्यतिरिक्ताचे उत्पन्न		
एकूण उत्पन्न			

मी असे घोषित करतो की, वरील माहिती माझ्या माहितीप्रमाणे पूर्णपणे सत्य आहे आणि मी आर्थिकदृष्ट्या
 दुर्बल घटकामध्ये मोडतो आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे लाभ घेण्यासाठी मी पात्र आहे.

ठिकाण :

अर्जदाराची स्वाक्षरी

(अर्जदार अऱ्हान असल्यास त्याचे आई / वडील/
 पालक यांची स्वाक्षरी)

दिनांक:

खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी
(ईडब्ल्यूएस) वर्गाकरिता आरक्षणाच्या तरतुदीनुसार
सरळसेवा भरतीसाठी सुधारित बिंदुनामावली विहित
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०१९/प्र.क्र. ११८ ए/२०१९/१६-ब
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक : १६ फेब्रुवारी, २०१९.

वाचा:-

१. सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संरथांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८.
२. महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचीत जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००९.
३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी १०१७/प्र.क्र. २/१७/१६-ब, दि. २९.३.१९१७.
४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र. ५८१ ए/२०१८ /१६-ब, दि. ५.१२.२०१८ व शासन शुद्धीपत्रक दि. १९.१२.२०१८.
५. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र. ३१/१६-अ, दि. १२.०२.२०१९.

प्रस्तावना :-

भारतीय संविधानातील अनुच्छेद १५(४) व (५) आणि अनुच्छेद १६(४) अन्वये आरक्षणाचा लाभ देण्यात आलेल्या मागासवर्गीय प्रवर्गाव्यतिरिक्त, राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, सर्व उच्च शिक्षण देणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्याचा तसेच शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनावरील नियुक्तीसाठी सरळसेवेच्या पदांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने संदर्भ क्र.५ येथे नमूद केलेल्या दि. १२.०२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेतलेला आहे. त्यास अनुसरून शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र. ५८१ ए/२०१८ /१६-ब, दि. ५.१२.२०१८ व शासन शुद्धीपत्रक दि. १९.१२.२०१८ अन्वये विहीत केलेल्या सरळसेवा भरतीच्या बिंदुनामावलीमध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासन खालील प्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय :-

- भारतीय संविधानातील अनुच्छेद १५ (४) व (५) आणि अनुच्छेद १६ (४) अन्वये आरक्षणाचा लाभ देण्यात आलेल्या मागासवर्गीय प्रवर्गाव्यतिरिक्त, राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, (ईडब्ल्यूएस) असा नवीन वर्ग तयार करण्यात आला असून या वर्गासाठी, राज्याच्या लोकसेवांमधील शासकीय / निमशासकीय सेवेत सरळसेवा भरतीच्या पदांमध्ये १० टक्के आरक्षण विहित करण्यात आले आहे. यानुसार शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.५८९ ए/२०१८/१६-ब, दि.५.१२.२०१८ अन्वये विहित करण्यात आलेली बिंदुनामावली सुधारित करण्यात येत आहे.
२. राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, (ईडब्ल्यूएस) शासकीय / निमशासकीय सेवेतील सरळसेवा भरतीसंदर्भात दि. १ फेब्रुवारी, २०१९ या दिनांकापासून सोबतच्या परिशिष्ट-अ नुसार विहित करण्यात येत असलेल्या सुधारित बिंदुनामावलीचा अवलंब करण्यात यावा.
३. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, (ईडब्ल्यूएस) सरळसेवेने भरण्यात येणारी १० टक्के आरक्षणाची पदे दिनांक दि. १ फेब्रुवारी, २०१९ पासून भरणे आवश्यक आहे. यानुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, (ईडब्ल्यूएस) आरक्षणाची गणना करताना, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.
४. १०३ व्या घटनादुरुस्ती अन्वये करण्यात आलेला कायदा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ पासून अंमलात आलेला असल्याने दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ ते ३१ जानेवारी, २०१९ या कालावधीत ज्या जाहिरातीमध्ये आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी १० टक्के आरक्षणानुसार पदांच्या समावेश केला असेल अशा पदांना सुध्दा हे आरक्षण लागू राहील.
५. यापुढे सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी सरळसेवा भरतीसाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ नुसार सुधारित बिंदुनामावलीचा अवलंब करावा.
६. सदर शासन निर्णय राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय कार्यालये, सेवामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, शैक्षणिक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था, जिल्हा परिषदा, महामंडळे, शासकीय अनुदान प्राप्त संस्था, विद्यापीठे, सहकारी संस्था, शासकीय उपक्रम व शासनाच्या अधिपत्त्याखालील किंवा शासनाने अनुदान दिलेली मंडळे इत्यादींना लागू राहील. याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना/आस्थापनांना योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.
७. सरळसेवेद्वारे करण्यात येणाऱ्या नियुक्त्यांबाबत, वरील प्रमाणे बिंदुनामावलीचा अवलंब करताना, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.
८. हे आदेश दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१९ पासून अंमलात येतील.

१. सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१९०२१६१२१२४५९६०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SHIVAJI
RAGHUNATH
DAUND

Digitally signed by SHIVAJI RAGHUNATH DAUND
DN: CN=SHIVAJI RAGHUNATH DAUND,O=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA,
OU=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, C=IN
Email: shivaji_daund@maharashtra.gov.in
Date: 26/02/2018 12:42:47
Location: GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, MUMBAI

(शिवाजी दौड)

सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन.

परिशिष्ट - अ
सरलसेवा १०० बिंदुनामावली

बिंदु क्र.	प्रवर्ग	बिंदु क्र	प्रवर्ग	बिंदु क्र	प्रवर्ग
१	अनुसूचित जाती	३५	इतर मागास वर्ग	६९	इतर मागास वर्ग
२	अनुसूचित जमाती	३६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	७०	खुला
३	विमुक्त जाती (अ)	३७	अनुसूचित जाती	७१	अनुसूचित जमाती
४	भटक्या जमाती (ब)	३८	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	७२	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
५	इतर मागास वर्ग	३९	इतर मागास वर्ग	७३	अनुसूचित जाती
६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	४०	खुला	७४	खुला
७	भटक्या जमाती (क)	४१	विमुक्त जाती (अ)	७५	इतर मागास वर्ग
८	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	४२	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	७६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक
९	इतर मागास वर्ग	४३	अनुसूचित जाती	७७	भटक्या जमाती (ड)
१०	खुला	४४	खुला	७८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
११	भटक्या जमाती (ड)	४५	इतर मागास वर्ग	७९	इतर मागास वर्ग
१२	अनुसूचित जाती	४६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	८०	खुला
१३	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	४७	भटक्या जमाती (ब)	८१	अनुसूचित जाती
१४	खुला	४८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	८२	खुला
१५	विशेष मागास प्रवर्ग	४९	इतर मागास वर्ग	८३	विमुक्त जाती (अ)
१६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	५०	खुला	८४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
१७	इतर मागास वर्ग	५१	अनुसूचित जाती	८५	इतर मागास वर्ग
१८	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	५२	खुला	८६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक
१९	इतर मागास वर्ग	५३	अनुसूचित जमाती	८७	विशेष मागास प्रवर्ग
२०	खुला	५४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	८८	खुला
२१	अनुसूचित जाती	५५	इतर मागास वर्ग	८९	इतर मागास वर्ग
२२	खुला	५६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	९०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
२३	अनुसूचित जमाती	५७	भटक्या जमाती (क)	९१	अनुसूचित जाती
२४	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	५८	खुला	९२	खुला
२५	इतर मागास वर्ग	५९	इतर मागास वर्ग	९३	अनुसूचित जमाती
२६	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	६०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	९४	खुला
२७	अनुसूचित जाती	६१	अनुसूचित जाती	९५	इतर मागास वर्ग
२८	खुला	६२	खुला	९६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग
२९	इतर मागास वर्ग	६३	अनुसूचित जमाती	९७	अनुसूचित जाती
३०	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	६४	खुला	९८	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक
३१	भटक्या जमाती (क)	६५	इतर मागास वर्ग	९९	भटक्या जमाती (ब)/(क)
३२	खुला	६६	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	१००	खुला
३३	अनुसूचित जमाती	६७	अनुसूचित जाती		
३४	खुला	६८	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक		

प्रवर्गनिहाय आरक्षित बिंदु

अक्र	प्रवर्ग	आरक्षणाची टक्केवारी	बिंदु क्रमांक
१	अनुसूचित जाती	१३ %	१, १२, २१, २७, ३७, ४३, ५१, ६१, ६७, ७३, ८१, ९१, ९७
२	अनुसूचित जमाती	७ %	२, २३, ३३, ५३, ६३, ७१, ९३
३	विमुक्त जाती (अ)	३%	३, ४१, ८३,
४	भटक्या जमाती (ब)	२.५%	४, ४७
५	भटक्या जमाती (क)	३.५%	७, ३१, ५७, ९९(ब/क)
६	भटक्या जमाती (ड)	२%	११, ७७
७	विशेष मागास प्रवर्ग	२%	१५, ८७
८	इतर मागास प्रवर्ग	१९%	५, ९, १७, १९, २५, २९, ३५, ३९, ४५, ४९, ५५, ५९, ६५, ६९, ७५, ७९, ८५, ८९, ९५
९	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग	१६%	६, १३, १८, २४, ३०, ३६, ४२, ४८, ५४, ६०, ६६, ७२, ७८, ८४, ९०, ९६
१०	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक	१०%	८, १६, २६, ३८, ४६, ५६, ६८, ७६, ८६, ९८
११	खुला	२२%	१०, १४, २०, २२, २८, ३२, ३४, ४०, ४४, ५०, ५२, ५८, ६२, ६४, ७०, ७४, ८०, ८२, ८८, ९२, ९४, १००

परिशिष्ट - ब

बिंदुनामावलीचा वापर करण्यासंबंधीच्या सूचना.

१. सरळरोवा भरतीच्या पदांसंदर्भात राज्यातील आर्थिकहष्टया दुर्बल घटकांसाठी, (ईडब्ल्यूएस) यिहीत केलेल्या १० टक्के आरक्षणाच्या तरतुदीस अनुसारु सुधारित बिंदुनामावली तयार करताना या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ नुसार विहित केलेली १०० बिंदुनामावली वापरण्यात यावी.
२. शासन शुद्धीपत्रक दि.१९.१२.२०१८ सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट क नुसार सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गकरिता येणाऱ्या आरक्षणानुसार गणना करावी तदनंतर नव्याने आरक्षण लागू केलेल्या आर्थिकहष्टया दुर्बल घटकांसाठी १०% आरक्षणाची गणना करावी.

चदा. एखाद्या संवर्गात सरळेसेवेच्या कोट्यातील मंजूर पदसंख्या १५० आहे. दि.१.२, २०११ पर्यंत या संवर्गात १७ पदे कार्यरत असून ५३ पदे भरण्यासाठी उपलब्ध आहेत, असे गृहित घरल्यास त्या संवर्गाचा प्रवर्गनिहाय तपशील खालील प्रमाणे राहील-

अ. क्र.	तपशील	अ.जा. १३%	अ.ज. ७%	वि.जा.आ ३%	भ.ज.ब २.५%	भ.ज.क ३.५%	भ.ज.ड २%	वि.मा.प्र. २%	इ.मा.व. ११%	खुला/ अराखीव ४८%	एकूण १००%
१	मंजूर पदे	२०	११	४	४	५	३	३	२८	७२	१५०
२	भरलेली पदे	१०	६	२	३	३	२	१	१५	५५	१७
३	दि.१.२.२०११ रोजी भरावयाची पदे	१०	५	२	१	२	१	२	१३	१७	५३
४	दि.०९.९.२०११ ते दि. ३१.१२.२०११ या कालावधीतील संभाव्य भरावयाची पदे	५	२	१	०	०	०	१	१०	१०	२९
५	एकूण भरावयाची पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	२७	८२

वरिल उदाहरणात एकूण ८२ पदे भरण्यासाठी उपलब्ध आहेत. त्यावरून एसईबीसी वर्गकरिता १६ टक्के आरक्षणानुसार तसेच आर्थिकहष्टया दुर्बल घटक (ईडब्ल्यूएस) वर्गकरिता १० टक्के आरक्षणानुसार पदे निश्चित करताना खाली दिलेल्या उदाहरणानुसार कार्यवाही करावी.

पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाची पदे	एसईबीसी करिता पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाच्या पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
८२	१३.७२ पुर्णाकात १३ पदे	१३

पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाची पदे	ईडब्ल्यूएस करिता पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाच्या पदांच्या १० टक्केनुसार येणारी पदे	भरती प्रक्रियेअंती ईडब्ल्यूएस घटकाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
८२	८.२ पुर्णाकात ८ पदे	८

भरती वर्ष-१

(दि. १.१.२०१९ ते दि. ३१.१२.२०१९)

पहिल्या भरती वर्षात एसईबीसी करिता १३ पदे व ईडब्ल्यूएस करिता ८ पदे उपलब्ध होतील

अ.क्र.	तपशील	अ.जा.	अ.ज.	वि.जा.अ	म.ज.व	म.ज.क	म.ज.ड	वि.मा.प्र	इ.मा.व	एसईबीसी १६%	ईडब्ल्यूएस १०%	आरखीव	एकूण १००%
१	एकूण भरावयाची पदे	१५	७	३	१	२	१	३	२३	१३	८	६	८२

भरती वर्ष-२

(दि. १.०९.२०२० ते दि. ३१.१२.२०२०)

दुस-या भरती वर्षात भरण्यासाठी ४५ पदे उपलब्ध असल्यास एसईबीसी वर्गाच्या व ईडब्ल्यूएस करिता आरक्षणाची गणना खालीलप्रमाणे करावी-

पहिल्या भरती वर्षातील एकूण भरती केलेली पदे + दुस-या भरती वर्षातील भरावयाची पदे	एसईबीसी करिता एकूण भरती करावयाच्या पदांच्या १६ टक्केनुसार येणारी पदे	दुस-या भरती वर्षात एसईबीसी वर्गासाठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती एसईबीसी वर्गाची प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
८२+४५=१२७	१२७ रिक्त पदांच्या १६ टक्के= २०.३२ पुर्णाकात २० पदे	स्तंभ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - पहिल्या भरती वर्षात भरलेली व कार्यरत एसईबीसीची पदे २०-१३=७	७

पहिल्या भरती वर्षातील एकूण भरती केलेली पदे + दुस-या भरती वर्षातील भरावयाची पदे	ईडब्ल्यूएस करिता पहिल्या भरती वर्षात एकूण भरावयाच्या पदांच्या १० टक्केनुसार येणारी पदे	दुस-या भरती वर्षात ईडब्ल्यूएस साठी उपलब्ध पदे	भरती प्रक्रियेअंती ईडब्ल्यूएस करिता प्रत्यक्ष भरलेली व कार्यरत पदे
१	२	३	४
८२+४५=१२७	१२७ रिक्त पदांच्या १० टक्के= १२.७ पुर्णाकात १० पदे	स्तंभ २ प्रमाणे उपलब्ध पदे - पहिल्या भरती वर्षात भरलेली व कार्यरत ईडब्ल्यूएस ची पदे १०-८=२	५